

Novo mesto, Glavni trg 16, tel. 068/25-698

Št. 42 (2305), leto XLIV • Novo mesto, četrtek, 21. oktobra 1993 • Cena: 90 tolarjev

Vstopnina: 500 SIT.

v Sloveniji je zaposlovanje žensk naraščalo vse do leta 1988. Kljub temu, da se je število zaposlenih žensk lani zmanjšalo, pa je njihov delež med zaposlenimi celo narasel na 47,7 odst., kar je med najvišjimi deleži v Evropi. Kljub temu je njihov delež v nacionalni ekonomiji še vedno podcenjevan, prav tako ni dovolj priznano delo, ki ga ženske naredijo doma po službi. Nekateri vidijo rešitev za preobremenjeno žensko v tem, da bi jo zopet postavili nazaj za štedilnik, ne razmišljajo pa o tem, da bi bilo v družbi treba spodbuditi drugačno delitev dela, kjer bi delo v družini porazdelili, žensko ustvarjalnost pa porabili tudi na drugih področjih. Nekdo je nekoč rekel, da družba, ki ne zna izrabiti obeh ustvarjalnih principov, tako ženskega kot moškega, je slaba družba. Dokazovanja da je tako, pa še ni konec.

J. DORNIŽ

- na 2. strani:
- **Trgovina še vedno stoji na glavi**
- na 3. strani:
- **Bitka za Raduljo končno dobljena**
- na 4. strani:
- **Ministrstvo se je usmiliło šole**
- na 6. strani:
- **V teh dneh bo še vroče okrog Rika**
- na 7. strani:
- **Jasno je, da čas dela za Krčane**
- na 9. strani:
- **Do rušenja v Škriljevem ni prišlo**
- na 11. strani:
- **Dr. Morela: Zdravstvo ni samopreskrba**
- na 12. strani:
- **Kako nevarne so ruske »veverice«**

PRODAJNO SERVISNI CENTER
Krška vas 28/e
68262 Krška vas, Brežice
Tel./Fax.: 0608/61-450

J. PRIMC

Do konca tedna bo prevladovalo hladno in oblačno vreme z občasnimi padavinami.

Trgovina še vedno stoji na glavi

Tudi na Dolenjskem močno izboljšana ponudba trgovskega blaga - V zbornici govorili o neredu v trgovinski dejavnosti - Kdaj se sme prodajati - Trgovci v izgubi

NOVO MESTO - Tudi v Novem mestu in na Dolenjskem je bila ponudba blaga zmeraj manjša, kot je zdaj. Medtem ko kupce skrbi zlasti to, kje bodo bolj kupili, imajo trgovci še drugačne probleme. Hočejo biti boljši od najboljših in v pehanju za dobiček bijejo tiho bitko z drugimi trgovci in z zakoni. Takim razmeram, ki jih dela novomeški in dolenjski zasebni in družbeni trgovski kapital - a ne samo tukajšnji - nekateri že dalj časa pravijo kaos. Da gre za svojevrstno zmedo v dejavnosti, so se strinjali tudi udeleženci nedavne posveta v Novem mestu, ki ga je sklicala Gospodarska zbornica Slovenije, območna zbornica Novo mesto.

Neurejeno stanje v tej nadvse pomembni gospodarski dejavnosti se za nekatere začel že z delovnim časom. Ni prav, menijo nekateri, da nekateri zasebni trgovci delajo neprekinjeno od zore do mraka, v svetle in petek. Vprašanje je, kaj poleg ustreznega predpisa se brani vsem preostalim prodajalcem, da si podobnega delovnega časa ne omissijo tudi sami. Odrješuje se, kot vedno v podobnih primerih, sklicevanje na evropski red. Ta menda ne dopušča raztegovanja in krajšanja delovnega časa po mili volji, ampak določa: ko se dela se dela, ko se počiva, se počiva; velja za vse. Ob tem je seveda Evropa prikrajšana za resnico, da je marsikatera dolenjska trgovina v socializmu delala takrat, ko je to ustrezalo trgovcem, in da je šele z vdorom zasebnosti začela bolj upoštevati "muhasta" kupca.

Kaos menda trgovci povzročajo tudi z izbiro prodajnega osebja. Številnim ljudem se je vendarle potrebno učiti za trgovca in zgolj manjšina je že ustvarjena za ugleden in profesionalen nastop pred kupcem. Če je komu od sedanjega in bodočega prodajnega osebja do izobraževanja, se bo lahko učil poklica in ustreznih

poslovnih navad tudi preko dolenjske območne gospodarske zbornice, ki bo organizirala izobraževanje za dobre trgovce.

Ob vsem tem, kar razmišljajo trgovci in drugi o njih, je zanimiv še podatek o poslovni uspešnosti te gospodarske panoge v slovenskem merilu. Metka Potočnik, sekretarka Združenja za trgovino pri GZS, ve

povedati, da je neto izguba slovenskih trgovinskih podjetij presegla akumulacijo. Od 4.600 trgovinskih podjetij, kolikor jih je skupno v Sloveniji, jih ima izgubo kar 1.521. Nekateri ob

● Podatkov o profitu dolenjskih trgovcev niso zbrani, znano je, koliko jih je. Ob polletju je bilo na Dolenjskem 123 trgovinskih podjetij, od tega 114 zasebnih, 6 družbenih in 3 v mešani lasti. V trgovini je na Dolenjskem zaposlenih 1.283 ljudi, od teh jih 193 dela v zasebnem sektorju.

tem ugotavljajo, da se manj kot 5 odst. slovenskih trgovinskih firm ukvarja z zunanjo trgovino in da to sodi med napake.

M. LUZAR

OBETI - Belokranjski gospodarski forum, ki so ga ustanovili v Črnomlju, bo povezoval obrtnike, podjetnike in gospodarstvenike z ostalimi doma in v tujini. Pomoč zapostavljenim Belokranjcem so obljubili Matej Kovač, Marjan Knez (prvi in drugi z leve) z Gospodarskega foruma iz Ljubljane ter Vili Brandt (stoji) v imenu Sklada RS za razvoj drobnega gospodarstva. (Foto: M.B.-J.)

Začetek konca zapostavljenosti?

V Črnomlju ustanovili Belokranjski gospodarski forum, ki bo povezoval obrtnike, podjetnike in gospodarstvenike - Obljubljena pomoč - Horvat: "Krivica že narejena"

ČRNO MELJ - Pred tednom dni so belokranjski obrtniki, podjetniki in gospodarstveniki v Črnomlju ustanovili Belokranjski gospodarski forum (BGF), ki bo deloval v okviru Gospodarskega foruma iz Ljubljane. Slednjega so pred letom dni osnovali na pobudo slovenskih krščanskih demokratov, vendar gre za nestrankarsko neprofitno organizacijo, ki se financira iz članarine. Njena pravila so zastavljena tako, da se v delo ne more vmešavati nobena politika.

Kot sta ob ustanovitvi povedala podpredsednik GF iz Ljubljane Marjan Knez in izvršni direktor Matej Kovač, si to društvo podjetnikov med drugim prizadeva za pošteno in moralno obnašanje v poslovanju, za obrtnikom in podjetnikom prijazne zakone, za spodbudno kreditno in davčno politiko. Pričakujejo, da bodo postali ena močnejših združb obrtnikov in podjetnikov v Sloveniji. Podobnih združenj sedaj v naši državi ni, opozorili pa so, da nikakor ne bodo konkurenca Gospodarski zbornici.

Kje bo v resnici njihov prostor v slovenski družbi, bo odredil zakon o zbornicah. Sicer pa GF navezuje stike tudi z gospodarskimi združenji Slovencev po svetu, celo v Argentini in Avstraliji.

Poslanec v državnem zboru Izidor Rejc je Belokranjcem govoril o lastninjenju in vlaganju lastninskih certifikatov. Predsednik upravnega odbora Sklada RS za razvoj malega gospodarstva Vili Brandt, ki je obiskal tudi nekaj belokranjskih obrtnikov in podjetnikov, pa je dejal, da je z gro-

zo spoznal, kako zapostavljeni so Belokranjci. Opozoril je, da je zelo malo Belokranjcev dobilo denar iz tega sklada, čeprav ve, da so s svoji-

● Predsednik črnomaljskega izvršnega sveta Anton Horvat je pripomnil, da jim je krivica narejena že s tem, da je črnomaljski občini dovoljena le 86-odst. povprečna poraba na prebivalca, Ljubljani pa več kot 140-odst. "Če bi bila dovoljena poraba vsaj 100-odst., ne bi prosili za denar republiških skladov, ampak bi si v pretežni meri lahko pomagali sami. Da bi sploh želel kdo vlagati pri nas ob meji, pa bi morali pritegniti kapital s tako atraktivnimi stvarmi, kot so na primer manjši davki," je dejal Horvat.

mi programi izpolnjevali pogoje. Prav zato, ker se jim je doslej godila krivica, je obljubil, da se bo zavzel zanje.

M. BEZEK-JAKŠE

V LJUBLJANI ŠE SEJEM MEDILAB

LJUBLJANA - V ponedeljek so na ljubljanskem sejmišču odprli 2. mednarodni sejem medicinske in laboratorijske tehnike, farmacevtike in materialov po imenu Medilab. Vabljeni!

● Druži se z opozicijo! (Prvi zakon politike)

BAVARSKA DELEGACIJA V NOVM MESTU - Novomeško občino so v ponedeljek obiskali člani predsedstva bavarskega senata in nemški novinarji. Skupaj z nemško delegacijo, ki jo je vodil Hans Weiss, predsednik bavarskega senata, se je v Novem mestu mudil dr. Ivan Kristan, predsednik državnega sveta. Delegaciji so v Novem mestu v Galeriji Dolenjskega muzeja (na sliki) priredili sprejem predstavnikov političnega vrha novomeške občine, na čelu z obema predsednikoma mag. Boštjanom Kovačičem in Francijem Koncilijo. Bavarska delegacija si je tega dne med drugim ogledala arheološko zbirko Dolenjskega muzeja in kartuzijo Pletanje ter se udeležila pokašnje dolenjskih vin v Krkinem hramu na Trški gori. Delegacija iz dežele Bavarske je večji del obiska v Sloveniji namenila pogovorom v Ljubljani. Tu se je med drugim sestala z vidnimi slovenskimi parlamentarci in člani Drnovskega kabineta. (Foto: M. Luzar)

Vaja za primer jedrske nesreče v NE Krško

Prenovljen načrt zaščite

KRŠKO - Po sklepu republiške vlade bo to soboto v Krškem potekala poučna štabna vaja "Posavje 93", s katero naj bi preverili ter hkrati izpopolnili usposobljenost in opremljenost za zaščito in reševanje v primeru jedrske nesreče v Nuklearni elektrarni Krško.

Enote za zaščito in reševanje ter vsi drugi pristojni občinski in republiški organi bodo v soboto ravnali tako, kot da je v NEK prišlo do tehnične napake, zaradi katere se je začela taliti sredica reaktorja, prišlo je do izpuščenja radionuklidov skozi zadrževalni hram in do radiološkega onesnaženja okolja.

V prvem delu enodnevnega vaje bo izveden štabni del, v drugem pa se praktični prikaz zaščite in reševanja v vasi Brod pri Podbočju. Vajo bo neposredno vodil Republiški štab za civilno zaščito v sodelovanju z občinskima štaboma iz Krškega in Brežic. Priprave na posodobljeno vajo so potekale že dalj časa, med drugim so ob tej priložnosti natisnili tudi brošuro in zloženko z navodili za ravnanje ob morebitni nesreči v NEK, ki bosta razdeljeni prebivalcem Posavja.

Organizatorji pričakujejo, da si bodo vajo ogledali tudi nekateri tuji gosti, predvsem predstavniki civilne zaščite dežel skupnosti Alpe-Jadran in Mednarodne agencije za jedrsko varnost. Gostom bodo ob tej priložnosti predstavili tudi celoten sistem zaščite in reševanja v Sloveniji.

B. D.-G.

Pribežniki so, vendar jih ni

Popisali so begunce

LJUBLJANA, NOVO MESTO - Ob začetku vojne na ozemlju nekdanje Jugoslavije je v Slovenijo pribežalo več kot 100.000 beguncev, od katerih jih je 90.000 imelo status, drugi pa so bili brez njega. Nekateri od beguncev so pozneje iz Slovenije odšli nazaj ali v zahodno Evropo. Predstavniki Visokega komisariata Združenih narodov za begunce menijo, da je zdaj v Sloveniji približno 45.000 beguncev.

Slovenski vladni urad za priseljevanje in begunce skuša tako ali drugačno dejansko število omenjenih pribežnikov ugotoviti s popisom. Leta bo potekal do konca oktobra v begunskih zbirnih centrih in na sedežih Rdečega križa po Sloveniji. Vladni urad je registracijo začasnih priseljencev sicer organiziral najprej 27. septembra za tri dni, vendar jo je potem podaljšal za nekaj dni in jo bo nadaljeval, kot rečeno, do konca oktobra. Za tako podaljšanje do konca meseca se je urad odločil, ker se je v prvem delu popisa prijavilo manj kot 30.000 oseb, kar je torej v navzkrižju z ceno Visokega komisariata.

S popisom urad želi ugotoviti, za koliko beguncev naj pripravi programe pomoči. Tako dobljenih podatkov po uradnih zagotovilih Slove-

● V novomeški občini so v dosedanjem popisu ugotovili, da je tu v dveh zbirnih centrih in v družinah 613 začasnih beguncev.

nija ne bo izkoristila za izgon beguncev. Kot trdijo v uradu, je popis priložnost, da uredijo svoj status tisti begunci, ki so v Sloveniji "na črno", saj bodo le-ti na slabšem, če se ne bodo prijavili.

L. M.

naša anketa

Več denarja za otroke

Rodnost v Sloveniji je bila po nekaterih statistikah že v 80. letih pod ravni "navadne reprodukcije". Nekateri celo trdijo, da je bilo zmanjševanje števila rojstev problem slovenskega naroda že v 70. letih, vendar ni prišel do izraza. Število rojstev na Slovenskem upada še zdaj, zato ministrstvo za zdravstvo - a ne samo ta ustanova - opozarja, da je v zvezi z upadanjem števila rojstev že čas za preplah. Malo rojstev ni posledica prekinjenih nosečnosti, saj se v Sloveniji zmanjšuje tudi število splavov, da je Slovencev premalo, so drugi razlogi. Nekaj jih je povezanih tudi z nizkim življenjskim standardom povprečne slovenske družine in iz teh so nastale pobude po ustreznem otroškem dodatku. Državni zbor je v začetku oktobra spet obravnaval predlog zakona o družinskih prejemkih. V razpravi je podprl uvedbo splošnega otroškega dodatka. Izplačevati ga bodo začeli v letu 1996, dotlej pa bo veljal selektivni otroški dodatek. Ta naj bi znašal za predšolskega otroka 13 odst., za šolo-obveznega 16 in za otroka od 15. do 26. leta starosti 17 odst. zajamčene plače.

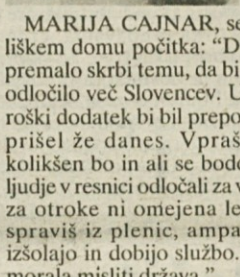

FRIDERIK MEDVEŠEK, zaposlen na policijski postaji v Krškem: "Verjetno bo splošni otroški dodatek dobrodošel, zato mora parlament pospešiti sprejemanje takega zakona. Res pa je, da imamo v naši družini tri otroke in pri svoji odločitvi nismo gledali na denar. Otroški dodatek bi bil v pomoč tistim, ki že imajo otroke, ne bo pa rešil natalitete, saj je znano, da ima bogatejši sloj prebivalcev manj otrok."

DRAGICA VOGRINC, prodajalka v trgovini podjetja Posavje na Čatežu: "Mislim, da Slovenci nimamo več otrok predvsem zaradi časa, v katerem živimo, in manj zaradi pomanjkanja denarja. Čas je tak, da venomer hitimo, matere so po službah. Otroški dodatek bi pomagal, če bi bil dovolj visok, na primer, če bi pokrili stroške otroškega varstva ali pa neznosno dragih šolskih knjig, za katere je treba odšteti tudi po tri mesečne plače."

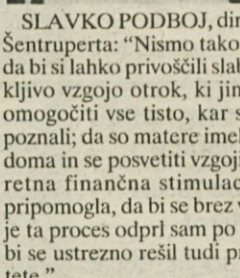
MOJCA KOSEM, prodajalka iz Loke pri Zidanem Mostu: "Lepo bi bilo, če bi uvedli univerzalni otroški dodatek, ki bi ga bile deležne vse družine z večjim številom otrok ne glede na socialni status, kar bi nedvomno vzbudilo Slovence, da bi se odločili za večje družine. Vendar otroški dodatek ni dovolj, starši se bodo odločili za več otrok šele, ko bodo prepričani, da bodo njihovi otroci imeli možnost šolanja in študija ter zaposlitve."

MARIJA CAJNAR, servirka v metliškem domu počitka: "Država posveča premalo skrbi temu, da bi se za naraščajočo odločilo več Slovencev. Univerzalni otroški dodatek bi bil prepozno, tudi če bi prišel že danes. Vprašanje je tudi, kolikšen bo in ali se bodo zaradi njega ljudje v resnici odločili za več otrok. Skrb za otroke ni omejena le na to, da jih spraviš iz plenice, ampak tudi, da se izšolajo in dobijo službo. Tudi na to bi morala misliti država."

ZDRAVKO ŠAVOR, podjetnik iz Črnomlja: "Država bo morala bolj poskrbeti, da ji ne bo zmanjkalo državljanov. Pa naj gre za davčne olajšave pri opremljanju otrok ali za otroške dodatke. V naši družini na srečo lahko sami vzdržujemo tri otroke, mnogi pa se zaradi denarnih stisk kljub otroškemu dodatku ne bodo odločili za več otrok. Vprašanje je, kako visok bo dodatek. Sicer pa je nataliteta Slovencev kompleksen problem, ki se ga bo država morala lotiti."

SLAVKO PODBOJ, direktor Terce iz Šentruperta: "Nismo tako revna država, da bi si lahko privoščili slabo ali pomanjkljivo vzgojo otrok, ki jim je potrebno omogočiti vse tisto, kar smo včasih že poznali; da so matere imele izbiro ostati doma in se posvetiti vzgoji otrok. Konkretna finančna stimulacija države bi pripomogla, da bi se brez velike filozofije ta proces odprl sam po sebi. S tem pa bi se ustrezno rešil tudi problem natalitete."

LJUBICA MAJER, zaposlena v Kavarni Novo mesto: "Zadnji čas je, da so se tudi Slovenci začeli spraševati, koliko potomstva imajo. Ko nas bo samo še za en hotel, bo že prepozno. Otroški dodatek je samo en korak k temu, da se bodo slovenske matere raje odločale za drugega ali za tretjega otroka. Takih slovenskih družin, ki so šle deset in več otrok, verjetno ne bo nikoli več."

MILENA ŠKRABEC, uslužbenka pri PAN Ribnica: "Mislim, da bi morali dobiti otroški dodatek vsi otroci, ne glede na socialni položaj družine. Na višjo rodnost, se pravi krepitev slovenskega naroda, bo dodatek vplival le, če bo primeren velik. Ženske se že zdaj boje roditi. Kajti nosečnice se v podjetjih branijo, ker imajo kar dolg porodniški dopust in ker matere pozneje pogosto ostajajo doma zaradi nege otrok."

MARTINA KUK, trgovka pri Mercator-Trgoprometu Kočevje: "Pri nas bo večja rodnost, ko bomo imeli podoben standard, kot je na Švedskem. Mati je doma, dokler otrok ne dopolni sedem let in dobi tako nadomestilo, kot bi plačlo, če bi delala. Da bi bilo več otrok, bi bilo potrebno ukiniti davek na izdelke za otroke, uvesti brezplačno šolanje in zdravstvo na visoki ravni. Ob vsem tem bi mož moral toliko zaslužiti, da bo žena lahko doma."

Ljubljansko pismo

"Jazbinšek grozi"

Po dveh ključnih datumih do stanovanj samo po stvarni ceni in zakonu

LJUBLJANA - Letošnji oktober je za graditelje na črno in za "ime-tnike stanovanjske pravice" nadvse pomemben, odločilen mesec: 11. oktobra se je iztekel (podaljšan) rok, do katerega so bili prvi dolžni vplačati depozit, da bi se izognili rušenju zgrajenega na črno, drugim pa 19. oktobra rok za odkup družbenega stanovanja po močno znižani ceni. Ta rok pa ne velja za stanovalce v vojaških in za tiste, ki živijo v nacionaliziranih stanovanjih.

In kakšen je "izkupiček"? Po zadnjih javnosti sporočenih podatkih je depozit vplačalo že 5.400 črnograditeljev oz. dobrih 70 odst. vseh - v skupnem znesku 982 milijonov tolarjev. Ministrstvo za okolje in prostor izgovarjanju posameznikov na socialno stisko ne verjame in sodi, da gre za poskus špekulacije in brezbriznosti. Toda tврstven hazard da bo za črnograditelje, ki se niso odločili za vplačilo depozita, hudo drag. Ni pa bilo modro, da je to ministrstvo v sporočilu za javnost zastopalo, da večina graditeljev na črno, ki so plačali depozit, zdaj zahteva, naj se posledno ukrepa proti tistim, ki tega niso storili. Tisti, ki so plačali, so to storili, ker so imeli denar, ob tem pa se zavedajo, da bodo mor-

da lahko končno legalizirali stanovanjsko hišo ali gospodarsko poslopje, česar doslej niso mogli. Marsikje niti ni bilo prostorskih načrtov; če bi bili čakali nanje, se danes ne bi imeli hiše, prihranjen denar pa bi izgubil vrednost.

Pri vsem tem je tudi nenavadno, da bodo problemi graditeljev, ki jih ni bilo mogoče rešiti deset in več let, po plačilu depozitov rešeni v nekaj mesecih. Zato najbrž ni napačna domneva, da je ministrstvo s črnimi gradnjami želelo tudi nekaj zaslužiti (denar bo šel tudi za prostorske načrte). Ob tem pa ministrstvo za okolje ("Jazbinšek") še grozi, da bo vsem, ki niso plačali depozita, porušilo na črno zgrajene objekte.

Pa tudi razprodaja družbenih stanovanj globoko pod tržno ceno mnogih ni osrečila. (Le kupce novih je). Država pa se je s to privatizacijo znebila več kot polovice svojega stanovanjskega sklada, predvsem dragega vzdrževanja, ki ga je s prodajo preložila na rame novih lastnikov.

Ob začetku prodaje je bilo v državi 75.866 družbenih stanovanj. Med temi je okoli trinajst tisoč nacionaliziranih in njihova privatizacija se skoraj še ni pričela. Občine so doslej prodale 53,55 odst. družbenih stanovanj, medtem ko ima status najemnika v občinskih stanovanjih z neprofitno najemnino še 29.210 stanovalcev. Seveda lastništvo ni zastoj in prinaša veliko skrb, predvsem pa obveznosti, česar so se novi lastniki šele sedaj dobro zavedli.

Tako graditelji na črno kot kupci (ali najemniki) naknadnih družbenih stanovanj zdaj vsaj vedo, pri čem so in kaj jih še čaka. O tem pa si še vedno niso na jasnem stanovalci v nacionaliziranih stanovanjih, ki bodo vrnjena lastnikom.

VINKO BLATNIK

Z NOVOMEŠKE TRZNICE

V petek so na tržnici veljale naslednje cene: jabolka za ozimnico 45 do 55 tolarjev, domače grozdje 120, jurčki 600, kostanj 80, smetana 500, jajca 18, česen 400, med 350, hruške 100, domača kokoš 500 (kg), fižol 500, radič 200 in solata 200 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so bile: banane 74, radič 137, solata 130, grozdje 137, cvetača 158, jabolka 50, rdeče zelje 37, krompir 38, mandarine 137, pomaranče 131 tolarjev. Pri Deladinju je bila rdeča paprika 190 tolarjev, banane 80, mandarine 190, slive 250, karfijola 200, solata 180, fižol 220, čebula 48, česen 200, pomaranče 150, limone 120, kivi 220, ohrovt 200, por 150, zelena 200, peteršilj 350 in korenček 150 tolarjev.

Ugodna prodaja cvetličnih loncev in korit.
Tel.: (068) 42-035.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotni redni tedenski sejem so prodajalci pripeljali 223 do tri mesece starih pujskov in 79 starejših prašičev. Mlajših so prodali 114 po 240 do 280 tolarjev, starejših pa 18 po 180 do 220 tolarjev kilogram žive teže.

SREČANJE ZADRUŽNIKOV TREBANJSKE KMETIJSKE ZADRUGE - Trebanjska kmetijska zadruga, ki ima okrog 470 članov, se je odločila, da bo za svoje člane večkrat, če ne vsaj enkrat na leto, pripravila srečanje, da se bodo zadrugniki med sabo bolje spoznali, kaj pogovorili in poveslili. Takšno srečanje so imeli v soboto na Lanšprcu, kjer jih je v smeh spravil Jurčičev Krjavelj (Daniel Barle) skupaj z Alojzom Podbojem, za glasbo pa je poskrbel ansambel Vrtnica iz Novega mesta. (Foto: J. Dornič)

Kmetijski nasveti

Ob razočarane kmetice tožbi

Ob vsej bojazni in vnaprejšnjih pomislekih se je izkazalo, da bo morda le šlo brez večjih pretresov. Ko se je začelo zares, ko so mlekarne začele plačevati mleko po prehodnem zaostrenem pravilniku o higienski kakovosti, se je mleko opazno izboljšalo. Vse kaže, da prehod na evropsko kakovost le ne bo izločil toliko rejcev, kot je sprva kazalo. Žal so še mnogi primeri, ko mleko ni primerno za prodajo ali ko se je celo poslabšalo. Tako piše C. I. iz Dolenjske v Slovenskih brazdah, da je doslej že 14 let oddajala mleko in da je bilo celo v boljšem razredu, z večjim odstotkom toščice, zdaj pa je doživela prepoved zaradi prevelikega števila mikroorganizmov v njem. In to kljub temu, da molze pravilno, čisto in natančno po navodilih.

Morda je vmes tudi šikaniranje, vsekakor pa je to pismo priložnost, da ponovimo nekatere higienske zahteve, ki jih prenekatere dolenjske kmetice še ne spoštuje dovolj, da bi se hitro prilagodila poostrenim zahtevam pravilnika in dosegla kar najvišjo odkupno ceno, ki bo po novem poleg odstotka toščice in števila mikroorganizmov upoštevala tudi odstotek beljakovin v mleku.

Zdravo in dobro mleko lahko daje le zdrava žival. Najnevarnejši je mastitis, zato je treba ukrepati že ob vsakem najmanjšem zunanjem znaku, pa naj gre za spremembo na vimenu ali v mleku. Odločilnega pomena je tudi higienski postopek molže. Kot primerno se je izkazalo umivanje celega vimena z 0,05-odst. raztopino blinala ter brisanje s suhimi papirnimi brisačami za enkratno uporabo. Obvezna je tudi kontrola v obliki izmolženja prvih curkov v posebno posodo s temnim dnom, ki nazorno pokaže, če je z mlekom kaj narobe.

Molzni stroj mora biti povsem pravilno nastavljen, po opravljenem delu pa najprej pomet s hladno vodo, nato pa še z vročo vodo in detergentom ter obešen tako, da se temeljito odcedi. Enkrat na teden ga je treba razstaviti, generalno očistiti in po potrebi zamenjati sesne gume. Naglo ohlajevanje je pol higijene, saj prepreči množitev mikroorganizmov. Najbolje se obnesejo hladilni bazeni, ti pa so rentabilni le ob zadostno veliki količini namoženega mleka. Tudi potreba po večji kakovosti mleka, ki precej stane, bo terjala večje črede in bolj specializirane kmetije, vendar bodo v tržni tekmi le take uspešne.

Inž. M. L.

Bitka za Raduljo končno dobljena

Leta 1990 ustavljena dela za hidromelioracijo Radulje bodo nadaljevali že v tem tednu - Kmetje so se odpovedali odškodnini v višini 29 milijonov tolarjev

NOVO MESTO - Po treh letih negotovosti je v sredo v prostorih Izvršnega sveta končno prišlo do podpisa pogodbe o dokončanju del na hidromelioracijskem sistemu Radulja. Dela so prevzeli delavci Vodnogospodarskega podjetja Novo mesto, investitor pa bo novomeška Kmetijska zadruga Krka.

Pogodbo, ki sta jo podpisala direktorja Roman Rajer in Jože Starič, je vredna 87 milijonov tolarjev, kar so sredstva proračuna republike Slovenije. Celotna investicija s komasacijo pa bo veljala 116 milijonov tolarjev in bo končana leta 1995. K podpisu pogodbe so v mnogočem prispevali tudi krajanji krajevne skupnosti Škocjan sami, ki so se odrekli zahtevani škodi v višini 29 milijonov tolarjev zaradi izpada pridelka.

Pogodbo za izvedbo komasacije 650 hektarjev zemljišč bodo podpisali z Geodetskim zavodom že prihodnji teden. Vodnogospodarsko podjetje bo z deli pričelo že v tem tednu, do 1. aprila naslednje leto pa

POGODBA PO TREH LETIH - Direktor novomeške Kmetijske zadruge Krka Jože Starič in direktor Vodnogospodarskega podjetja Roman Rajer sta podpisala pogodbo o nadaljnjem urejanju Radulje. (Foto: J. P.)

naj bi bila dela končana. Tako se je končala bitka kmetov iz tega konca novomeške občine, ki jo je vodil predsednik sveta krajevne skupnosti Janez Povšič, in državo na čelu z mi-

nistrstvom za okolje in prostor ter kmetijstvo in gozdarstvo.

ODŠKODNINA ZA ČEBELJO KUGO

METLIKA - Zlasti v nižinskem delu občine so čebelarji odkrili čebeljo kugo, ki je v petih čebelnjakih pomorila 29 čebeljih družin. V izvršnem svetu so se strinjali, da za odškodnino za družine in uničeno opremo čebelarji dobijo skupaj 174 tisoč tolarjev, ki pa naj bi jih namenili za nakup novih čebeljih družin. Hkrati je metliška vlada sprejela odredbo o zdravstvenem varstvu čebel v vsej Beli krajini, s pomočjo katere naj bi bilo omenjeno varstvo bolj organizirano.

Hidromelioracijska dela močvirnatga sveta v dolini Radulje od Zbur do izliva v Krko so se namreč pričela že 1989 leta. Zemeljska dela so nameravali dokončati do aprila 1991 leta, komasacijo pa leto dni kasneje. Marca 1990 leta je bil v slovenski skupščini sprejet moratorij za takšne posege v naravo, in tako so se ustavila že na tri četrt končana dela na Radulji.

J. PAVLIN

Ogorčica izgovor?

Prepovedan uvoz krompirja

LJUBLJANA - Slovensko ministrstvo za kmetijstvo je izdalo odredbo, s katero je prepovedalo uvoz krompirja v našo državo. Svojo odločitev je utemeljilo z nevarnostjo vnašanja ogorčice ali nematode v Slovenijo, čeprav ta milimeter dolga nitasta rastlinska škodljivka doslej ni veljala za tako nevarno, da bi morali pred njo zapirati državno mejo. Bolj bo najbrž držalo, da ministrstvo ocenjuje, da smo letos kljub suši pridelali dovolj krompirja za svoje potrebe in da zato uvoz vsaj nekaj mesecev ne bo potreben. Kakorkoli: prepovedi bodo naši kmetje veseli, precej manj pa porabniki krompirja, ki bodo zavoljo administrativne zaščite morali plačevati višjo ceno, kot bi jo lahko, če bi dosledneje sledili oznanjeni liberalni trgovinski politiki in odprtosti v Evropo.

- n

Agro d.o.o. Prodajalna SEJALEC

Cesta kom. Staneta 3,
Novo mesto
tel. (068) 24-132

po ugodnih cenah vam nudimo: zemljo za grobove, pesek, gobe za ikebane, podstavke in nagrobne sveče.

Akcijska prodaja motornih žag Tomos in Alpina.
Do 1. 11. vam za nakup motornih žag ALPINA nudimo 15% popust.

Ugoden nakup KOTLOV ZA ŽGANJE po tovarniških cenah.

Iz podružnice samostojno društvo

DVD Straža ne bo več

STRAŽA - Podružnica Društva vinogradnikov Dolenjske iz Straže obsega vinorodne gorice Nova gora, Stara gora, Straška gora, zahodni del Ljubna, Rigelj in Polje pri Soteski. Čeprav je pred leti društvo združevalo več kot sto vinogradnikov, jih je sedaj včlanjenih okoli 60. Po besedah predsednika Janeza Gašperšiča bi bilo prav, da bi, predvsem za vinogradnike Riglja, naredili "mašo spravo", da bi se potem med seboj bolje razumeli. Vinogradniki s straškega hriba bolj drže skupaj in so v nekaj letih s prostovoljnimi delom in prispevkom asfaltirali domala vse vinogradniške poti.

"Radi bi ustanovili društvo predvsem zato, da bi storili še kaj več za vinogradništvo na tem območju, kjer je še vedno kar precej šmarne. Pri predelavi grozdja iz cepljenih sort pa bo potrebno še kaj narediti za boljše kletarjenje. Zato si bomo kot društvo prizadevali za večje sodelovanje s pospeševalno službo, pripravili bomo več predavanj, strokovni izlet, radi pa bi imeli tudi svojo prireditel. Ljudje v tem koncu občine so še pripravljeni kaj narediti," optimistično pravi Janez Gašperšič. O vsem tem se bodo pogovarjali to

Janez Gašperšič, predsednik podružnice DVD Straža

nedeljo ob 9. uri v prostorih gasilskega društva v Straži. Vabijo vse vinogradnike, da se udeležijo ustanovnega občnega zbora. J. P.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Če že ne mati, naj bo kletar vsaj dobra babica

O alkoholnem vrenju

Alkoholno vrenje je rojstvo vina, kvasovke igrajo vlogo matere. Kletarju ne moremo reči, da je oče, lahko pa, da je dobra "babica". Porodi letošnjih vin bodo različni, od enostavnih do zelo zahtevnih. Sorte višjih kakovostnih razredov obsegajo izjemno visoko stopnjo sladkorja, naravnost sorte, kot so kraljevina, rumeni plavec, ranfol itd., so imele malo sladkorja. Zreli mošči prevrejo normalno počasneje, mirneje. Takšno vrenje traja okoli tri tedne, da nastanejo lepa vina s prijetno vinsko in sortno cvetico. Manj kvalitetni mošči z manj sladkorja ponavadi vrejo burno, glasno in tako nastala vina so zaradi izgube CO₂ mrtva, nesveža in zaradi prehitrega vrenja brezizrazna. Najfinere sestevine vina, ki oblikujejo lep vonj in okus, nastajajo med počasnim vrenjem.

Tudi letos se ozračje hitro ohlaja, in če bodo temperature zelo nizke, moramo biti pozorni, ali se v sodu normalno odvija vrelni proces. Ne smemo se zadovoljiti z nejasnimi znaki vrenja, če imamo še sladkor v vinu. Ako se je vrenje ustavilo pred popolnim prevretjem sladkorja, moramo takoj ukrepati, da bi bilo še rešljivo. Analizo na sladkor lahko opravimo približno natančno sami, če imamo ročni refraktometer. Odčitek med 20 in 22 Oe pomeni, da je mošt povrel. Odčitek med 25 in 30 Oe pomeni še ostanek sladkorja do 10 g/l, to je preveč. Priporočam natančnejšo analizo na sladkor v laboratoriju. Kako ukrepamo, da bi oživili

kvasovke, ki so mogoče izčrpane ali jim nekaj primanjkuje?

1. Mešanje kvasovk v sodu: V prečiščenem moštu (razsluzenem) je koristno prisiljevati kvasovke, da se gibljejo po mlademu vinu, da se ne sesedejo na dno sode. Lahko smo preveč razsluzili mošt in se kvasovke nimajo kam obesiti, da bi bile porazdeljene v prostoru. Drobni delci motnosti mladega vina so dobrodošli kvasovkam.

2. Zračenje iz nerazsluzenega mošta, ni priporočljivo preveč mešati kvasovke, ker mešamo tudi "blato", ki se raztaplja v vinu in mu pušča nečist vonj in okus.

3. Pomanjkanje hrane za kvasovke je sicer redek primer za vrelni zastoj, toda se tudi zgodi, predvsem v vinih iz močno gnilega grozdja. Hrana za kvasovke se dobi. Potrebno je upoštevati navodila za uporabo oz. način dodajanja hrane v vino.

4. Spontano vrenje ali pa domače "naravno vrenje" imenujemo vrenje brez dodatka odbranih kvasovk. Zastoji v tem primeru so težje rešljivi. Svetujem dodatek kvasovk vrste S. Bayanus, večjo dozo, do 30 g/hl. Vsako odlašanje pomeni težje reševanje vina, ker odmrle kvasovke oddajajo snovi, ki ovirajo delo dodanih kvasovkam. Takšnih strupenih produktov odmirajočih kvasovk je vsak dan več, zato ne odlašajte!

(Nadaljevanje prihodnjič)
Mag. JULIJ NEMANIC

Kočevsko je brez težkih kovin

Analize pokazale, da je kočevska zemlja malo onesnažena s težkimi kovinami in da jih je v kočevskih pridelkih malo ali nič - "Uživajte našo kakovost" je geslo M-KG Kočevje

KOČEVJE - V mleku, medu, jajcih, gobah, čaju, žganju, mesu in drugih kmetijskih proizvodih Kočevske je zelo malo ali nič težkih kovin, je povedal direktor M-Kmetijskega gospodarstva Kočevje Janez Zlindra. Zato M-KG Kočevje pripravlja za svoje proizvode že poseben zaščitni znak, s katerim bo opremilo svoje proizvode. Znak je okrogle oblike in ima v zunanjem krogu napis "Zrak, sonce, voda, zemlja" ter ponazarja, da vse v naravi kroži in da je vse zaključen krog.

Kočevsko M-KG je dobilo za svoje dosežke v zadnjem obdobju na mednarodnih sejmi in drugod več priznanj ne le za kakovostno čredo, ampak tudi za proizvode svoje klanice in predelave. To pa vzbuja novo zanimanje za kočevske kmetijske proizvode tako mesta Ljubljane kot tudi drugih potrošniških središč. To že utečeno sodelovanje je bilo namreč leta 1990 prekinjeno ali pa zmanjšano.

M-KG Kočevje prenavlja svojo Mesarijo, kar bo trajalo še naslednje leto, in širi svojo prodajno mrežo. Poleg prodajaln v Novem mestu in Brezicah se dogovarja za odprtje sa-

mostojne prodaje (in ne le prek Emone in Vajde) tudi v Ljubljani. Dogovarja se poleg tega za nadaljevanje uresničevanja programa razvoja kmetijstva z mestom Ljubljano. To sodelovanje je bilo prekinjeno pred tremi leti. Po kočevskem predlogu naj bi med drugim kar četrtino stala živine pri M-KG bilo namen-

jeno blagovnim rezervam mesta Ljubljane.

Seveda je pridelovanje zdrave hrane tudi nekoliko dražje, zato kočevsko kmetijstvo pričakuje pomoč pri prizadevanjih, da bi odpravili nerazumne vladine ukrepe, ki ne varujejo domače pridelave hrane. Kočevsko M-KG posluša že tri leta brez izgube, čeprav ni bilo deležno nobene pomoči. Celu nasprotno, po zatrtjevanju direktorja Zlindre je bilo obremenjeno z družbenimi datjavami 3- do 4-krat bolj kot ostali pridelovalci hrane.

J. PRIMC

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Solata za jesen in zimo

Zelenjava je imela nekoč pomembno mesto v prehranjevanju in zdravljenju ljudi. Z dvigom življenjske ravni pa se je prehrana spremenila in dala pomembno mesto mesu in mesnim izdelkom. Današnje smernice za zdravo življenje pa navajajo zdravo uravnoteženo prehrano z veliko žit, zelenjave in sadja. Zmotno je mnenje, da je priprava zelenjavnih jedi zamudnejša od priprave mesa.

Prav tako bo potrebno spoznanje, da zelenjava ni le za prikuho ali solato, ampak lahko predstavlja samostojen obrok oz. glavno jed. Za hladne mesece so primerne zelenjavne in sadne jedi z nekoliko večjo energijsko in vitaminsko vrednostjo. Žita in druge vrste zrnja skupaj z zelenjavo ali sadjem so osnova za pripravo tovrstnih solat, ki jih lahko serviramo kot samostojno jed. Primer je ajdova, ješprenjeva, prosenina in riževa solata.

Za pripravo AJDOVE KAŠE V SOLATI vzamemo 120 g kaše, 6 dl vode, 1 srednje velik por, 2 rdeči

papriki, 10 dag sira ali skute, 2 žlici limoninega soka, 2 žlici olja ter sol in poper po okusu. Ajdovo kašo skuhamo in ohladimo. Por in papriko narežemo na tanke rezine, sir nastrgamo in z ostalimi sestavinami vmešamo med kašo. Solata je okusnejša, če jo pripravimo vsaj eno uro pred serviranjem. Namesitno ajdove kaše lahko vzamemo ješprenjevo ali proseno kašo, namesitno sira ali skute pa dodamo na kocke narezano belo meso. Okus in dodatke lahko žitnim solatam vsakokrat poljubno spreminjamo, kar je odvisno od naše domiselnosti.

Za prijetno spremembo pa pripravimo PŠENIČNO SOLATO iz 2 skodelic pšenice, 2 jabolok, ene glave mehke solate in 10 g orehovih jedr. Preliv pripravimo iz 2 žlic kisle smetane in vejice sesekljane peteršilja. Pšenično čez noč namočimo in ji nato primešamo nastrgano jabolko, narezano solato in ostale sestavine. Solata je primerna tudi za vse, ki imajo težave zaradi počasne prebave.

ŠTIPENDIJE - Obrtniki se jeze, ker bodo njihovi otroci lahko dobili državne (bivše socialne) stipendije le, če jim bodo socialni delavci prej poglobljeno preučevali stanovanja, garaže, bančne račune in podlagi preiskave ugotovili, da je otrok zares upravičen do stipendije. Nekateri, ki imajo obrt, ki komaj omogoča preživetje, so sicer lahko upravičeno jezni. Toda socialni delavci vedo povedati, da prosijo za stipendijo tudi otroci staršev, ki se vozijo v dragih avtomobilih, imajo razkošno opremljene hiše in hodijo okrog oveseni z zlatom. A socialni delavci očito nimajo pravega posluha za težave soljudi, saj so prav takšni ljudje najbolj upravičeni do socialnih stipendij. Zaradi vseh izdatkov za udobno življenje jim je namreč zmanjkalo denarja za šolanje otrok.

HRUSKE - Meščanu, ki živi v bližini begunskega centra, je bilo dovolj, ker so mu begunci sproti pobrali ves pridelek, pa je šel iskat pravico in tolažbo k zaposlenim v zbirnem centru. A mu je ena od uslužbenk takoj dala vedeti, da se nimajo časa pogovarjati o njegovih jabolkih. Za kuhanje kave pa so ga imeli dovolj. Po groznjah, ki jih je slišal iz moških ust tamkaj zaposlenega, pa je občan lahko zaključil, da bi očitno morali zapirati tiste, ki branijo svojo imovino, in ne tistih, ki si jo prisvajajo.

TURIZEM - V desetih vaseh, ki jih zajema turistično društvo Sinji Vrh, živi 297 ljudi, društvo pa šteje 164 članov. Ob nedavnem obisku pomembnih občinskih mož so se vsi po vrsti včlanili v društvo. Glede na to, da v Črnomlju turistično društvo nikakor ne more shoditi, predlagamo, naj se turistično navdahnjeni Črnomaljeci pridružijo kar Sinjevrščanom. Če bodo pridni, jim bo čez čas morda dovoljeno ustanoviti tudi svojo sekcijo.

Sprehod po Metliki

METLIKA POSTAJA IZ DNEVA V DAN manj gostoljubno mesto, predvsem zaradi potez, ki so, milo rečeno, smešne. Popularni Henček Burkat je doživel v Belokranjskem muzeju hladni tudi, ko so mu prepovedali snemanje, češ da bi rad prizore, narejene v muzejskih zbirkah, izkoristil za lasten zaslužek. Frajtonar Henček snema te dni v Beli krajini kaseto, ki bo obšla domala ves svet in na kateri bodo njegove največje uspešnice. Za sodelovanje na kaseti sta dva metliška zasebnika prispevala vsak po tisoč mark, v Belokranjskem muzeju pa so se počutili ogrožene že ob brezplačni reklami. Človek jih navsezadnje razume: denar, ki ga dobivajo za plače in za delovanje, priteka v glavnem z republike in občine. "Senkanemu konju pa se ne gleda v zobe", bi pripomnilo k pregovorom nagnjeno ljudstvo.

GOSTILNIČAR ROMAN KAPUŠIN S KRASINCA PRI METLIKI ima tudi italijanske goste, ki pa so večkrat razočarani. Pa ne zaradi postrežbe ali njegovih uslug, ampak zaradi policistov. Zgodilo se je namreč, da so Italijani zašli, ker pač ne poznajo obmejnih iger in igrice. S hrvaške strani so se pripeljali čez most na Krasincu takrat, ko tam ni bilo fantov v modrih uniformah. To jih je drago stalo - 10.000 slovenskih tolarjev, Kapušina pa tudi. "Makar narjaj, so obljubili, da nikoli več ne bodo prestopili njegovega praga. Mimogrede: pred dnevi je metliški izvršni svet razpravljal o razvoju turizma ob reki Kolpi. Da bi te kap!

Trebanjske iveri

DOLENJSKA DOMAČNOST - Prejšnji teden je bila pod Blažetovim kozolcem na Bistrici pri Mokronogu predstavitev monografije Slovenski kozolec: avtorjev fotografija Matije Čopa in tekstov dr. Toneta Cevca. Predstavitev bi verjetno ne bila nič posebnega, če bi se odvijala v kakih tematični dvorani, vendar pa so Trebanjci predstavitev pripravili kar pod kozolcem, ki velja za največjo tovrstno ljudsko mojstrovino. Pravzaprav si je prijetno vzdusje zamislil Stane Peček, prekaljeni kulturnik. Ob ličkanju koruze se je vse odvijalo tako spontano in prijetno, še posebej, ko so začeli točiti mošt in ko so gospodinje ponudile kmečke dobrote. Tako je bila predstavitev knjige res nekaj posebnega. Gorenjci, prišlo jih je kar nekaj, navdušenja nad dolensko gostoljubnostjo niso mogli skriti.

SLOŽNO PROTI RUŠENJU - Ljudje smo različni, še posebej sedaj, ko je zaživelo strankarsko življenje. Vsakdo poudarja drugačno barvo oz. strankarsko pripadnost, pa vendar, kadar je treba stopiti skupaj, ljudje na to pozabijo. V petek se je v Skrljevem zbralo zelo veliko ljudi. Postavili so zid napovedanim rušiteljem Mikčeve hiške, zavedajoč se, da je jutri lahko na vrsti kdo drug med njimi. Naslednji dan, ko je bila v Šentrupertu o tem še živahna razprava, je nekdo Mikču opogumljaje dejal: "Nekoč si že prijel za lopato, boš pa še enkrat, če bo potrebno."

IZ NAŠIH OBČIN

Je brezposelnost postala prednost?

Kljub veliki brezposelnosti je v črnomaljski občini že teško dobiti delavce - Donosnejša delo na črno in socialna pomoč - Izenačitev kmečkih in nekmečkih otrok

ČRNOMELJ - Čeprav so delegati črnomaljske občinske skupščine obravnavali poročilo o socialni politiki ter zaposlovanju in brezposelnosti ločeno, so se njihove misli v razpravah močno prepletale. Predvsem so opozorili, da nikakor ne gre, da bi bili tisti, ki prejemajo socialno pomoč, v boljšem položaju od tistih, ki so zaposleni. Žal se to že dogaja.

Glede na težke razmere v občini, ko brezposelnost iz meseca v mesec narašča, je razmeroma malo ljudi, ki prejemajo socialno pomoč. Močno izstopajo le Romi. Problem pa je v tem, da, kljub temu da imajo na črnomaljskem zavodu za zaposlovanje prijavljenih že okrog 1.100 brezposelnih, mnogim delodajalcem ne uspe dobiti delavcev. Zato ne čudi, da so nekateri že prišli do spoznanja, da se tistim, ki so na zavodu za zaposlovanje, ne splača več delati. Tako se na primer na razpise doma starejših občanov za nove zaposlitve praviloma odzove le malo ljudi. Pa še ti se navadno premislijo, češ da drugje, torej na črno, lahko zaslužijo več. Družine z več otroki pa dobijo tudi več desetisoč tolarjev otroškega do-

datka, zato je razumljivo, da se starši ne nameravajo udinjati le, na primer, za borih 16 tisočakov. To so tudi eni od razlogov, da razmeroma malo ljudi zaprosi za socialno pomoč.

Sicer pa naj bi, kot je dejal eden od razpravljalcev, za socialno pomoč zaprosil le tisti, ki je izkoristil že vse druge možnosti. Ne pa, da bi ljudje ne bodo hoteli sprejeti dela, se predstavljali kot socialni problem, zraven pa služili na črno. Če se bo namreč nadaljevalo tako, da se bo bolj spla-

čalo biti doma kot zaposlen, potem bo država propadla.

In medtem ko se poskušajo ljudje znajti na različne načine, nekateri tudi tako, da opravljajo obrtno dejavnost, s katero precej zaslužijo, za varovani pa so kmečko, ker imajo precej manjše obveznosti, druge tepe prav kmečki stan. Do družbene pomoči so upravičeni otroci, če stvarni mesečni dohodek na družinskega člana ne presega 43 odst. povprečne čiste plače v Sloveniji, kmečki otroci pa le, če dohodek ne presega 23 odst. Črnomaljši so menili, da so te razlike med kmečkimi in nekmečkimi otroci nerazumljive, in zahtevali, da za vse veljajo enaka merila.

M. BEZEK-JAKŠE

ZAHVALA ZA HUMANITARNOST - V metliški občini je okrog 290 aktivnih krvodajalcev, kar je za tako majhno občino kar veliko število. Največkrat, kar 55-krat, je dal kri Branko Kokalj, le petkrat manj pa Jože Zupelj iz Dragomlje vasi, ki za svoje plemenito delo prejema priznanje iz rok predsednice občinske organizacije Rdečega križa Metlika Anice Pezdirec. (Foto: M.B.-J.)

Kaplja za novo upanje v življenje

Srečanje metliških krvodajalcev - Ministrica Puharjeva v slavnostnem govoru: "Še naprej moramo gojiti solidarnost, pravičnost in človečnost, da ne bomo živeli bolj divje"

VINOMER PRI METLIKI - V soboto so se ob 40-letnici krvodajalstva na Vinomeru pri Metliki zbrali številni krvodajalci iz metliške občine ter mnogi, ki so s humanitarnimi gestami pomagali soljudem. Kot zahvalo za plemenita dejanja so prejeli priznanja Rdečega križa, še posebej pa se je vsakemu zahvalila predsednica občinske organizacije Rdečega križa Anica Pezdirec.

Pezdirečeva je na srečanju, ki je potekalo pod geslom "Kaplja, ki srce jo podari, upanje v življenje budi", poudarila, da so bili v metliški občini vedno med prvimi, ki so se odzvali klicu na pomoč, ter ob tem naštel vrsto pomembnih akcij v zadnjih letih. Za pomoč se je zahvalila še pobratimom iz Wagne in Ronk - slednji so bili tudi na srečanju. Sicer pa so se srečanja udeležili tudi generalni sekretar Rdečega križa Slovenije Mirko Jelenič, predstavnik mednarodne organizacije Rdečega križa in Rdečega pol-

meseca iz Ženeve Michel Paris ter ministrica za delo, socialno politiko in družino Jožica Puhar, ki je bila slavnostna govornica.

Ministrica Puharjeva je v svojem govoru poudarila, da krvodajalstvo nima le neposrednih, ampak tudi mnoge posredne učinke. To je po njenem dejavnost, ki veliko pripomore k združevanju ljudi na dobronamernih osnovah, ne z interesi, ki bi prizadeli druge ljudi. Za integrativno vlogo krvodajalstva in vseh humanitarnih akcij se je zahvalila v svojem in v imenu države. V imenu slednje zato, ker mladi državi še ni uspelo zgraditi svojega celotnega sistema, pa vendar doživlja močne pretrese izrazito interesno organiziranih grupacij, ki tekmujejo, katera bo znotraj majhne in šibke države pote-

gnila najboljši konec oz. dobila največji del oblasti.

"To tekmovalstvo je prisotno povsod po svetu, a naj bi imelo prave dimenzije, v pravem okolju, za pravi trenutek. Da bi prebrodili krize, potrebujemo integrativne dejavnike, kot so krvodajalci. V naši družbi in v glavih državljanov bi moralo biti mnogo več zavesti ter podpore takšnim humanitarnim akcij. Krvodajalstvo omogoča ljudem večji občutek solidarnosti, zagotavlja večjo udeleževanje posameznika, kar je vrednota, ki je ne gre zanemariti," je dejala ministrica. Sprememba lastninske strukture bo po njenem mnenju poudarila vlogo kapitala, prinesla večje razlike med ljudmi, vendar moramo še vedno graditi solidarnost, pravičnost in človečnost, če hočemo, da ne bomo živeli slabše in bolj divje. Tudi zato, ker smo Slovenci sposobni in ustvarjalni ter lahko veliko pripomoremo k razvoju sebe, Slovenije in sveta.

M. BEZEK-JAKŠE

Črnomelj se odpira tujcem

Podjetje W.A.M. Tricots je drugi črnomaljski primer vlaganja tujega kapitala - 60 zaposlenih

ČRNOMELJ - Od letošnjega junija tečejo v podjetju W.A.M. Tricots v enem od poslopij v črnomaljski industrijski coni priprave na proizvodnjo. V teh dneh pričenjajo tudi z intenzivnim zaposlovanjem. Ustanovitelj podjetja je firma Wilhelm Weissmann Maschinenmoden iz Nemčije, ki je investirala v opremo in obratna sredstva. To je po nedavno odprtem podjetju Danfoss Compressors drugi primer vlaganja tujega kapitala v črnomaljski občini.

Tako se tudi Bela krajina vključuje v mednarodno delitev dela. Pomembno je, da se nemški partner ni odločil za vlaganje v Beli krajini zaradi cenene delovne sile, ki to v primerjavi z ostalimi evropskimi državami sploh ni več. Po besedah direktorja črnomaljskega W.A.M. Tricots Marjana Hutarja je nemški podjetnik spoznal, da je v Sloveniji nakopičeno znanje iz tekstilne stroke ter so urejene dobave različnih materialov, manjkajo le investicijska sredstva in tržišče. Prav to pa zagotavlja on.

V novem črnomaljskem podjetju bodo izdelovali zgornja trikotažna oblačila. Predvsem bodo usmerjeni v šivanje bombažnih majic in puloverjev, ki sodijo v višji cenovni razred. Tržišče imajo zagotovljeno. V začetku bodo delali le za izvoz, pozneje tudi za slovenski, hrvaški in ostali vzhodnoevropski trg. Že takoj na začetku bo 60 zaposlenih. Prevladovale bodo šivilje. Ker pa teh delavk primanjkuje, so se v podjetju odločili za priučevanje. Sicer pa uvajajo sodobne metode dela, kar jim ne nazadnje uspeva tudi s

Marjan Hutar

sodobnim strojnimi parkom. Zato pričakujejo, da bodo lahko dosegli norme, ki veljajo v Nemčiji.

Kar se tiče zaposlovanja, imajo v W.A.M. Tricots še velike načrte. 60 šiviljam naj bi se v prihodnjih petih letih pridružilo še 40 delavcev različnih poklicev. Medtem ko bodo na začetku opravljali le lohn posel, namerava ustanovitelj firme v naslednjem desetletju prenesti v Belo krajino 80 odst. svoje proizvodnje, torej pletenje, dodelavo, razvoj artiklov. Zato je razumljivo, da bodo v W.A.M. Tricots potrebovali veliko kooperantov. V naslednjih petih letih naj bi jih z novim črnomaljskim podjetjem sodelovalo kar sto. Že sedaj zbira ponudbe slovenskih proizvajalcev za nekatere materiale. Za tiskanje, vezenje in izdelovanje embalaže pa so že našli domače izdelovalce.

M. BEZEK-JAKŠE

RAZVITJE PRAPORA TD ŠENTRUPERT

ŠENTRUPERT - Ob 600. obletnici začetka gradnje šentruperske cerkve in 25-letnici Turističnega društva Šentrupert, vabita to društvo in krajevna skupnost v petek, 22. oktobra, ob 16. uri v tukajšnjo osnovno šolo na razvite prapora tega srebrnega jubilarja. Slavnostni govornik bo pesnik Tone Pavček, v kulturnem sporu pa bo nastopil New Swing Quartet, ki praznuje letos podoben jubilej kot šentrupersko turistično društvo. Pričlovežni kvartet z Otom Pestnerjem na čelu bo nastopil jutri ob 17.30 s črnsko duhovno pesmijo še na slovesnosti ob obnoveni slike sv. Ruperta.

PRIJAVILO SE JE 66 CRNOGRADITELJEV

METLIKA - V Metliki se je do roka zbralo 66 vlog za odlog prisilne izvršbe za črne gradnje. Od tega je bilo 27 prijavitev za stanovanjske objekte, ena za gospodarski objekt, ostalo pa predvsem za zidanice in prizidke.

Kmalu podjetniška mreža?

V Trebnjem obrtniki in podjetniki ustvarili v prvem polletju 17 odst. v strukturi skupnega prihodka

TREBNJE - Lani je Ministrstvo za malo gospodarstvo, sedaj Ministrstvo za gospodarske dejavnosti, začelo organizirati po Sloveniji podjetniško pospeševalno mrežo. Potrebno po vključitvi v to mrežo so začeli tudi Trebanjci, saj je iz poslovnih rezultatov zadnjega polletja razvidno, da imajo v občini 204 pravne osebe, od tega jih je petdeset obratov, kar pomeni 17 družbenih in 115 zasebnih. Pred dvema letoma je bilo zasebnih le 30. Zasebna podjetja in obrtniki so v prvem polletju ustvarili 17 odst. v strukturi skupnega prihodka, njihov delež pa se je v primerjavi s prejšnjimi leti skoraj potrojil.

Iz trebanjske občine se je za sodelovanje v podjetniški svetovni mreži odločila le občina. Spomladi so podpisali z ministrstvom pogodbo o vstopu v mrežo in se javili na razpis za sofinanciranje različnih projektov s področja obrti in podjetništva. Prijavili so dva seminarja: "Izobraževanje delavcev za področje turizma" in "Kako iz obrti v podjetništvo". Ministrstvo jim je oba programa sprejelo, za izpeljavo le-teh jim je odobrilo 400.000 tolarjev. V okviru izo-

brazovanja za področje turizma so se povezali s projektno skupino CRPOV iz Knežje vasi z Malo vasjo in skupaj organizirali predstavitev turističnih kmetij in občin na mednarodnem kmetijskem sejmu v Gornji Radgoni.

Drugi seminar, "Kako iz obrti v podjetništvo", pa je občinski sekretariat za družbeno planiranje in gospodarstvo organiziral pred kratkim. Seminar, na katerem je bil predstavljen zakon o gospodarskih družbah ter finance, računovodstvo in davki, je pripravil Gea college iz Ljubljane. Na seminar so povabili prek 100 obrtnikov, podjetnikov in prijavljenih na zavodu za zaposlovanje, udeležilo se ga je 35 ljudi.

Glede na povpraševanje in potrebe podjetnikov in obrtnikov, bi bazo podatkov tudi v Trebnjem še kako potrebovali, zato so se Trebanjci tudi letos prijavi na razpis s temo: "Organiziranje podjetniške mreže v občini". Računajo, da bo njihov predlog na republiki odobren in da bodo podjetniško mrežo v občini kmalu organizirali.

J. D.

"Dom gradimo tako rekoč zase"

V začetku naslednjega meseca se bodo občani trebanjske občine na referendumu odločali o gradnji doma za starejše v Trebnjem - Možnost nove zaposlitve

TREBNJE - V Trebnjem so se že lani odločili, da za svoje ostarele v občini zgradijo dom. Sedaj okrog 120 starejših oskrbovancev iz njihove občine živi v 22 različnih domovih po Sloveniji. Za življenje v domu pa bi se verjetno odločilo še več ljudi, če bi dom za ostarele bil v občini, da bi bili blizu svojih najbližjih. Za dom imajo že idejni projekt in investicijski program, ki ju je pripravil Biro DIA iz Ljubljane pod vodstvom dipl. inž. Ravnikarja. Ker pa denarja za gradnjo ni, se bodo občani trebanjske občine prihodnji mesec odločali o tem na referendumu.

Projekt je bil izbran prek natečaja, na katerega se je prijavilo 17 avtorjev z različnimi idejnimi rešitvami. V komisiji so sodelovali strokovnjaki, ki se ukvarjajo s problematiko bivanja starejših ljudi v zavodih. Izbrali so že tudi lokacijo, dom naj bi stal na lepem, sončnem kraju v Starem trgu, severno od pekarne. "Dom je naša potreba, saj več kot 120 naših ostarelih ljudi živi po različnih domovih za ostarele po Sloveniji, daleč stran od rodni krajev. Analize pa kažejo, da bo bo v prihodnje v občini še več starih ljudi, saj je starostna struktura v trebanjski občini ena najstarejših v

Sloveniji," pravi predsednik skupščine Ciril Pungartnik.

Vendar je za takšno gradnjo potrebno veliko denarja, v teh težkih časih pa ga skorajda povsod zmanjkuje, zato bodo Trebanjci v začetku naslednjega meseca v občini izvedli referendum, na katerem se bodo odločali o gradnji Doma starejših občanov v Trebnjem. "Spremenjene razmere narekujejo, da se pri gradnji takšnih

● K tistemu, ki zna čakati, pride vse ob pravem času. (Francoski pregovor)

domov v večji meri angažirajo občine, zato nam lahko samo pozitivni izid referendumu da tako materialno kot moralno možnost, da gradnjo doma nekompromisno uveljavimo pred

● Dom starejših občanov, v katerem bi bilo prostora za okrog 120 do 130 ljudi, pa ne bi nudil le streho nad glavo in oskrbo za najstarejše občane, ampak tudi kruh za 50 do 60 zaposlenih ljudi. Kar pa v teh časih, ko imamo iz dneva v dan več brezposelnih, ni malo. "Prepričan sem, da bo referendum uspel, kajti če si danes mlad, boš jutri star, zato gradimo dom tako rekoč zase," pravi župan Pungartnik.

ministrstvom za delo in socialno skrbstvo in tako zberemo potreben denar za gradnjo," razlaga župan Pungartnik.

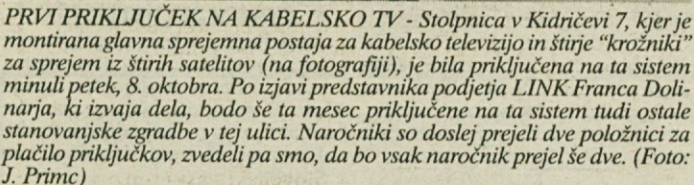
J. DORNIŽ

*Kdo bo organiziral sejem,
"ker se zdaj ni vedelo, kdo
pije in kdo plača"?*

Seveda je bilo še več drugih pripomb. Vendar bi bilo priporočljivo, da to z medsebojnimi razgovori razrešijo turistični in gostinski delavci, saj je v svetu običaj, da gostinski in turistični delavci tesno sodelujejo.

KOČEVJE, FARA - Osnovna šola v Fari bi morala biti dograjena in usposobljena za pouk do 1. oktobra. Predvsem zaradi neurja, ko zgradba še ni bila zaprta, je razmočilo notranjost stavbe, narasli bližnji potok je odnesel precej gradbenega materiala itd. Pa tudi zdaj se nadaljujejo nevšečnosti z vremenom. Zato je izvajalec del zaprosil občinski izvršni svet, naj mu podaljša dogovorjeni rok izgradnje do 15. oktobra. Izvršni svet je o tem razpravljal šele 12. oktobra in prošnji ugodil, hkrati pa je bil izražen dvom, da bo šola usposobljena do novega roka. Predsednik IS je izrazil tudi dvom o kakovosti del in organiziranosti izvajalca za dela.

Lisca še vedno štipendira - Na zahodu se dokazujejo s kakovostnimi izdelki srednjega cenovnega razreda - Potrebujejo še več mladih strokovnjakov s področja trženja

Čeprav trenutno kadrovska struktura podjetja ustreza potrebam, jih v spremembe sili nujnost prilagajanja konkurentom iz srednje in zahodne Evrope tako na področju trženja kot tudi na področju tehnologije in organizacije dela. Tržne razmere so se za Lisco po razpadu Jugoslavije močno spremenile. Prej je doma prodala slabo polovico svoje proizvodnje in zadostila 60 odst. vseh potreb nekdanje države po spodnjem perilu in kopalkah. Po letu 1990 je Lisca izgubila svoje podjetji Lasica Bašuniša v Srbiji in Lovnica Sehovići vzhodni Bosni. Srbi so podjetje s 338 zaposlenimi nacionalizirali, o tovarni v Bosni, ki je zaposlovala 261

V Rikostroju njegova firma RM International

Žadnji dan zasedbe tovarne, minuli teden v torek zjutraj, je prišlo v Riku tudi do manjšega incidenta, ki so ga nekateri proglasili celo za fizično obračunavanje. Zvedeli pa smo, da je prišlo le do "besednega dvoboja", ko stražar ni pustil, da bi delavci podjetja RM International odnesli iz Rika nekaj, kar je bilo last tega podjetja in do česar so imeli vsi pravico. Končno se prišlo do sporazuma in ni bilo hujskega. Prišlo je tudi do groženj s tožbo zaradi motenja posesti itj. Vsi ti zapleti pa dokazujejo, da bo reševanje Rika še dolgotrajno in naporno.

SODRAŽICA - Ni sreče v prostori-
h, kjer je nazadnje delalo podjetje
Konfekte, prej pa že nekaj drugih
(Torbica, Pletenina itd.). Stečajni
upravitelj Konfekte je Franc Horjak,
ki je priznal vse terjatve v imenu de-
lavk. Prizadeval si je tudi, da bi v
Sodražici odpri nov obrat, v kate-
rem bi dobilo delo nekaj delavk Kon-
fekte. Ta prizadevanja so uspešna in
v novem zasebnem obratu, ki pa ne
posluje več v "zacopanih" prostori-
h, je dobilo delež že prvih 15 od oko-
li 85 delavk Konfekte.

Pripravljajo možne rešitve za Riko - Razgovor z ministroma - Tovarna od torka minuli teden ni zasedena - Riko v stečaju, stečajni upravitelj pa je Branko Drobnjak

● Od torka minuli teden je podjetje Riko Holding, d.o.o., v stečaju. Temeljno sodišče Ljubljana pa je imenovalo za stečajnega upravitelja Branka Drobnjaka.

zasebni firmi RM Internationale, d.d., katere lastnik je Američan arabskega porekla Adel Elborai (ta firma

Stroški za eno samo udeležbo na srečanju v Johannesburgu znašajo reci in piši 694.000 tolarjev

O sedanji stiski Opreme najbolj zgovorno govori prošnja Opreme, naj bi ji občinski izvršni svet odpisal plačilo zadnjega obroka posojila v znesku 27.000 tolarjev; tej prošnji je izvršni svet tudi ugodil. Ta znesek je gotovo tako

SEVNICA - Gostinsko podjetje Sevnica vabi ljubitelje kulinarike v hotel Ajdovce na štiri dneve dalmatinske kuhinje, in sicer od 21. do 24. oktobra. Dalmatinske specialitete, od skolj, do prvovrstnih rib: brancinov, orad, zobatcev bodo v teh dnevih postregli že za kosilo, seveda pa bo doživetje dalmatinske kuhinje še popolnejše v večernih urah ob izvirni dalmatinski glasbi tria iz Zadra. Sevnški gostinci obljubljajo, da ne bodo pogledovali na uro, če bi se gostje v prijetnem vzdušju morebiti radi zadržali v hotelu tudi do jutranjih ur.

● Z zahodnoevropskimi tekmerci se v Lisci lahko primerjajo tako s kakovostjo izdelkov kot tudi s produktivnostjo, zaostajajo pa na področju trženja. Prav razvoju kadrov na komercialnem področju v Lisci posvečajo največ pozornosti. Poleg štipendistov predstavljajo močan dodatni kadrovski vir pripravniki zavoda za zaposlovanje in študentje, ki niso njihovi štipendisti, a v Lisci pripravljajo diplomske naloge.

delu. S kakovostnimi izdelki ji je uspelo uvrstiti se v srednji cenovni razred in tako ne občuti hude konkurence daljnovzhodnih držav, katerih izdelki sodijo v nižji kakovostni in cenovni razred. I. VIDMAR

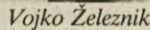
KOČEVJE - Občinski izvršni svet je na zadnji seji obravnaval tudi predlog o dodeljevanju nadomestnih nezazidanih stavbnih zemljišč. Na nekaterih nacionaliziranih zemljiščih zdaj namreč stoje razne stavbe, njihovih prejšnjih lastniki pa bi radi, da bi zdaj dobili v zameno za odvzeto stavbna zemljišča drugod. Na seji je bilo sklenjeno, da ne bodo dodeljevali prizadetim novih stavbnih zemljišč, ampak jim bodo plačali odškodnino zanje.

FARA, KOČEVJE - Na glavni cesti med Fara in Zago je zaradi neurja 14. septembra po prvih še ne dokončnih ocenah za 1,5 milijona tolarjev škoda. V tistem neurju je močno deževje povzročilo, da je voda prinesla na cesto s hriba kar prek 700 kubikov blata, peska in nesnage. Vse to se je razlilo ne le po cesti, ampak tudi vasi Slavski Laz. Neurje je hudo poškodovalo cesto in pri Zavrtnu odneslo tudi spodnji sloj ceste. Škoda še ni dokončno ocenjena. Tudi ni še ocenjena škoda, ki jo je neurje naredilo na vaških poteh na območju KS Kostel in KS Poljanska dolina.

Sevniška Grama opremila pivnico v Muenchnu

SEVNICA - Celo desetletje je delal 32-letni gradbeni tehnik Vojko Zelcnik iz Boštjana pri krškem Ponirju, od tega 8 let niterenu po vsej bivši Jugoslaviji. Najdlje, kar 6 let, je bil zraven pri gradnji turistično-hotelskega naselja Mikulaščica-Martinsčica na Cresu. Nazadnje je bil poldrugo leto vodja objekta, ki ga je Ponir zgradil v sklopu turističnega naselja v Stinici, pred poldrugim letom pa se je odločil za drzno potezo, da namreč začne z obrtjo. V starem mestnem jedru Sevnice, kjer je imel Merikator poprej prodajalno gradbenega materiala, zdaj pa ima še prodajo plinskih jeklen, je odprl trgovino in predelavo granita in marmorja - Grama.

Posel je zelo dobro stekel, tako da imajo trije delavci, ki obdelujejo marmor in granit, polne roke dela. Z dragocenim naravnim kamnom opremljajo notranjosti in tudi zunanjsino poslovnih in zasebnih zgradb od Brežic do Celja in Novega mesta. Eden za dnjih večjih referenčnih poslov za sevniško Gramo je bilo opremljanje najnovejših diskoteke Pacific Solaja v Krškem. Lani je

Grama opremljala celo pivnico v Nemčiji.

“Naša ponudba je podobna kot pri ljubljanskem Mineralu ali Marmorju v Hotavljah, le da skušamo čeprav smo dosti manjša firma, strankam v čim večji meri in v čim krajšem času ustreči po njihovih željah. Zato je pri nas založilo granita in marmorja, ploščic iz italijanske Verone, Carare, Zimbabveja, Španije, iz Makedonije, z Brača za okrog 200.000 mark. Zato pri nas ne poznamo odgovora nima-mo, kar je seveda za stranke običajno prijetno presenečenje, posebej še zato, ker se v Švnici s kramničevstvo doslej niso ukvarjali. Pred kratkim sem kupil podjetje Bohor, d.o.o., sestrsko firmo sešneviške obrtne zadruge Bohor, ki je šla v stečaj. Zdaj lahko načrtujem, da bom na lokaciji dosedanje trgovine Bohor v boš-tanjski obrtni coni lahko še bolj razvil svojo dejavnost,” je povedal Železnjak.

P. P.

Drobne iz Kočevja

UKINJAJO BEGUNSKI CEN-
TER - V Kočevju bo ukinjen begunski
center, ker bo zgradba, v kateri je
(samski dom Zidarja), prodana. Sta-
novalci v tem centru bodo premeš-
čeni v druge begunske centre po Slo-
veniji. Kljub temu pa bo še vedno
ostala v občini večina sedanjih be-
guncev, ki gostujejo pri sorodnikih in
zasebnikih.

POSOSILO ZA LABORATORIJ
- Zavod za zdravstveno zavarovanje je odobril kočevskemu Zdravstvenemu domu 6 milijonov tolarjev posojila za dograditev laboratorija, in sicer za dobo 18 mesecev, po obrestni stopnji R plus 6.

ODPOVEDALI POGODBO - Trgovina Comtex (Elan) v Kidričevi 10 je odpovedala najemno pogodbo. Najemnina za lokal je bila namreč celo nekoliko višja, kot znaša v središču Dunaja.

SKLEP O PRESELITVI - Po sklepu občinskega izvršnega sveta bodo preselili stanovalce iz stavb na Trgu Zbora odposlancev 2 (kavarna), 8 (krajevna skupnost) in 39, ker bodo v teh stavbah prenavljali poslovne prostore in stanovnja.

Ribniški zobotrebc

ODPOVED POKROVITELJSTVA - Zasebno podjetje KVM se je odpovedalo pokroviteljstva nad ristiško prvo rokometno ekipo, ki je v prvih dveh kolenih prvenstva izgubila tekmi s Slovanom in Trbovljani. Zdaj bo skupščina kluba, volitve novega vodstva, poiskali pa bodo tudi novega pokrovitelja. Igralci so se odločili, da bodo kljub vsemu normalno vadili in dali na prihodnjih tekmah vse od sebe, saj menijo, da so prvi tekmi izgubili le zato, ker so se srečali z najmočnejšima ekipama.

PONUŽBA EURO-INDA - Za-
sebnost podjetje Euro-ind, ki ima
deset zaposlenih, posluje pa v prostori
Eurotransa v Gorici vasi, ponuja op-
ravljanje administrativno-tehničnih
storitev vsem zainteresiranim. Pod-
jetje zagotavlja tako rekoč stalno de-
žurstvo od ponedeljka do petka, od 8.
do 20. ure, in v tem času sprejema za
svoje naročnike vsa sporočila in na-
ročila poslovnih partnerjev ali pa jih
poslovnim partnerjem oddaja itd.
Vršila dolžnosti direktorja podjetja
je Mateja Drobnič.

Z VODENJEM DO KAKOVOSTI - Pred kratkim so v Ribnici zaključili tretji dnevni seminar "Do kakovosti z novim načinom vodenja", ki jih je organiziral Ministrstvo za gospodarske dejavnosti v sodelovanju z občinsko skupščino Ribnica in Obrotno zbornico, namenjeni pa so bili vodilnim delavcem. Udeležilo se jih je 70 slušateljev.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Zakaj v Ribnici niso uredili "ležečih policistov", se pravi umetno narejenih grbin, ki bi voznike prisilile k počasnejši vožnji?

- Ker to ni potrebno, saj so za to poskrbeli že razni izvajalci del, ki so prekopavali ceste in jih niso uredili tako, kot bi jih po predpisih morali.

Sevniški paberki

VZTRAJNOST - Na nedeljski ko-
lesarski dirki Skok na Lisco je med 96
vrhunjskimi tekmovalci in rekreativ-
ci zadnji prisopihal na cilj prvak sev-
niških zelenih - ESS in naš stanovski
kolega Alfred Železnik. Organizatorji,
med katerimi se je zlasti izkazala
ekipa sevniske obrtnice Ivane Tra-
ven, so se s tolažilno nagrado spom-
nili tudi Fredija. Za vztrajnost, da je
svojo zajetnost nekako le spravil na
cilj (mimogrede: to ni uspelo niti
vsem mlajšim in lažjim kolesarjem),
je dobil Fredi sirkovo metlo. Že-
lezniku naporna tekma ni otopila
ostrega jezika. Ob podelitvi metle je
vesoljnemu občinstvu po ozvočenju
sporočil, da je sicer vesel nagrade, da
pa bi raje videl, če bi dobil železno
metlo še pred pričetkom lastnjinja-
ja v Lisci, da bi pometel z voluharij

RULETA? - Nedavna huda prometna nesreča v križišču mosta čez Savo pri Boštanju, zaradi katere visi na nitki življenje dekleta, naj bi bila posledica rulete dveh območjevez, ki sta menda stavila, da bosta z največjo hitrostjo pridivila z avtom z mostu na regionalno. Prvemu je to uspelo, drugi pa je treščil v avto, s katerim se je po prednostni cesti peljalo omeneno dekle z mladeničem za volanom. Povzročitelj nesreče naj bi bil eden zmed ducata tistih, ki so že doslej lovili kot dirkalni norci, do katerih je bila policija preveč prizanesljiva, mo sliali na ponedeljkovi seji evniške vlade.

SMETI - Boštanjčani razmišljajo, kako bi strankarskega veljaka pre-
pričali, da bi redno plačeval odvoz
smeti, podobno kot to počne velika
večina krajanov. Se več: ta gospod ne
plačuje te storitve že več kot eno leto,
mu smeti izpred praga še odvažajo.
Navkljub temu Boštanjčani še zme-
taj tuhtajo, kaj bi ukrenili.

SKLEPCNOST - Za v torek točno opoldne je bila v sejni dvorani SO sklicana seja parlamenta. Šlo je za otroški parlament, ki je bil za sprejemno sklepčen. Med sejo se je pokazala še ena pomembna razlika med tem in običajnim občinskim parlamentom. Torkov je bil otroški, v običajnem parlamentu pa sedijo odrasli, ki jim gre na otročje.

IZJAVA - Silvo Gorenc je na nedavni razpravi, ki jo je v Krškem pripravila Združena lista, med drugim izjavil, da nič kaj preveč ne zaupa časopisom. Kljub temu da je pred časom kot prvi mož krške papirnice oskrboval s papirjem slovensko časopisje. Očitno je takrat mislil drugače ali pa so bili časopisi vredni večjega zaupanja.

TAPETE - V krajevni skupnosti Krško imajo sodobna in zelo praktična avtobusna postajališča iz pleksi stekla. Potniki, ki se zatečejo pod njihove strehe, lahko opazijo, kdaj prihaja pravo vozilo, hkrati pa vozniki avtobusov opazijo, ali jih čaka kaka stranka, da ne bi ustavljali po nepotrebnem. Res pa je, da bi zgornje besede morali zapisati v preteklem času, kajti krška postajališča so pred časom dobila novo preobleko. Nekdo jih je na debelo premazal z lepilom in prelepil s plakati, ki vabijo v diskoteko Pacific. Turistična društva so ugotovila, da to slabo vpliva na izgled kraja. Ker krivice ne bo kaznovan, naj za tolažbo povemo vsaj to, da so pacifiški lepilci plakato podobno delo opravili tudi po Novem mestu. Da ne bi Krško preveč izstopalo.

TURIZEM - Delavci v turizmu kaj radi izberejo izraz, da Posavje je in mora biti turistična regija. Da bi to dosegli, bodo morali malo bolj odločno stopiti skupaj in kaj narediti, da se bo vsaj v domovini, če že ne na tujem, izvedelo, kje ta regija sploh je in kaj nudi. To bi bilo lahko vsaj Slovenecem že znan. Na vsi. Tudi zato, ker so Posavci vso stvar narobe razumeli. Doslej so mislili, da je dovolj, če so regija turistov.

V KRŠKEM JE BIL OTROŠKI PARLAMENT

KRŠKO - Občinska zveza prijateljev mladine in SO Krško sta v torek organizirala že 4. občinski otroški parlament. Otroci iz vseh osnovnih šol občine Krško, srednješolci in tudi otroci begunci, ki obiskujejo šolo v krškem zbirnem centru, so se zbrali, da bi spregovorili in opozorili na nasilje v šoli, na ulici, v družini.

KAKO DO SKLADNEGA RAZVOJA REGIJ?

KRŠKO - Predstavniki izvršnih svetov sevniške, krške, trebanjske, brežiške, novomeške, metliške, črnomalske in laške občine se bodo jutri ob 10. uri zbrali na posvetu v Krškem. Na povabilo državnega sekretarja mag. Antona Ropa bodo sodelovali pri predstavitvi in izmenjavi mnenj o novem načinu vzpodbujanja razvoja manj razvitih območij. Na posvet so povabili tudi strokovnjake, ki bodo predstavili evropska prizadevanja za skladnejši regionalni razvoj.

Novo v Brežicah

BAZEN - Krčanom se je zelo dobro zdelo, ko so iz ust državnega sekretarja Borisa Soviča slišali, da je prihodnost njihove regije v energetiki. Njihovi južni sosedi razmišljajo drugače. Menijo, da je energetika lahko kvečjemu neizbežna usoda Posavja, nikakor pa to ni perspektiva. "Kakšno upanje za prihodnost pa dajejo Posavju žice, hidrocentrale in odpadki, če se istočasno marmornate palače gradijo drugod?" se sprašuje Brežičani, ki imajo raje od energetskih termalne baze.

ZADNJI HIP - Nedavno se je pokazalo, da so v zdravstvenem domu na Bizeljskem, ne da bi sami vedeli, živeli tako rekoč na lastnem dreku. Omenjena smrdeča vsebina se je namreč dolga leta zbirala v greznici pod stavbo, ki pa - le kateri genij je avtor patenta? - ni imela nobenega odtoka. K sreči so začeli dom obnavljati in pri tem naleteli na čudenja vredno odkritje.

VODA - Na otvoritvi vodovoda v Bukovju so bili tudi nekateri Pišečani. Družno so ugotovili, da je bizeljsko vino zadnje čase, odkar jim iz pip teče pišečka voda, nekam boljše. Letos Bizeljanom niti Pišečanom vina ne bo treba mešati z vodo. Še tega, kar so naprešali iz grozdja, ne bodo mogli prodati.

ZDRAVA - Brežiški župan ni slabokrven, pa ga je vseeno doletela čast, da spije prvi kozarec vode iz novega vodovoda. Ker domačini niso odtočili vode, v rumenkasti tekočini ni manjkalo rudninskih snovi, vitaminov, mineralov in kovin. Ostali prisotni niso sledili njegovemu zgledu, ampak so raje počakali na vino. Po zadnjih informacijah je župan še med živimi.

IZ NAŠIH OBCIN

Jasno je, da čas dela za Krčane

V zadnjem mesecu so se odnosi med tremi posavskimi občinami do konca zaostri. Nekateri celo menijo, da še nikoli ni bilo tako malo sodelovanja, toda prej bi lahko rekli, da se občine precej povezujejo, a pri tem ne najdejo skupnega jezika. Kje je jedro težav? Posavje se je zedinilo za središče okraja, ne sprejema pa prislilne centralizacije. Brežiška in sevniška občina se zavzemata za razvoj treh enakopravnih centrov z rahlo prednostjo Krškega, ki bi tako v nekaj letih po naravni poti postalo središče regije.

Medtem ko so v krški občini zaradi skupščinske in vladne krize mirovali, so si njihovi kolegi Sevničani in Brežičani na vse kripile prizadevali, da bi Posavje postalo upravni okraj, da ga ne bi spet razkosali. Pri tem je zanimivo, da so celo sami vztrajali, da naj bo logično središče okraja Krško. Ko se je tudi Krško z rahlo zamudo vključilo v bitko in so v regijo pripeljali nekaj novih sedežev ustanov, se je zdelo, da je Posavje uspelo. Krško je danes v predlogu zakona sicer res zapisano kot sedež upravnega okraja, toda v sosednjih dveh občinskih središčih, za razliko od večine drugih okrajev, nista predvideni izpostavi.

Slednje dejstvo je močno razburkalo Sevničane in Brežičane, ki so začeli pozivati k aktivnosti za pridobitev izpostave. Na seji sveta posavskih občin 22. septembra so si bili edini, da se je treba nemudoma dogovoriti za ustrezno porazdelitev politične in gospodarske moči, ki bo zagotovila enakopravnost vseh treh partnerjev v okraju. Krčani so istočasno prišli na dan s predlogom, da je treba še pred razgovorom o organizaciji državne uprave v regiji izdelati študijo.

Na dveh za javnost zaprtih sejah se jim nato ni uspelo dogovoriti o ničemer (očitno novinarji niso bili krivi za neučinkovitost). Tako krška občina ni želela barantati s sosedama za sedeže posameznih

služb, ampak je raje vztrajala na izdelavi študije. Če vemo, da bi jo za 22,5 tisoč mark lahko dobili šele čez pol leta, ni težko razumeti, da ostali dve občini nista zanj pripravljene odšteti niti marke. Priprani sta, da bi morala študijo o tem, kako naj izgleda državna uprava na lokalni ravni ter kako naj se povezuje navzgor in navzdol, izdelati država sama.

Čas tokrat dela za Krčane, saj je zanje očitno dovolj, če počakajo pol leta, da bo na republiški ravni vse odločeno. Krško bi postalo središče upravnega okraja in združilo okrog sebe vse najpomembnejše funkcije. Ni težko razumeti Krčanov, da jim v tem trenutku najbolj odgovarja čakanje, a kaj bo to prineslo prebivalcem Posavja?

Brežičani in Sevničani so tokrat enotni kot že dolgo ne. Predsedstvo in izvršni svet SO Brežice sta v ponedeljek sklenila, da bosta iskala zavezništvo pri Sevničanih ter z njihovo pomočjo poskušala pritisniti Krčane ob zid. Kakšne možnosti imajo ob očitni prednosti Krškega? Sama grožnja o povezavi v druge okraje (Novo mesto, Šmarje pri Jelšah) verjetno ne bo zalegla, ker ni preveč realna. Mor-

● **Posavska kuhinja kuri kot že dolgo ne, dima je veliko, juha pa je kljub začinjenosti vse manj okusna. Močno diši po tem, da bodo v večnem rivalstvu med tremi posavskimi občinami najkrajšo spet odnesli njihovi prebivalci. Namesto da bi regija držala skupaj in poskušala k sebi povleči čimveč povodcev odločanja, bo postala upravni okraj z omejenim številom funkcij. In tako bo spet na začetku. Zgodba se bo ob prvi priložnosti spet ponovila.**

da bo uspešna zamisel, da bi si pri Sevničanih izposlovali podporo in za središče okraja predlagali Brežice. Če to ne bi zadostovalo, se Sevničani in Brežičani še lahko začnejo zavzemati, da vsaka posavska občina postane okraj zase.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

TEDEN OTROKA

Teden otroka smo učenci brežiške osnovne šole preživeli nadvse zanimivo. Sredi tedna smo imeli bogat športni dan, saj smo lahko sodelovali v disciplinah, ki si jih sicer ne moremo privoščiti pri urah telesne vzgoje: v kotalcanju, babilintonu, tenisu in namiznem tenisu, strelstvu in lokostrelstvu. Še posebej pa nas je navdušil spust v kajakih in kanujih po reki Krki. Teden smo zaključili z glasbeno prireditvijo Korajža velja, na kateri se je opogumilo več kot petdeset nastopajočih učencev naše šole. Ker pa otroštvo žal ni samo zabavno, ampak postaja vse bolj polno tudi nasilja, smo med učenci izvedli anketo, kaj menijo o nasilju v šoli.

MATEJKA SLEMENŠEK
novin. krožek, OŠ Brežice

Poleg vina zdaj teče tudi voda

Redna odkrba s pitno vodo za 70 domačij v Bukovju - Kmalu tudi voda v Orešju in Bizeljski vasi - Vsaka hiša po 2.000 mark - Zdaj gradijo tudi cesto

BUKOVJE NA BIZELJSKEM - Bizeljsko je znano po dobrem vinu, vendar so v Bukovju pretekli petek vsi prisegali, da je najboljša voda. Zato, ker je Bukovje ena izmed vasi na obronkih Orlice, ki ni imela pitne vode ne ceste in ne telefona, skratka ničesar, kar bi mlade ljudi prepričalo, da je vredno ostati v domačem kraju. Bo zdaj, ko je v okoli 50 hiš pritekla voda, kaj drugače?

Bukovčani so prepričani, da bo ter da trud in tudi denar, ki so ga vložili v izgradnjo, ni bil zastonj. Z okrog 5 km dolgim primarnim vodovodom so se priključili na centralni bizeljski vodovod, po katerem so domačini že pred leti napeljali vodo iz pišečkega Dupla. Ker je Bukovje hribovska vasica, je bilo potrebno zgraditi dve prečrpavališči, 120 kubični vodohran in raztežilnik za ublažitev pritiska. Sistem je bil zaradi tega drag, saj je bilo treba zanj zbrati okrog 25 milijonov tolarjev.

Krajani so sami zbrali 3 milijone za primarni vod in še enkrat toliko za sekundarnega, tako da je vsako gospodinjstvo prispelo po 2.000 nemških mark. Republika je sodelovala s sredstvi za demografsko ogrožene, katerih del bodo uporabljali tudi za skorajšnjo drugo fazo izgradnje vodovoda na tem območju, ki bo z vodo lahko oskrbel še 40 do 70 domačij v Orešju in Bizeljski vasi. Občina se bo še naprej borila za pomoč demografsko najbolj

Anton Žnidarič

darič, njegov namestnik Jože Malus ter člana Ivan Lupšina in Branko Najger. "Odbor je opravil ogromno prostovoljnega dela; če bi popisali vse njegove stroške, bi jih bilo za kakih 400, 500 tisočakov," pravi Žnidarič. Glavni izvajalec vodovoda, na katerega se bo v prihodnosti lahko priključilo še kakih 20 uporabnikov, je bilo podjetje SGP Posavje iz Sevnice. Investor je bilo javno pod-

● **Vodovod je že prinesel več življenja v Bukovje, saj so domačini že pripravili za asfaltiranje 3,5 km ceste, na delavce pa čaka še kak kilometer. Dela jih bodo stala 1,5 milijona tolarjev, zadovoljni pa so, da brežiško podjetje HPG dela za plačilo na obroke. Ob tem upajo, da bodo v naslednjem letu deležni še kakšnega občinskega ali republiškega tolarja, da bodo cesto lahko tudi asfaltirali.**

jetje KOP Brežice, za razliko od prejšnjih časov, ko so take naloge morale opravljati krajevne skupnosti. Pri prenosu nalog je sicer prišlo do neljubih zapletov, vendar bodo ti zdaj, ko je voda stekla, kmalu pozabljeni.

B.D.G.

IZ NAŠIH OBCIN

Kateri kraj bo najbolj urejen?

V Posavju bodo tudi prihodnje leto nadaljevali z ocenjevanjem urejenosti krajev - Letos prvo mesto Kapelam, ki se bodo pomerile še v državni konkurenci

KRŠKO - Kraj Kapele v brežiški občini je bil po spomladanskem in jesenskem regijskem ocenjevanju izbran za najbolj urejen kraj v Posavju in se bo potegoval za najboljšo uvrstitev še na državni ravni. V tekmovalni sta sodelovala še sevniški Boštanj in krška Brestanica. Tekmovanje je letos v Posavju potekalo prvič, zato ni čudno, da so ob njegovem zaključku organizatorji, tokrat je to nalogo dobila Občinska turistična zveza iz Brežic, opozorili na vrsto pomanjkljivosti.

Vse tri kraje je ocenjevala tričlanska komisija: predsednik Anton Krušnik, vrtnar-krajinar, ter članici Milena Mastnak iz Sevnice in Milica Jeler iz Krškega. Pri svojem delu so upoštevali splošno urejenost kraja, urejenost prometa, javnih lokalov in njihove okolice, ter krajevne infrastrukture. Po spomladanskem delu ocenjevanja se je najbolje odrezala Brestanica, jeseni pa so jo prehiteli Kapele, ki so odpravile največ napak, na katere je komisija opozarjala spomladi.

Kot so povedali na sestanku v krškem hotelu Sremič, bodo Kapele prejele praktično nagrado, vsi trije kraji in njihove KS bodo dobili priznanje za sodelovanje, poleg tega pa bodo podelili še priznanja za lepo urejenost, in sicer: Trajanjki in mizarstvu Krošelj v sevniški, gostilni Pohle v krški in Turističnemu društvu Kapele v brežiški občini.

Člani komisije so ob koncu tekmovalja tudi ocenili, da je lepo urejeno križišče v Boštanju in tudi vse Petrolove črpalke, da pa so temeljitega pospravljanja potrebne številne obrtne delavnice in servisi. Predlagali

so tudi, kaj vse je treba v urejenosti posavskih krajev izboljšati, in sklenili zgodaj spomladi organizirati javno radijsko oddajo z nasveti o urejanju okolice.

Ugotovili so, da ocenjevanje vzpodbudno vpliva na urejenost krajev, zato bodo akcijo nadaljevali tudi prihodnje leto, ko naj bi ocenjevali tri posavske občinske središča. Podprli

Anton Krušnik

Od jutri sejem obrti...

Veliko zanimanje obrtnikov in podjetnikov - Bo jug Slovenije poslej dobil svoj sejem?

BREŽICE - Obrtna zbornica Brežice, ki uspešno zastopa interese svojih članov, jih obvešča, vključuje v poslovno informacijski sistem, izobražuje, svetuje, izvaja pripravniške izpite ter spremlja in analizira razmere v poslovanju, opozarja na probleme v obrtništvu in daje pobude za izboljšave, je letos naredila korak naprej v svojih nalogah. Organizacija sejma obrti in podjetništva, ki je dobila tudi podporo občinskih in republiških pristojnih organov, je namreč neposredna pot vzpodbujanja te dejavnosti.

Vse kaže, da bo sejem z vsemi spremennimi prireditvami potrdil, da se je vodstvo Obrtne zbornice dobro odločilo. Ne samo brežiški temveč tudi posavski, dolenski in še belokranjski okoliš (t. i. "Jug Slovenije") nima nobenih sejmskih prireditev. Razstavljalci si želijo, da bi sejem postal tradicionalen, zato organizatorji že razmišljajo, da bi, če bo prireditev uspela, v bodoče povabili k sodelovanju tudi ostalo malo gospodarstvo v Posavju. Tržni sistem

namreč zahteva nove oblike trženja tudi od malega gospodarstva. Take

● **Na sejmu, katerega pokrovitelj je skupščina občine Brežice in glavni sponzor zavarovalnica Triglav Krško, bodo sodelovali tudi hrvaški obrtniki, čeprav ti ne bodo razstavljali in prodajali blaga. V spremnem programu se bosta predstavili tudi brežiško turistično društvo in Društvo kmetič Pišece. Sejemska prireditev s spremljevalnimi dogodki je deležna med obrtniki precejšnjega zanimanja, zato precej razstavljalcev meni, da je tri dni, kolikor bo trajal sejem, prekratek čas. (L. M.)**

vrste sejem je zato še toliko bolj dobrodošel.

B.D.G.

Prireditev za praznik občine letos ne manjka

Slavnostni govornik bo dr. Ivan Kristan

BREŽICE - Občina Brežice še vedno praznuje svoj občinski praznik na 28. oktober, dan, ko je bila v letu 1941 ustanovljena Brežiška četa, ena prvih slovenskih enot v boju proti okupatorju, ki je kmalu tragično končala. Letošnji občinski praznik se je že začel pretekli petek z otvoritvijo vodovoda v Bukovju na Bizeljskem, se nadaljeval v soboto v Dobovi z zaključkom maratonskega teka Dušana Mravlje in z večernim koncertom artiškega tamburaškega orkestra. V torek so v Rigoncah v prisotnosti ministra Janeza Janše odkrili spominso obeležje. Tako obeležje so odkrili tudi v Učnem centru Cerklje ob Krki in v tamkajšnjem gasilskem domu pripravili še proslavo ob obletnici odhoda JA s slovenskega ozemlja.

Danes dopoldne bodo v Dobovi odprli 1. fazo izgradnje obrtne cone, jutri ob 9. uri bo minister Maks Tajnikar v bivši Tovarni prikolic odprl Sejem obrti in podjetništva ter ob 14. uri sodeloval še na okrogli mizi o gospodarski politiki v prihodnjem letu in o možnostih razvoja v obmejnem prostoru. Zvečer ob 19. uri bo v slavnostni dvorani brežiškega gradu koncert mešanega pevskega zbora Pro musi-

so tudi mnenje predsednika ocenjevalne komisije krajinarja Krušnika, da bo treba v bodoče dograditi sistem ocenjevanja, ker je tako različne kraje težko in včasih tudi krivično primerjati med sabo.

B.D.-G.

PLESALA V LONDONU

KRŠKO - Krški plesalca Sebastijan Vodlan in Urška Klakočar sta se skupaj z učiteljem Dušanom Vodlanom zadovoljna vrnila iz Londona, kjer sta tekmovala na odprtem prvenstvu Anglije. Prvenstva so se udeležili plesni pari iz 25 držav sveta, zato je bilo to pravzaprav svetovno prvenstvo v malem. Urška in Sebastijan sta se v latinskoameriških plesih uvrstila okrog 25. mesta, kar je dokaz več, da jima je trema s prvih tekmovalj že popustila. Plesne pare za taka tekmovalja delegira Plesna zveza Slovenije na osnovi rezultatov na domačih tekmovaljih, vendar se jih lahko udeležijo le tisti, ki to finančno zmorejo. Društvo za plesno dejavnost Krško se zato za podporo zahvaljuje Nuklearni elektrarni in zavarovalnici Triglav iz Krškega, podjetju Logis s Senovega, vulkanizerstvu Unetič iz Krškega in računalniškemu inženiringu ARC Raka.

KOMULETOŠNJE OKTOBRSE NAGRADE?

BREŽICE - Poslanci vseh treh zborov brežiške skupščine so na zadnji seji sprejeli sklep, da letošnji oktobrski nagradi ob občinskem prazniku prejmeta predstavnika gospodarstva. Prvo bodo podelili generalnemu direktorju čateških Term Borutu Mokrovicu, drugo pa glavne- mu direktorju podjetja Vito Bizeljsko-Brežice. Nagradi bodo podelili v sredo, 27. septembra, na svečani seji skupščine občine.

V KRŠKEM POSLOVNI CENTER YAMAHA BIANCHI

KRŠKO - Tu so pred kratkim podpisali pogodbo o gradnji prodajno-skladišnega centra Yamaha Bianchi v Krškem. Investor je podjetje Delta Team Krško, last Marka in Jelke Tomše. Poslovno-skladišni objekt bo po sistemu ključ v roke gradil GIP Pionir Novo mesto TEG Krško. Vrednost pogodbenih del, ki jih bodo končali do konca januarja prihodnjega leta, znaša 715.000 mark.

ca iz Maribora. To soboto bo ob 13. uri otvoritev posodobljene krajevne ceste Dednja vas - Pavlova vas. V nedeljo se bo ob 9. uri na Sromljah pričel tradicionalni, letos že 17. pohod po poteh Brežiške čete.

V prihodnjem tednu se bo v brežiški občini vsak dan nekaj dogajalo. Že v ponedeljek dopolne bodo v gospodarski coni v Slovenski vasi odprli nova poslovna prostora podjetji Forum - tehnika (Stanko Sinko) in Spektri (Lapuh, Kranjc in Volčanšek). V torek dopoldne bodo odprli obnovljeno terapijo v Zdraviliškem domu Term Čatež, ob 17. uri pa še muzejsko zbirko kovačije Podgoršek v Pišečah. V sredo ob 18. uri se bodo poslanci vseh treh zborov občinske skupščine zbrali na slavnostni seji, na kateri bodo podelili letošnje oktobrse nagrade in priznanja ter nagrade najbolj urejenim kmetijam v občini. Slavnostni govornik bo dr. Ivan Kristan, predsednik državnega sveta.

Danes teden ob 17. uri bosta Atletski klub Brežice in domača Športna zveza pripravila tradicionalni ulični tek "Brežiški oktober", ki se bo začel in končal pred stavbo SO Brežice. V petek, 29. oktobra, bodo v čateških Termah podelili letošnje nagrade za inovativno dejavnost. Prireditve ob občinskem prazniku se bodo zaključile 6. novembra na športnem stadionu v Brežicah, kjer bodo na portal stadiona ponovno postavili kip sokola, simbol leta 1904 ustanovljenega društva Sokol.

B.D.-G.

kultura in izobra- ževanje

PREMIERA

NOVO MESTO - V četrtek, 28. oktobra, bo novomeška premiera ameriškega filma Naključni junak, napete sodobne komedije o nenavadnem junaštvu.

Če povemo, da to vlogo igra znani ameriški igralec in dvakratni dobitnik oskarja Dustin Hoffman verjetno ni treba povedati kaj več.

PREDSTAVITEV - Dan prej, predno je bila knjiga tudi uradno predstavljena na tiskovni konferenci v Društvu slovenskih pisateljev v Ljubljani, sta nas z njo obiskala avtor Jožef Škof (levo) in založnik Milan Skledar. (Foto: T. Jakše)

Lucasov “Mali unikat na papirju”

Na razstavi v Dolenjskem muzeju predstavljena slikarska dela domačih in tujih udeležencev letošnjega razpisa umetnostne revije Lucas - Prihodnje leto Alpe-Jadran

NOVO MESTO - Potem ko so bila od 19. junija do 10. julija letos dela, izbrana na natečaju revije Lucas, razstavljena v Vili Bled na Bledu, je bila druga razstava teh del v petek v Mali dvorani Dolenjskega muzeja. S tem so dobili tudi Novomeščani priložnost videti slike, ki jih omejujeta podlaga (papir) in velikost (slika ne sme biti večja kot 30x30cm). Izbrana so bila letos spomladi na natečaju revije za umetnost Lucas.

Kot je na otvoritvi povedal glavni pobudnik natečaja in razstave Bojan Novak, se je ideja za “Mini prix Lucas 93” rodila letos januarja na sejmju v Bologni, februarja je izšel razpis, aprila pa je mednarodna žirija likovnih strokovnjakov izmed 130 prijavljenih, od katerih je na natečaju vsak sodeloval s po tremi deli, že izbrala trideset avtorjev za letošnje razstavo. Veliko število prijav dokazuje, da je mala slika med našimi slikarji priljubljena in da je nikakor ne zapostavljajo, pojavili pa so se tudi že prvi gostje iz Italije in Avstrije. Novak je najavil tudi nov razpis, ki bo izšel okoli novega leta in bo zajel ves prostor Alpe-Jadran. Izrazil je upanje, da se bo mini prix kmalu razširil na ves evropski prostor in čezenj.

O likovnem sporočilu in o pomenu razstave je spregovoril likovni kritik Aleksander Bassin, ki je med drugim opozoril na nevarnosti, ki preže na malo sliko: “Tukaj spremljamo po velikosti sicer skromno, a po duhu in avtentičnosti vendar mogočno sliko. Paziti pa moramo, da v bodočnosti anale ne bi postal nekakšen umetniški odmev na skromnost, na nemoč domačega kulturnega prostora. Da ga ne bi dojeli in povzeli vase samo kot skromen zapis, da ne bi bil

PO LESTIKOVI POTI OD LITIJE DO ČATEŽA

LITIJA - Pohod po Levstikovi poti od Litijskega čateža bo letos organiziran v soboto, 13. novembra, z odhodom med 7. in 9. uro z železniške postaje v Litiji. Cilj na Čatežu bo odprt do 16. ure. Vlaki za prihod in odhod s startnega mesta bodo ta dan okrepljeni, prav tako bo možen avtobusni prevoz nazaj s ciljnega meta na startno mesto in na Veliko Loko. Prijavnina znaša 250 tolarjev, skupaj z avtobusno karto za povratek pa 400 tolarjev. Udeleženci bodo ob plačilu prijavnine na odhodnem mestu dobili dnevnik poti, na cilju pa spominsko značko.

MINI PRIX LUCAS 93 - Na otvoritvi slikarske razstave malega unikatna na papirju. Od leve proti desni: direktor Dolenjskega muzeja Bojan Božič, likovni kritik Aleksander Bassin in zastopnik Lucasa Bojan Novak s sprogo. (Foto: T. Jakše)

Samostanske listine

Razstava Samostani v srednjeveških listinah na Slovenskem

LJUBLJANA - V Arhivu Republike Slovenije so prejšnji teden odprli zanimivo razstavo o srednjeveških listinah, ki so dostopne v Sloveniji in se nanašajo na samostane na ozemlju današnje Slovenije. Tako je bilo razstavljenih 72 dokumentov, ki govorijo o dvaindvajsetih samostanih in enajstih redovih. Seveda je tudi tukaj Dolenjska dobro zastopana tako po bogastvu listin, ki govorijo o samostanih pri nas - med njimi tudi najstarejša - kot tudi po pestrosti meniških redov, ki so nekoč domovali ali še domujejo na našem območju.

Kakor je po eni strani pohvalno, da smo se te tematike le lotili celoviteje, pa je po drugi strani zaskrbljujoče, koliko novih problemov se odpira, ko začnemo resneje brskati po njej. Na to je opozoril tudi predsednik Milan Kučan, ki je bil slavnostni govornik na otvoritvi razstave. Omenil je, da se veliko dokumentov o Sloveniji, ne samo o samostanih, nahaja v arhivih in kulturnih ustanovah sosednjih držav, s katerimi smo bili tako ali drugače zgodovinsko povezani ali od njih odvisni, naloga samostojne Slovenije pa je, da čimveč tega gradiva zbere doma. Zlasti pa je pomembno, da imamo to v mislih na pogajanjih o nasledstvu bivše Jugoslavije, saj se veliko dokumentarnega gradiva nahaja prav v arhivih v Beogradu, do tega pa ima Slovenija nesporno pravico.

T. J.

Bela krajina v običajih in zgodbah

Pri zasebni založbi “Skledar” v Ljubljani je v zbirki Iz roda v rod izšla knjiga o Beli krajini, ki jo je napisal rojak in naš nekdanji dopisnik Jožef Škof

NOVO MESTO - V Sloveniji zadnje čase doživljamo poplavo zasebnih založb, s tem pa seveda tudi poplavo najrazličnejše literature. Gneča na knjižnem trgu je zato velika, vendar lahko rečemo, da je za knjižne izdaje, za kakršne se je odločila nova zasebna založba “Skledar” iz Ljubljane - njen lastnik je Milan Skledar - še dovolj prostora. Odločila se je namreč za izdajanje etnografske literature.

V to zvrst sodi tudi pred kratkim izdana knjiga “Bela krajina v običajih in zgodbah,” katere avtor, in sicer tako pisnega kot fotografskega gradiva, je belokranjski rojak Jožef Škof. “Knjiga o Beli krajini je prva v zbirki z naslovom Iz roda v rod. V tej zbirki naj bi bile sčasoma zajete vse slovenske pokrajine,” pravi lastnik založbe Milan Skledar. “Zanima me predvsem etnografsko gradivo, zgodovina, s poudarkom na novejši zgodovini, in pa sodobna slovenska literatura. Milan Skledar, čeprav razmeroma mlad, ni novinec v slovenskem založništvu, saj je že prej izdal pet knjig v okviru Trajne delovne skupnosti Guliver v Murski Soboti, med njimi tudi pesniški zbirki: Prekmurjano, ki jo je napisal Drago Kuhar, in Neizgovorjeno zemljo Igorja Likarja.

“Bela krajina v običajih in zgodbah” je knjiga, ki nikakor nima ambicij predstaviti ta zanimivi in lepi košček naše domovine celovito in sistematično, ampak je neke vrste avtorjev obračun z lastno preteklostjo, javna predstavitev gradiva, ki se mu je nabralo od mladosti, katero je

PREMALO DENARJA ZA ŠOLSTVO

ČRNOMELJ - Šolstvo v črnoma-ljski občini je ob polovici leta porabilo že dve tretjini denarja, v občinskem proračunu predvidenega za letošnje leto. Ob tem pa imajo v šolah po predalih še za nekaj milijonov tolarjev računov, ki jih mora plačati občinski proračun. Šole z denarjem, ki jim je na razpolago, ne morejo pokriti več niti vseh rednih stroškov. Očitno je, da je denar, ki ga v občinskem proračunu namenjajo za šolstvo, pre-skromen. To se ponavlja že leta. Razumljivo je torej, da so se šolniki zav-zeli, naj bi dodatni denar, če bo prišlo do reorganizacije proračuna, namenili tistim dejavnostim, ki imajo prednost, to pa je tudi šolstvo. Opozorili so tudi, da mora občina odplačevati obveznice in kredite, ki niso bili namenjeni za družbene dejavnosti, zaradi odplačil obveznosti pa trpijo prav te.

preživel v Beli krajini, v zrelih letih, ko je službeno in ljubiteljsko prihajal v stik z njo, in v sedanjosti, ko prihaja k njej samo še na obisk, pa vendar z močno željo, lahko bi rekli celo, s prostovoljno si naloženo obvezno-

Letos manj učencev

V Šoli kočevskih odposlancev in Šoli ob Rinži

KOČEVJE - Na obeh kočevskih osnovnih šolah je letos manj učencev. Za posamezno šolo pa so ostali podatki kar precej različni. Šolo zbora odposlancev, ki nima podružničnih šol, obiskuje letos 636 učencev ali 47 manj kot minulo šolsko leto. Na predmetni stopnji imajo letos en oddelek manj. Pouk je še vedno v dveh izmenah. Učiteljje imajo dovolj. Letos imajo v osmem razredu pri matematiki in slovenščini tako imenovani nivojski pouk. Poleg tistih krožkov, ki jih imajo že vrsto let, so uvedli v tem šolskem letu še naslednje: planinski, plesni in eksperimentalni krožek (na razredni stopnji), na predmetni pa gospodinj-skega, medtem ko so geografsko-turističnega uvedli že lani. Zelo uspešno deluje modelarski krožek, ki ga učenci radi oz. najraje obiskujejo.

Šola ob Rinži skupaj s podružni-čnima šolama v Kočevski Reki in Livoldu obiskuje letos 841 učencev, lani pa jih je bilo 8 več. Namerava-nega nivojskega pouka v 7. in 8. razredu niso uvedli, ker jim primanjkuje učiteljev. V enem oddelku prvega razreda učijo po novi metodi, v ostalih oddelkih pa po dopolnjenem starem načinu. Na predmetni stopnji ne poteka več pouk strogo kabinetno.

Šola ima premalo prostorov. Pouk je v dveh izmenah. Prostori so zase-deni od 7. do 19. ure, zato je nekaj tečajev tudi s krožki. Nanovo imajo le-tos krožek logike, nanovo pa je uve-deno tudi raziskovalno delo. Šoli v Livoldu in Kočevski Reki in 4.a na matični šoli v okviru tako imenovane projektne naloge raziskuje turizem in odkriva ter opisuje zanimivosti v občini.

J. P.

Pod najlepšim kozolcem o kozolcih

Pod Blažetovim kozolcem na Bistrici pri Mokronogu je bila predstavljena prva knjiga založbe Agens iz zbirke Pot kulturne dediščine, Slovenski kozolec

BISTRICA PRI MOKRONOGU - Pod Blažetovim kozolcem na Bistrici pri Mokronogu je bila prejšnji četrtek predstavljena monografija Slovenski kozolec avtorjev fotografa Jaka Čopa in etnologa dr. Toneta Cevca založbe Agens iz Žirovnice. Knjiga o kozolcih na Slovenskem je prva iz knjižne zbirke Pot kulturne dediščine. Pri ličkanju koruze ter ob dobrem dolenjskem moštu in domačem kruhu, potici in drugih dobrotah ter pesmi mokronoških in miren-skih pevec je bila predstavitev avtorjev, založnika in sponzorjev knjige veliko prijetnejša, kot bi bila v kaki zaprti dvorani.

Blažetov toplar je stesala izkušena tesarjeva roka. Lastniku Jožetu Šimončiču je leta 1936 kozolec pogorel, vendar se je odločil, da postavi nove-

● Knjiga Slovenski kozolec je dvo-jezična, v slovenskem in angleškem jeziku, V angleščino sta tekst prevedli Irena Šumi in Victoria Raschke, oblikoval jo je Janez Suhadolc. Založba Agens je našla tudi sponzorja: Slo-vensko zadržno kmetijsko banko, d.d., iz Ljubljane in Papirnico Vevče.

ga. Postavil ga je tesarski mojster Janez Gregorič, ki se je odločil, da na prednji strani kozolca pokaže, kaj zna. Nekoč je trden kozolec pomenil trdnega gospodarja, danes to ne ve-lja več. Zato je veliko kozolcev na Slovenskem že propadlo, nekatere je tik pred tem s fotoaparatom posnel Jaka Čop in na ta način delo prepro-stih tesarjev, a včasih tudi pravih mojstrov ohranil. Direktor založbe Agens Slavko Mežek je o prvi knjigi Slovenski kozolec iz knjižne zbirke Pot kulturne dediščine dejal: “Tisti, ki smo nasledili to dediščino, jo mo-ramo ohranjati, zato bomo nekaj teh vsebin prelili tudi v knjige.”

Jaka Čop, fotograf in znani plani-nec, je do sedaj izdal že štiri knjige svojih izpovednih fotografij: Svet med vrhovi, Raj pod Triglavom, V kraljestvu Zlatoroga, Viharniki. Nje-gova najnovejša knjiga pa je toliko bolj dragocena, ker je polna posnet-

sti kozolcev so dokaz prilagojenosti različnim krajinskim okoljem; od najbolj preprostih v bohinjskih gorah do mogočnih toplarjev na Dolenj-skem, v Savinjski dolini in na Ko-roškem. Jaka Čop je motiv s kozolci iskal več kot dve desetletji in naletel na številne propadajoče kozolce. V knjigi je več kot 170 fotografij ter uvodni esej in strokovni komentar ob slikah dr. Toneta Cevca. Dr. Cevc se v tekstu dotika narodopisnih podob kozolca, njegove stavbne tipologije in poskuša osvetliti tudi izvor in razvoj kozolca na Slovenskem.

J. DORNIŽ

PREDSTAVITEV KNJIGE SLOVENSKI KOZOLEC - Jaka Čop je pripovedoval, kako je potoval po Sloveniji in s fotografskim aparatom posnel te enkratne primerke ljudskega stavbarstva, ki pa so žal že pred dvajsetimi leti mnogokje propadali. Na fotografiji (od leve proti desni): direktor založbe Agens Slavko Mežek, s knjigo v roki Jaka Čop ter predstavnik Slovenske zadrzne kmertijske banke, d.d., iz Ljubljane, ki je izid knjige poleg Papirnice Vevče tudi finančno podprla. (Foto: J. Dornič)

stjo, da pomaga k njeni popularizaciji in razvoju. Notranja razdelitev dvesto strani obsegajoče knjige ima nasled-nje sklope: zgodovinske in etnograf-ske znamenitosti, obrti, običaji, posebnosti in zgodbe. Na koncu sle-di še razlaga narečnih izrazov.

Škof je doma iz Dragomlje vasi. Po izobrazbi je agronom, deset let pa je delal na novomeških inšpekcijskih

● Knjiga je izšla v nakladi 1000 izvo-dov, njena cena pa je 2.500 tolarjev. Primera je zlasti za darilo našim izseljencem pa tudi doma jo bo mar-sikdo z veseljem prijel v roke, saj ima dovolj velik tisk, primeren tudi za starejše ljudi. Da bo v prihodnje bolj pozoren pri pripravi gradiva za tisk, pa moramo založnika vendarle opo-zoriti, da je v njej večje število napak, torej bi bilo potrebno poostreno lektorsko in korektorsko delo. Tudi pri oblikovanju ter pri pripravi črno-be-lih slik bi se dalo marsikaj izboljšati. Izbira črk ni najbolj posrečena, saj kurziva v premem govoru deluje precej moteče.

službah in dopisoval v Dolenjski list. Prav iz tega časa mu je ostalo obilo gradiva. “Zal gre veliko stvari v Beli krajini v pozabo: ženitni običaji, pre-ja, tkanje platna, običaji okoli boži-čevanja, treh kraljev in drugih. Jaz sem stvari obudil v obliki zgodb, do-stikrat v šaljivem tonu, saj so Be-lokranjci veseli ljudi, ki se radi sme-jejo na tuj pa tudi na svoj račun,” pravi avtor, ki zdaj že dvajset let živi v Ljubljani.

T. JAKŠE

Ob 25-letnici na nove tamburice

Koncert artistskih tamburašev

ARTIČE - Minulo soboto zve-čer so 25-letnico svojega delova-nja in hkrati bližajoče se občinski praznik slovesno proslavili člani tamburaškega orkestra Kulturno umetniškega društva Oton Zu-pančič iz Artič. V domači dvora-ni so pripravili koncert, na kate-rem so se pod vodstvom prof. Dragutina Križaniča prvič pred-stavili z novimi instrumenti.

Artiški tamburaši so v preteklih letih iz majhne skupine kvintetjev tovrstne glasbe, ki je igrala pred-vsem ljudske pesmi, prerasli v kakovosten orkester. Uvrščajo se v sam vrh slovenske tamburaške glasbe in so v času obstoja Jugo-slavije večkrat zelo uspešno za-stopali Slovenijo na državnem festivalu tamburaške glasbe. Če-prav so se člani orkestra morali tru-diti celo sezono, da so se privadi-li na tamburice z drugačnim siste-mom, ki so jih uvozili iz Hrvaske, se jim bo to v bodoče obrestova-lo. Novi instrumenti jim bodo nudili veliko več možnosti za ka-kovostno izvajanje zahtevnejših skladb, katere zadnja leta pogosto izbirajo.

Sobotni koncert artistskih jubi-lantov je popestril še Tamburaški orkester hrvaške TV, ki ga vodi Siniša Leopold. Ta večer so naj-bolj zvestim članom orkestra podelili Gallusove značke, med drugimi tudi dve zlati, s katerima so se oddolžili za zvestobo Vinku Halerju in Ivanu Fuksu.

B. D.-G.

ŠTRAVSOVA KMETIJA NIČ VEČ SPOMENIK

METLIKA - Na predlog novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine je metliška občinska skupščina maja 1988 sprejela odlok o razglasitvi Štravsove domačije v Prilozju za etnološki spomenik. Vendar po požaru avgusta letos zavod ugo-tavlja, da ni več razlogov, da bi bila domačija še spomenik, zato pred-laga preklic odloka. Zavod se načeloma tudi strinja, da še upo-rabna in manj ožgana bruna sta-novanjske hiše uporabijo za novo stavbo na bližnjem letališču. Ske-denj in hlev sta bila v požaru popolnoma uničena, svinjak pa se je sesul že pred časom.

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

IZ AVTA UKRADEL TORBICO - 9. oktobra je neznan storilec vlomil v avto, ki ga je imela M. N. iz Novega mesta parkiranega v Šmihelu, in ukradel žensko torbico, v kateri je imela denar in dokumente. Oškodoval jo je za 20 tisočakov.

STEKLO SE MU JE RAZBILLO - 10. oktobra je neznanec na parkirnem prostoru na Otočcu prišel v osebni avto R 4, ki je bil odklenjen, in poskušal ukrasti vetrobransko steklo, vendar mu to ni uspelo, ker se je razbilo. Lastnica B. B. iz Šmarjeških Toplic je povzročil za 20.000 tolarjev škodo.

POSEKAL BUKOVA DREVESA - V času od 12. do 14. oktobra je neznan storilec v gozdu pri vasi Lešče posekal 4 bukova drevesa in s tem lastnika J. L. oškodoval za 35.000 tolarjev.

VLOMIL JE V KLET - V času od 10. do 12. oktobra je neznanec vlomil v klet stanovanjskega bloka v Črnomlju in s pany koleasa odvil obe kolesi, zavori, sedež in luči. Lastnika je oškodoval za okrog 10.000 tolarjev.

UKRADEL MOTORNO ŽAGO - 14. oktobra med 18. uro in 19.30 je neznan storilec ukradel motorno žago, ki jo je lastnik M. P. iz Selske Gore za nekaj časa pustil ob lokalni poti Cirknik - Migolica. Lastnik je bil oškodoval za 40 tisočakov.

SMRT NA STRANIŠČU

PODPLANINA - 14. oktobra zjutraj je 64-letni R. J. iz Podplanine pri Dragi v kočevski občini šel na stranišče. Domači so ga našli okrog 7. ure, a je bil že mrtev. Zadel ga je kap.

MEDVEDJE PROMETNE NESREČE

DELNICE, KOČEVJE - V zadnjih treh tednih so na glavni cesti med Karlovcem in Reko v bližini Delnic avtomobilisti do smrti povzročili tri medvede kapitalce, katerih krzno so strokovnjaki ocenili na okoli 300 točkov, kar pomeni, da bi za vsakega tuji lovec plačal okoli 6.000 DEM. Na tem območju Gorskega Kotarja tuji lovci vsako leto odstrele okoli 20 medvedov. Lovci menijo, da medvedje beže iz krajev, kjer potekajo boji, v mirnejše kraje, se pravi na območje okoli Delnic in tudi čez Kolpo na Kočevsko, kjer opažajo vedno več ne le medvedov, ampak tudi druge divjadi. Tako strokovnjaki menijo, da vzrok porastu števila volkov ni le prevojan odstrele, ampak predvsem dejstvo, da vsa divjad beži z območja bojev v Bosni in na Hrvaškem proti Kolpi in Sloveniji. Tudi nedavni pokol ovac pri Mozlju, ki so ga zagrešili volkovi, je po domnevah nekaterih strokovnjakov delo volkov beguncev. Pri Rijavčevih v Mozlju nismo mogli zvrediti, kaj je s preostalima dvema ovacma, katerih trupel niso našli. Ob našem zadnjem obisku Rijavčevih namreč ni bilo doma.

KRONIKA NESREČ

Z AVTOM V TOVORNJAK - 31-letni Bojan Ivnik iz Krškega se je 15. oktobra nekaj pred šestimi uro zvečer peljal z golfom po lokalni cesti Sevnica - Brestanica. Ko je pripeljal pred Blanco, ga je zaradi prehitre vožnje po spolzkem cestnišču in slabi vidljivosti zaneslo. Po 9 metrih vožnje je trčil v neregistrirano tovorno vozilo 40-letnega Jožeta Vidica z Blance, ki je bilo parkirano ob cesti. Po trčenju je avtomobil zasukalo v nasip. Ivnik se je v nesreči huje poškodoval, nastalo pa je tudi za okrog milijon tolarjev materialne škode.

MOTORISTA STA SE HUDO POŠKODOVALA - Mladoletni Ž. F. iz Krškega se je skupaj s prav tako mladoletnim sopotnikom D. A. iz Krškega 16. oktobra nekaj pred deveto uro zvečer peljal po lokalni cesti iz smeri Kostanjevice proti Ostrcu. Ko je v Globočiču pripeljal v ostri, nepregledni, levi ovinek, je peljal po sredini ceste in s kolesom trčil v osebni avtomobil, s katerim se je pravilno po levi strani iz nasprotne smeri pripeljal 33-letni

O Vidmu dosedaj še nič dokončnega

Na novomeškem temeljnem sodišču se je nadaljevalo sojenje zoper nekdanje Vidmove vodilne - Zaslišane še tri priče - Razprava prestavljena za nedoločen čas

NOVO MESTO - Prejšnji teden se je na novomeškem temeljnem sodišču nadaljevalo sojenje nekdanjih vodilnih iz krškega Vidma: direktorju Vidma Francu Čargu, finančnemu direktorju Branku Žibretu in direktorju podjetja Videm Trade, d.o.o., Ljubljana, Celestinu Vardjanu zaradi obtožbe gospodarskega prestopka nepravilne porabe Vidmovega denarja pri ustanavljanju podjetja v tujini. Senat, ki ga je vodil sodnik Matjaž Kučič, je ponovno zaslišal obtoženega Branka Žibreta in tri priče: Žibretovo tajnico Natašo Kos, nekdanjega vodja trženja v Vidmu Bogdana Romiha ter deviznega inšpektorja Rajka Plevelja.

Branko Žibret je na sodišču povedal, da je Rolfu Normanu že pred lanskim novembrom, ko je od njega zahteval pisno pojasnilo, kaj posamezne debet note pomenijo, večkrat ustno in pisno razložil, za kaj gre. K odgovoru je priložil tudi fotokopije fotokopij debet not. Na vprašanje tožilca, zakaj debet note niso bile knjižene, je povedal, da bi morale k direktorju in potem v knjiženje, ker pa ni prejel originala, omenjeni dokument ni šel po ustaljeni proceduri, je pa o teh dokumentih obvestil direktorja. Žibret je tudi večkrat poudaril, da originali debet not od njega niso nikoli prišli. Povedal je še, da so se v jeseni med njim in Normanom pričeli nesporazumi zaradi nestrinjanja s poslovno politiko, prišlo je tudi do nestrinjanja z nekaterimi konkretnimi odločitvami. Norman naj bi se po Žibretovem pripovedovanju na svojih poslovnih poteh večkrat srečeval s predstavniki KFC, pa tudi večina izvoznih poslov s firmo KFC je bila narejena po tistem, ko je za direktorja v Vidmu nastopil Norman. Tako KFC poleg 77 milijonov lir gotovine še vedno dolguje Vidmu 430 milijonov lir za dobavljeni papir. Žibretova tajnica Nataša Kos je vso pošto, ki je prihajala na ime firme, odpirala, jo vpisala v knjigo in jo v mapi posredovala Žibretu. Spomnila se je, da so lani avgusta KFC-jeve debet note prišle večkrat po pošti in po faksu; natančneje se zneska ni spomnila - neke okrog 77 milijonov lir - ni pa se spomnila, ali so kdaj

V BOLNIŠNICI PODLEGEL POŠKODBAM

KRŠKO - 18. oktobra nekaj po šesti uri zjutraj se je v Krškem zgodila prometna nezgoda, ki je zahtevala mlado življenje. Voznik osebnega avtomobila, 18-letni Marko Damjanovič iz Krškega, se je peljal iz smeri Drnovskega proti Vrhovemu. Ko je v Krškem na Cesti krških žrtev pripeljal po ravnem delu, je zaradi neprimerne hitrosti zapeljal preko pločnika v drog javne razsvetljave, nakar je vozilo odbilo v drevo in po strmem klancu navzdol. Po udarcu je voznik vrglo skozi vetrobransko steklo na cesto. Zaradi hudih telesnih poškodb je še istega dne v brežiški bolnišnici umrl.

PO DOLENJSKI DEŽELI

● *Bliža se mrzla zima in z njo tudi stiska mnogih ljudi. Morda se je v takšni stiski znašla tudi gospa, ki je minuli teden v trgovini Dolenjska Tekstil v Novem mestu na Glavnem trgu ukradla kavbojke, jih spravila v torbico, in krilo, ki ga je skrila pod jakno. Bila je močno presenečena, ko je prišla do vrat in je začelo piskati, ker je bilo krilo varovano z magnetnim alarmnim sistemom. Obšla v vrednosti skoraj 12 tisočakov je morala vrniti. Policisti pa so za takšen način nakupovanja napisali kazensko ovadbo.*

● *Nepridiprav, ki se je lotil vloma v kiosk na železniški postaji Center v Novem mestu, za svoje dejanje očitno ni imel dovolj časa, ker ga je nekdo zmotil, tako da mu ni uspelo ničesar odnesti. Lastniku J. P. iz Novega mesta pa je povzročil za 20.000 tolarjev škodo.*

● *Zmikav, ki se je lotil katrice, parkirane na Medvedjeku, je z nje hotel pobrati skoraj vse. Odvil je zadnje luči, nato odprl pokrov prtljavnika in iz njega ukradel črpalko, 5-litrsko plastično kanto za gorivo, odvil rezervno kolo, z voznikovega sedeža pa ukradel naslonjalo za glavo. Lastnico D. J. iz Kranja je oškodoval za 20 tisočakov.*

DELOVNI STROJ JE PADEL NANJ

NOVO MESTO - 12. oktobra ob 16.15 je 32-letni Franc Gačnik iz Črešnjice vozil delovni stroj po lokalni cesti Karteljevo - Hmeljič. Ko je pripeljal do levega slabo preglednega ovinka, se je zaradi teže vozila vdrla peščena bankina in delovni stroj se je prevrnil po nasipu. Med prevračanjem je Gačnik padel iz kabine, nato pa je delovni stroj padel nanj. Gačnik se je pri tem tako hudo poškodoval, da je na kraju nezgode umrl.

ROM SE JE MAŠČEVAL Z NOŽEM

OTOČEC - 31-letni Iztok K. z Otočca je osumljen, da je 15. oktobra v romskem naselju Otočec poskusil umoriti 34-letnega Branka K. in 14-letnega Željka K. Osumljenec je že dalj časa v sporu z Romi z Otčca. Trenutno prestaja zaporno kazen, 15. oktobra pa je imel od 14. ure dalje prost izhod. Odšel je v romsko naselje in grozil oškodovancema z ubojem, nato pa odšel. Nekaj pred osmo uro zvečer se je ponovno vrnil in grozil več Romom. Med grožnjo je izza pasu potegnil kuhinjski nož in večkrat zabodel Branka in Željka K., nato pa pobegnil. Oba so odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer so ugotovili, da je Branko hudo poškodovan, Željko pa lažje. Osumljenec se je 17. oktobra zvečer sam vrnil v novomeški zapor. Zoper njega bo podana kazenska ovadba.

prišle kot originali. Debet note so potem večkrat pošiljali Rolfu Normanu po faksu in po interni pošti, ki pa likvidacije verjetno ni odobril, saj sporne tri debet note niso bile knjižene.

Vodja trženja Bogdan Romih, pred leti tudi komercialni direktor Vidma, je dejal, da mu debet note niso blizu. V kar nekajminutnem zaslišanju se ni skoraj ničesar spomnil, razen tega, da je v nekem razgovoru o KFC slišal, da je Vidmu dolžan 40 ali 70 milijonov lir. O oceni, da je Videm KFC-ju dobavil za 430 milijonov lir papirja, pa je menil, da je realna.

Devizni inšpektor Rajko Plevelj, čigar zapisnik o poslovanju Vidma z milanskim KFC je tudi predlog za obtožnico, je na osnovi pregleda dokumentacije sklepal, da sta Čargo in Žibret z Vidmovim denarjem ustanovila v tujini podjetje KFC. Na sodišču je povedal, da je dobil z notran-

● **Obtoženi skupaj z obrambo so deviznemu inšpektorju hoteli dokazati nestrokovnost, ker ni kot dokaze upošteval originalov. Razprava je bila prestavljena za nedoločen čas, v tem času pa naj bi sodišče dobilo dokumentacijo od Banke Slovenije o pobotu. Zaslišali bodo še nekaj priči.**

ga ministrstva zahtevke, naj raziše ustanovitev podjetja KFC. Vsa stvar pa je prišla na dan, ko je Rolf Norman Ljubljansko banko zaprosil za določen kredit, v zameno pa je nudil odkup terjatev Vidma do KFC. Devizni inšpektor je pregledal veliko dokumentacije, tudi v Vidmu, vendar je pri tem naletel na zelo malo originalov. Dejal pa je, da v fotokopije ni posumil, da ne bi bile verodostojne. Zanimali pa so ga predvsem zapisniki upravnega odbora Vidma, ali je razpravljaj o ustanovitvi podjetja v tujini.

J. DORNIŽ

Napadel ju je z nožem

Tepli so ga in razbijali avto

ŠENTJERNEJ, ČRNOMELJ - Minuli teden je bilo kar nekaj hude krvi: v Šentjerneju v gostilni, v Črnomlju pa v neposredni bližini lokala. V prvem primeru je bilo tudi veliko mahanja in zabadanja z nožem.

21-letni Andrej R. iz Grobelja je osumljen, da je 17. oktobra nekaj po polnoči v gostilni Bacardi v Šentjerneju izzival in grozil 22-letnemu Jožetu Z. iz Broda v Podbočju in 25-letnemu Janezu B. s Sel. Oba sta s prijatelji odšla iz lokala, vendar je za njima stekel osumljenec in Jožeta Z. z nožem zabodel v podlaht, nato pa ga je prijel za vratnik in mu nož nastavil pod brado ter mu grozil. Jožetu je uspelo zbežati. Takrat je Andrej R. napadel še Janeza B., ga s pestjo udaril po ustih in mu zbil dva spodnja zoba. Janez B. je stekel proti policiji, da bi zadevo prijavil, vendar ga je osumljenec dohitel in ga pred policijsko postajo z nožem večkrat poškodoval. Policisti so storilca prijeli okrog 3. ure. Andrej R. je policistom že znan nasilnež.

S kazensko ovadbo so ga predali preiskovalnemu sodniku, ki je zoper njega odredil pripor.

Drugi pretep se je zgodil 10. oktobra v Črnomlju. Nekaj pred 2. uro ponoči je 19-letni M. G. iz Obrha odšel iz lokala v Črnomlju proti avtomobilu, ki ga je imel parkiranega pred osnovno šolo v Ulici Otona Zupančiča. Med potjo je srečal skupino znancev, ki so ga začeli pretepati, zato je stekel do avta, ga odklenil in se nameraval odpeljati. Vendar so ga neznanec vlekli iz avtomobila, eden izmed storilcev je brcnil tudi v vetrobransko steklo in mu ga razbil. Ostali pa so razbijali po pokrovu motorja in povzročili za 37.000 tolarjev škodo.

Do prepria je prišlo tudi v Ševnici. 18-letni L. L. iz Ševnice je osumljen, da je 10. oktobra v Ševnici med prepriom s pestjo udaril 39-letnega D. K. iz Ljubljane in ga hudo poškodoval. Policisti so zoper osumljenca napisali kazensko ovadbo.

VLOM V STRUGAH

KOČEVJE - 11. oktobra je bilo vlomljeno v stanovanjsko hišo V. M. iz Strug v kočevski občini. Vlomilec je zlomil ključavnico pri vhodnih vratih in odnesel 700 DEM. Policisti za vlomilec še poizvedujejo.

VELIKA ŠKODA

KOČEVJE - 15. oktobra ob 13.45 je voznica osebnega avta E. K. iz Kočevja speljevala z dvorišča podjetja Oprema na levo na prednostno cesto in pri tem izsilila prednost pred voznikom G. M., ki je pripeljal s Kolodvorske ceste. Pri trčenju je bilo kar za 700.000 tolarjev škodo, na srečo pa noben ni bil pri tem poškodovan.

VŽGALE SO SE SAJE

VRH PRI HINJAH - 13. oktobra nekaj po deseti uri dopoldan je na stanovanjski hiši J. T. z Vrha pri Hinjah prišlo do požara, kjer je zgorelo ostrežje. Požar je nastal ker so se v dimniku saje vžgale. Požar so pogasili prostovoljni gasilci iz okoliških vasi, na hiši pa je za milijon 500 tisoč tolarjev škodo.

Do rušenja v Škrljevem ni prišlo

Leopoldu Mikecu z Rakovnika naj bi v petek porušili na črno zgrajeno hiško - Ljudje so postavili oviro in čakali na rušitelje, vendar jih ni bilo

ŠKRLJEVO - Nedaleč stran od Šentruperta stoji grad Škrljevo, ki pa že lep čas propada. Pod vznožjem gradu so si ljudje že nekoč postavljali hiše. Nič hudega sluteti, si je majhno hišico začel pred sedmimi leti na tem obronku graditi tudi Polde Mikec. Sedaj mu grozi, da jo bodo, zato ker se tam ne sme graditi, podrli. Ker hišice Polde ni odstranil, bi po sklepu urbanistične inšpekcije v petek to moralo storiti pooblaščenno podjetje. Že navsezgodaj so bližnji in daljni krajanje okrog hišice naredili oviro s traktorji in kamioni. Zbralo se je veliko ljudi, nekateri so bili celo s transparenti. Napovedano rušenje naj bi se pričelo ob osmi uri, vendar se v petek v Škrljevo ni pripeljal nihče, da bi rušil, pa tudi nihče, ki bi kaj pojasnil.

Polde Mikec se je rodil v Škrljevem, in ko ga človek vidi, se z njim pogovarja, se vpraša, zakaj le bodo odstranjevanje črnih gradenj pričeli ravno pri njem, ko pa nima ničesar drugega kot to hišico. Ali res hiška tam, kjer stoji, tako moti ali pa mora s poti le zato, ker Polde ni imel toliko denarja, da bi bil pred dnevi na občini plačal za njo depozit? Polde pravi, da so mu na občini rekli, da bi moral plačati 6.500 nemških mark. "Kaj pa naredite s takšnimi, ki nimajo denarja?" jih je vprašal. Namesto odgovora je dobil vprašanje: "Kako pa ste potem zidali?" Polde pravi, da je zidal počasi, nikoli pa se ni sposojal. Pri gradnji so mu veliko pomagali ljudje.

V življenju se mu je zgodilo že marsikaj. Tri leta je preživel na Dobu, ker je ubil ženiniga brata. "Vendar ne brez razloga; če človek pride tako daleč, mora imeti razlog. Ker me ni maral in ker je pretepal inustrahoval ženo ter otroke, sem moral nekaj storiti. Sicer pa mi je v pogovoru nekoč, ko sva bila v gostilni, dejal: Žveš, Polde, eden bo moral iti, ali ti ali jaz." In tako se je zgodilo, pripoveduje Mikec. Pravi, da mu ljudje tega niso zamerili, saj so ženi-nega brata poznali kot velikega nasilneža.

Pred Dobom in po njem je delal pri raznih podjetjih, največ kot delavec pri zidarjih. Danes ni nikjer zaposlen, zato pomaga ljudem in včasih zasluži kak dinar. Malo živi v Škrljevem, malo pri svoji ženi na Rakovniku, kjer je tudi prijavljen. "Težko je biti pritepenec, še posebej, če si možak, zato sem si pred sedmimi leti v bližini domačije, kjer sem se rodil, postavil hišico, ki mi jo sedaj hočejo podreti. Vendar mislim, da bi lahko še kako prišla prav enemu izmed mojih treh otrok," pravi Polde.

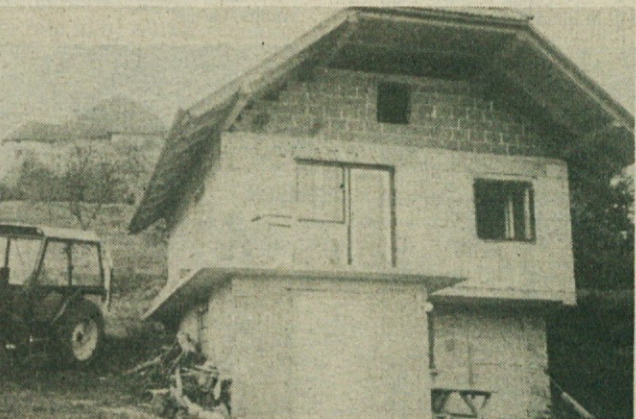
V petek, ko so pričakovali rušenje, se je okrog hiške zbralo veliko ljudi. Nosili so transparente z napisi: Pozor! Smrtno nevarno, grad se podira, hišica pa ne! Slovenija v ruševinah? Jazbinšek podri Revoz, pridi v Škrljevo! Pustite žulje revežev! "Dokler bom imel tako veliko podporo ljudi, mi hiše ne bodo podrli. Ljudje vedo, da bo jutri lahko na vrsti kdo drug," je še dodal Polde, ki mu ni prav, da se je država spravila najprej na reveže.

Urbanistični inšpektor iz Uprave inšpekcijskih služb v Novem mestu Janez Zeleznik, ki je Leopoldu Mikecu napisal tudi sklep o dovolitvi izvršbe, je povedal, da je to nesporno črna gradnja. Prva

ustavitvena odločba je bila izdana 28. februarja pred tremi leti, ker je z gradnjo nadaljeval, je bila 11. maja izdana odstavitvena odločba. Po uveljavitvi novega zakona letos aprila so lahko lastniki črnih gradenj na občinah prijavili te gradnje in zanje vplačali depozite. Vendar Leopold Mikec tega ni storil. Ker objekta v velikosti 4,90 x 3,70 m, razširjenega v pritlični etaži na velikost 6 x 5,90 m, ni odstranil, je v določbi pisalo, da bo na podlagi 278. člena Zakona o splošnem upravnem postopku to opravilo na njegove stroške pooblaščenno podjetje, in sicer 15. oktobra ob 8. uri. Vendar do rušenja tega dne ni prišlo, saj občina za to ni zagotovila izvajalca. Pravzaprav pa je po novem zakonu pristojnost za odstranitev prešla na republiko, ki pa za to še nima izvajalca.

Kako se bodo stvari razpletle, nam ni znal povedati niti urbanistični inšpektor. "To, kar od mene zahtevajo služba in zakoni, sem naredil," je dodal. Red je seveda potrebno narediti tudi na tem področju, kako se ga lotiti, da ne bi povzročili še več problemov, pa tudi ni zanemarljivo vprašanje.

J. DORNIŽ

GRADNJA, KIJI GROZI RUŠENJE - Leopold Mikec si je začel postavljati hiško ob vznožju gradu Škrljevo pred sedmimi leti, sedaj, ko v njej živi, pa jo je treba podreti. Je to res najboljša rešitev? (Foto: J. Dornič)

Mateji Tomič kros Dela

Uspešen nastop Dolenjcev in Posavcev

SLOVENSKA BISTRICA - Na finalnem tekmovanju v krosu za 28. pokal Dela je za 41 občinskih reprezentanc nastopilo 1.100 tekačev iz vse Slovenije, po nepopolnih podatkih pa se je kvalifikacijskih tekmovanj udeležilo preko 100.000 slovenskih atletov in atletinj. Najbolj številna je bila udeležba med najmlajšimi kategorijami, zato je zmaga Novomeščanke Mateje Tomič med pionirkami B še posebno odmeven uspeh.

Po tekmovanju je Tomičeva dejala, da se je uspešno zrinila v ospredje po gneči na startu, potem pa vse do cilja ni imela resne tekme. V njeni kategoriji se je izkazala še Trebanjka Lokarjeva s 4. mestom. Trebnje je bilo ekipno drugo in Novo mesto tretje.

V najmlajši skupini (pionirke A - letnik 1981) je bila Sevnčanica Radiškova druga in Krčanka Povhetova tretja. Sevnčanica Košarjeva je bila pri starejših deklicah B druga. Pri mlajših deklicah A je bil Novomeščan Pleskovič četrta in ekipa Novega mesta druga. Pri mlajših deklicah B je bil Novomeščan Vrtič tretji, pri starejših deklicah A Sevnčan Horjak tretji, pri mlajših mladincih je bil Sevnčan Grozdek drugi. Novomeščan Tomič četrta in Novo mesto ekipno drugo. Pri članicah je tokrat manjkala državna reprezentanka Novomeščanka Mateja Udovč, ki bi glede na svoje letošnje rezultate morala zmagati.

Zmaga in poraz Novotehne

S 6:1 premagali Melamin in z 1:6 izgubili z Olimpijo

NOVO MESTO - Namiznoteniški igralci Novotehne so v preteklem tednu odigrali dve srečanju prve slovenske lige. Visoka zmaga v prvem in hud poraz v drugem dokazujeta, da so razlike med moštvoma v prvi slovenski namiznoteniški ligi velike in da je že na začetku prvenstva znano, kateri klubi se bodo borili za vrh in kateri za rep prvenstvene lestvice.

V sredo so v srečanju drugega kroga v Kočevju s presenetljivo visokim izidom 6:1 premagali Melamin. Horvat je z 2:0 premagal Murna in Pogorelca, Hribar z 2:0 Špeliča in z 2:1 Murna, Kralj pa je premagal Lesarja z 2:0 in izgubil s Špeličem z 1:2. V igri dvojice sta Hribar in Kočevar z 2:0 premagala Murna in Lesarja.

V tretjem krogu je v nedeljo igrala Novotehna doma proti Olimpiji. Srečanje se je začelo uspešno za Novomeščane, saj je v prvem dvoboju Marjan Hribar z 2:0 premagal Škafarja. V nadaljevanju so odlični Ljubljancani Ignjatovič, Lasan in Škafar zaigrali veliko bolje in niso Novomeščanom prepuščali niti enega niza več.

TEK PO ULICAH "SLOVENSKEH BENETK"

KOSTANJEVICA NA KRKI - Športno društvo Partizan iz Kostanjevice na Krki pripravlja že 13. množični tek po ulicah dolenjskih Benetk. Prireditve bo v petek, 22. oktobra, ob 15.40. Cicibani se bodo pomerili na 400-metrski progi, pionirji bodo tekli 800 m in mladinci 1.600 m.

Na 13. turnirju za veliko nagrado Optimizma, ki ga je pripravil šahovski klub Novo mesto, je med 38 šahistov iz cele Slovenije zmagal Leon Mazi iz Kranja, drugo in tretje mesto sta zasedla Ljubljancina Igor in Jutok Jelen. Najbolje uvrščeni šahisti domačega kluba je bil Žužemberčan Jure Muhič, na šestem mestu, Emil Luzar je bil osmi, Ivica Milič dvanajsti, Štefan Ščap štirinajsti in Krčan Ivan Levičar petnajsti. (Foto: I. V.)

Filip zadnjič mladinski prvak

Branko Filip zmagal na državnem prvenstvu v kronometru - Marko Baloh bronast med člani - Po naporni sezoni bodo klesarji Krke nekaj časa počivali

ATOMSKE TOPLICE - Državno prvenstvo v posamičnem kronometru v Atomskih Toplicah je bilo še zadnje dejanje letošnje kolesarske sezone. Tudi tokrat Novomeščani niso ostali brez naslova prvaka. V najtežji preizkušnji kolesarjev, kjer se tekmovalci borijo le z uro in sam s sabo, je čast Krke po neuspehu članov izidil starejši mladinec Branko Filip, ki je z zmago še zadnjič razveselil trenerja Jagodica.

Člansko moštvo Krke je že daleč od vrhunske forme, ki jo je njihov trener, izvrstni bolgarski strokovnjak dr. Kamen Stančev, načrtoval za najpomembnejša tekmovanja ob poletnem višku sezone. In ker kolesarji pač niso stroji, jim je sedaj že dovolil počitek. Trenirajo le še individualno, na dan pa prevozijo le okoli 50 km. Kljub slabši pripravljenosti tudi člani niso ostali brez medalje. Priporil si jo je Marko Baloh, ki je na 42 km dolgi progi za zmagovalcem Sašom Svibnom iz Ljubljane zaostal le 19 sekund. Utrujeni Gorazd Štangelj, ki

bi sredi sezone na tem tekmovanju zanesljivo zmagal, se je tokrat moral zadovoljiti s 5. mestom in zaostankom 56 sekund, Sandi Papež pa je bil 8.

ZMAGA SEVNIČANOV V HRASTNIKU

SEVNICA - Sevnški rokometiški ekipi v zahodni skupini druge državne lige, so v soboto v Hrastniku premagali moštvo TKI z izidom 21:15. Sevnčani so bili ves čas srečanja boljši; prvi polčas so dobili z 10:7, razlika pa so podvojili že sredi drugega dela igre, ko so vodili s 16:10. Največ zadetkov za Sevnico so dosegli: Simončič 8, Bešljigaj 7 in Ramtah 3. Naslednjo tekmo bodo igrali 30. oktobra ob 19. uri z Murso Sobotno v Radečah, ker doma nimajo ustrezne dvorane. Sevnško ekipo uspešno vodi trener državne reprezentance Tone Tiselj, ki bo v kratkem vodil slovensko moštvo na kvalifikacijskem srečanju za nastop na svetovnem prvenstvu z Norveško.

Derbi brez zadetkov

Finali : Avto Bum 0:0

PIRAN - Nogometaši kočevskega Avto Buma že četrta letošnjem prvenstvu v gosteh niso zadeli mreže. Kljub temu je neodločen izid srečanja za drugouvrščenim moštvo uspeh, ki je Kočevce še za korak približal napredovanju v prvo ligo. Srečanje v Piranu je bilo kljub temu, da gledalci niso videli zadetkov, kakovostno in zanimivo, kot se spodobi za tekmo med najboljšima ekipama druge lige. V naslednjem krogu bodo imeli kočevski strelci lepo priložnost za strelske vaje, saj bodo doma igrali z najslabšo enajsterico v ligi, Loko iz Medvoda. Priložnosti za izboljšanje razlike zadetkih ne smejo izpustiti iz rok, čeprav so letos dali največ (16) in prejeli najmanj (1) golov v ligi.

ŽALEC : NOVO MESTO 26:18

ŽALEC - Novomeške rokometiške sezone so tudi v drugem krogu prvenstva v beli skupini prve slovenske lige v Žalcu doživele hud poraz. Žalčanke so bile z dvema odličnimi tujkama v ekipi pač prehude nasprotnice Novomeščankam in so si že v prvem polčasu zagotovile odločilno prednost štirih zadetkov (14:10), ki so jo v drugem dele igre še podvojile. Tokrat v novomeški ekipi nista igrali poškodovani Slavka Turk in Vanja Klobučar, daleč najboljša strelka je bila Mojca Derčar z 11 zadetki, izkazala pa se je tudi vratarica Damjana Dermaš. Rokometiške Novega mesta bodo s petimi članicami in petimi pionirkami na igrišču ter prazni klubski blagajni težko igrale in že po dveh krogih prvenstva je jasno, da jim preostaja le ogorčen boj za obstanek. V soboto igrajo doma s Kranjčankami.

OBČNI ZBOR KOLESARJEV OREHOVICE

OREHOVICA - Pred kratkim ustanovljeno kolesarsko društvo Orehovica bo to soboto ob 18. uri pripravilo občni zbor v prostorih gasilskega doma. Orehovčani so se letos izkazali pri organizaciji dirke po Sloveniji in še treh večjih kolesarskih prireditvah.

BOLJE V GOSTEH KOT DOMA

NOVO MESTO - Košarkarji Novega mesta 92 so prejšnjo sredo na domačem parketu izgubili z moštvo Dikate iz Radovljice s 108:98. Gostje so Novomeščanom vsilili izredno hitro igro, ki je že nekoliko ostareli domačini niso zmogli. Čeprav so se Novomeščani večkrat povsem približali gostom, jim je za preobrat zmanjkalo moči in sreče. Največ točk za domače je dosegel Bajc (32). Povsem drugače je bilo na sobotnem gostovanju v Ljubljani pri Črnučah, ko so košarkarji Novega mesta 92 že v prvem polčasu vodili z 20 točkami razlike in srečanje dobili z 93:80. Tudi tokrat je bil njuspešnejši Bajc, ki je spet dosegel 32 točk, izkazal pa se je tudi mladinec Červ, ki je k zmagi prispeval 16 točk. V soboto bodo Novomeščani ob 20. uri igrali doma z vodilno Odejo.

AKRIPOL : GROSUPLJE 21:21

TREBNJE - Rokometiški trebanjskega Akripola so v 3. krogu druge državne lige osvojili prvo točko na prvenstvu. Po prvem polčasu Trebanjcem ni kazalo najbolje, saj so gostje po zaslugi odličnega vratarja vodili z 11:8. V drugem delu igre so domači rokometiški igralci boljše in štiri minute pred koncem srečanja že vodili z 21:19, potem pa kot da so se ustrašili prve zmagave naredili nekaj napak, kar so Grosupeljčani izkoristili in 20 sekund pred koncem izenačili. Največ zadetkov za Akripol so dosegli Strajnar 6, Kotar 4 in Zarabec 4.

JULJEVA DIRKA

OTOK PRI METLIKI - Komaj dvajsetletni Julij Brinc z Otoka pri Metliki se je lotil organizacije kolesarskega tekmovanja s kolesi BMX na katerem je nastopilo trinajst mladih kolesarjev, med njimi tudi ena deklica - Ana Berčič. Julij Brinc je na svoji dirki zmagal, drugi je bil Igor Jaklič in tretji Stanko Križan.

RAVBAR ZMAGAL NA LISCI

SEVNICA - Letošnji kolesarski državni prvak v gorski vožnji Bogdan Ravbar, član novomeške Krke, je bil premočan tudi za vse nasprotnike na dirki Skok na Lisco, ki so jo pod pokroviteljstvom firme Kolo in ob pomoči Sevnčanov pripravili člani kolesarskega društva Savaprojekt iz Krškega. Ravbar je prikolesaril na cilj s prednostjo desetih sekund pred Premužnikom iz Ljubljanskega Roga. Med mlajšimi mladinci je zmagal Martin Derganc (Krka), med starejšimi mladinci Matej Grmek (Sivi Čaven), med pionirji Gregor Šušmelj (Sivi Čaven), med rekreativci do 30 let Brežičan Borut Tamše in med rekreativci nad 30 let Darko Bajc (Sivi Čaven).

Pri mlajših mladincih odličnemu Novomeščanu Martinu Dergancu niso dovolili tekmovali zaradi posebnega kolesa za kronometer, ki je za mlajše mladince prepovedan, zato so za Krko vozili tudi pionirji. Mitja Aš je bil osmi, Andrej Filip deveti in zmagovalec

● Novomeščan Gorazd Štangelj, najboljši slovenski kolesar, je po državnem prvenstvu v posamičnem kronometru za Dolenjski list povedal: "Po izredno naporni sezoni imamo že vsi kolesarjenja preko glave, mnogi pa so že nekaj časa na 'počitnicah'. To državno prvenstvo bi moralo biti že aprila, a so ga prestavili. Tako pozen termin je posledica neresnosti nekaterih v kolesarski organizaciji, in vrstni red ne kaže realnega razmerja v kakovosti posameznih tekmovalcev. Drugo leto bo bolje."

pionirskega pokala Frutabela, Peter Ribič, šestnajsti.

Na državnem prvenstvu so nastopili tudi kolesarji Save Projekta iz Krškega. Jaoč Zupanc je bil pri članih šestnajsti, Tomaž Malik pri starejših mladincih dvanajsti in Damjan Grmek pri mlajših mladincih sedemnajsti.

I. V.

Poraz Pionirja na začetku

Zmaga nad Fužinarjem v pokalu in poraz z Olimpijo v prvem krogu prvenstva

NOVO MESTO - Odbojkarjem novomeškega Pionirja se močno pozna, da so na začetku sezone še neugirani. V četrtek so se v prvi tekni slovenskega pokala doma pomerili z močno pomlajeno ekipo ravenskega Fužinarja. Novomeščani so bili za razred boljši nasprotni, kar sta pokazala prva dva niza, ki ju je Pionir dobil s 15:5 in 15:4. Razmerje v uspešnosti na igrišču se je postavilo na glavo v tretjem nizu, ki ga je izredno dobro uigrana ekipa Fužinarja dobila s 15:9. Tudi v četrtem nizu se Pionirjevi odbojkarji niso znašli najbolje. Ko se je pri izidu 12:12 poškodoval najboljši domači igralec Petkovič, je že kazalo, da Pionir lahko tekmo izgubi. Petkoviča je potem zamenjal mladi Samo Gotenc, to in tudi nekaj sreče je pripomoglo k temu, da je Novomeščanom le uspelo doseči 15 točk, in zmaga je ostala doma.

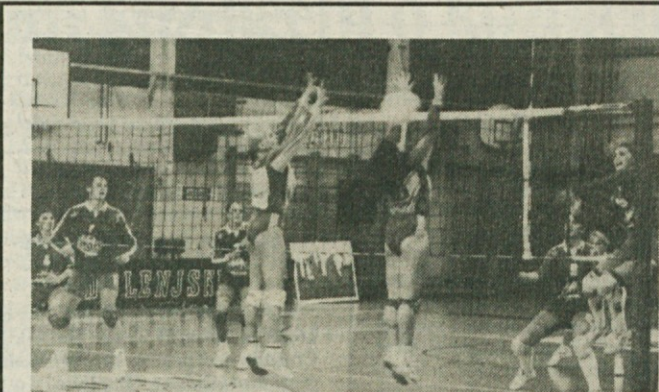
Manj sreče so imeli novomeški odbojkarji na tekmi prvega kroga državnega prvenstva, ko so v Ljubljani izgubili z Olimpijo z 1:3. Ljubljancani so izkoristili neugiranost novomeškega moštva in predvsem z odličnim blokiranjem njihovih napadov in učinkovitim kombiniranjem v zadnjem nizu odločili pomemben dvoboj v svojo korist. Obe moštvi namreč merita v sam vrh, zato je vsaka zmaga v medsebojnih srečanjih še kako pomembna. Škoda, da se oba

novomeška Ukrajinka še nista vklopila v moštvo Pionirja, ki ima na klopi zelo slabo izbiro rezervnih igralcev, ki bi lahko dostojno zamenjali igralce prve postave. Na klopi sedijo le mladi Gotenc, že nekoliko ostareli nekdanji reprezentančni podajalec Brulc in drugi podajalec Travižan.

I. V.

BREŽIČANI IN NOVOMEŠČANKE

LJUBLJANA - Na finalu ekipnega srednješolskega prvenstva Slovenije v atletiki so brežiščani in novomeške srednje šole še enkrat dokazale, da se na območju širše Dolenjske resno ukvarjajo s kraljico športov le v teh dveh centrih. Med dijaki in med dijakinjami sta državna naslova osvojili ekipi Gimnazije Ljubljana Šiška. Med dijakinjami so bile brežiške gimnazije sedme, dijakinje novomeške gimnazije devete in atletinje srednje tehniške in zdravstvene šole iz Novega mesta enajste. Med dijkami so bili športniki tehniške in zdravstvene šole iz Novega mesta peti in brežiški gimnaziji enajsti.

Novomeščanke niso izgubile tekme v petem nizu, ampak v prvih dveh, ko so ju zaradi nezaupanja v lastno moč preveč lahko prepustile odlični ekipi Avtohitu. Kljub porazu zdaj novomeške odbojkarice vedo, da se jim ni treba ustrašiti nobene prvoliške ekipe in da s tako borbena igro, kot so jo pokazale v soboto, premagajo vsakogar. (Foto: I. Vidmar)

Klonile na pragu prve zmage

Po hudi začetni tremi so se novomeške odbojkarice razigrale, a po dramatičnem petem nizu le izgubile

NOVO MESTO - Odbojkarice Novega mesta so kot novinke v prvi državni odbojkarški ligi kljub nesrečnemu porazu z blejskim Avtohitom, ki je zadnja leta ena izmed najboljših štirih slovenskih ekip, dokazale, da resnično sodijo v elitno skupino ženske odbojke in da bodo že letos tudi za najboljše ekipe še kako trd oreh.

Uvodno srečanje z odbojkaricami Avtohitu z Bleda so Novomeščanke začele s strahom, kot da ne verjamejo, da so izkušenim blejskim prvoliškam lahko povsem enakovredne nasprotnice. Prvi niz se je končal hitro z gladko zmago gostij s 15:4. V drugem nizu so se Novomeščanke že otresele začetne treme, zaigrale učinkoviteje ter se gostjam približale na vseh 3 točke. Čeprav je le malokdo verjel, da lahko Novomeščanke tekmo na koncu dobijo, se je v tretjem nizu pokazalo, koliko domače odbojkarice res veljajo. Z

Pretekel je vso Slovenijo

Dušan Mravlje je 250-kilometrski tek končal na Dolenjskem - Slavje v Dobovi - Podvig mladih triatloncev

NOVO MESTO - Znani slovenski ultramaratonec Dušan Mravlje je tudi tokrat uresničil svoj načrt in v 24 urah pretekel Slovenijo. V petek je ob 16. uri štartal izpod planiške velikanke, v soboto zjutraj pa ga je sprejela s soncem obsijana Dolenjska. Žal je tekaško karavano na Loko sprejelo zelo malo Novomeščanov, pa še tisti, ki so bili v soboto zjutraj tam, so na Loko prišli po službeni dolžnosti - novinarji, gostinci in mneniki Laboda. Od novomeških športnikov so se organizirano priključili Mravljetu le atleti Tilie, druge pa take vrste reklama očitno ne zanima, izjema so lahko le klubi, ki so imeli ta dan tekmovanja.

Poleg Mravljeta so bili veliki junaki njegovega podviga mladi novomeški triatlonci. Priključili so se mu na lastno pest, skoraj brez vednosti staršev. 9-letna Jerca Fajdiga in 10-letna Jasna Parapot sta tekli z njim do Malega Slatnika, 12-letni Tomaž Parapot je tekkel vse do Gradišča, največ vzdržljivosti in železne volje pa je zmozel komaj 10-letni bodoči triatlonski šampion Luka Marin, ki je Mravljeta spremljal vse do Šentjerneja.

Veliko več ljudi je sprejelo ultramaratonca v Kostanjevici, za Posavce pa je njegov prihod pomenil pravi spektakel. Slavje se je začelo že takoj za Brežicami. Najprej se mu je pridružil ravnatelj šole s svojimi učenci. Nato so Mravljeta izkoristili krajevni veljaki, da je odprl cestni odsek med Mostecem in Seli. Pred zgradbo AFP-ja so se mu pridružili še novi tekači, med njimi smučarski as Franci Petek. V Dobovi so zmagovalcu 250 kilometrov dolgega teka priredili veličasten sprejem z godbo, Mravljetu pa so stisnili roko tudi pomem-

● Sponzorji sprejema Dušana Mravljeta na Loko so bili: Labod, Studio D, Gostišče Loka, Avtogalanterija, Diskoteka Pacifik, Tabakum, Alpssport, SPM Trade, Novoteks Tkanina in Dolenjski list.

bni občinski možje, od župana Teodorja Oršaniča in predsednika izvršnega sveta Cirila Kolešnika pa do najpomembnejših brežiških gospodarstvenikov.

I. V.

Prvi večji postanek na Dolenjskem je imel Dušan Mravlje v Novem mestu, kjer so ga od Bršljina do Loke in po koncertu Andreja Šifrerja še do Zabje vasi spremljali atleti novomeške Tilie, štirje mladi triatlonci ter nekdanji državni prvak in rekorder v plavanju s plavutmi Toni Strmiša, ki je z Mravljetom tekkel vse do Kostanjevice. (Foto: I. Vidmar)

Noga Jeliću in Arnautoviću

Po osmem porazu sta morala tujca Krko Novoterm zapustiti

BELTINCI - Nogometaši Krke Novoterm so v Beltincih po pričakovanju doživeli še osmi letošnji poraz. Tokrat jih je s 3:0 premagalo moštvo Potrošnika, zasluže za zadnji zadetek pa je imel tudi bivši član novomeške enaj-

sterice Kosič. Čeprav Novomeščani v Beltincih niso igrali podrejene vloge, se je spet ponovila stara zgodba letošnjega prvenstva. Njihovi napadi so se končali že pred šestnajstmetrskim prostorom, nasprotnik pa je s pobegi novomeški obrambi poceni polnil mrežo. Nogometaši Krke Novoterm so v devetih krogih prvenstva dosegli le tri zadetke in so povsem zaslužen za zadnjem, šestnajstem mestu: za štirinajstim, Rudarjem, s katerim igrajo doma v nedeljo, pa zaostajajo 3 točke.

Kriza, ki jo preživlja novomeški prvoliša, je vse globlja, zato se je uprava odločila, da odslovi "kupljena" nogometaša Jelića in Arnautovića, ki v prvih osmih krogih nista pokazala tistega, kar so v Novem mestu od njiju pričakovali pred prvenstvom. Boljšo zamenjavo zanj bodo lahko pridobili šele v prestopnem roku po končanem prvem delu prvenstva, do takrat pa jih čaka še šest težkih tekem z nasprotniki s spodnjega dela lestvice, s katerimi bi morali iztržiti vsaj nekaj točk.

KRČANI PREMAGALI OLIMPIJO

LESKOVEC - Košarkarji krškega Interierja imajo po šestih krogih tekmovanja v rdeči skupini prve slovenske košarkarske lige polovičen izkupiček: tri zmage in tri poraze. Zadnjo zmago so dosegli v soboto na domačem igrišču, ko so z 79:64 premagali mlado moštvo slovenskega Smelta Olimpije, ki je tako še vedno brez zmage na zadnjem mestu prvenstvene lestvice. V prvem polčasu sta obe moštvi igrali slabo, nerazpoloženi so bili tudi strelci, zato se je prvi del igre končal z nizkim izidom 34:32 za Krčane. V nadaljevanju so domači košarkarji zaigrali bolje, presekali nekaj podaj gostov in s protinapadi povečali razliko na 20 točk. Največ točk za domače so dosegli: Krošelj 16, Rusič 14, Leskovar 13, Krajcar 12 in Lučev 10.

ORIENTACIJA IN POHOD

BREŽICE - Športna zveza in planinsko društvo Brežice vabita v nedeljo, 24. oktobra, vse ljubitelje narave in pohodništva na XVII. pohod po poteh brežiške čete. Zbor vseh udeležencev pohoda in tekmovalcev v Orientaciji bo v Sromljah med 8. in 9. uro. Organizator bo udeležencem prireditve omogočil poseben avtobusni prevoz, in sicer ob 8. uri izpred brežiške gimnazije in z železniške postaje v Dobovi ter ob 7.45 z železniške postaje Brežice.

Novo mesto, 21. oktober 1993

Več kot otrok velja dober avto

Upadanje rodnosti ni le naša značilnost. Z njo se srečujejo tudi sosednje države; Avstrija, Madžarska, predvsem pa zahodne, razvite države. Demografi pravijo, da se je število rojstev pri nas začelo zmanjševati že pred 1. svetovno vojno ter da rodnost že med obema vojnoma ni zagotavljala nadomeščanja generacij. V Sloveniji je v sedemdesetih in osemdesetih letih prebivalstvo počasi naraščalo predvsem zaradi priseljevanja iz južnih republik nekdanje Jugoslavije. Sedaj se je ta tok ustavil in rodnost je lani znašala le še 1,35 otroka na žensko. Za dolgoročno obnavljanje prebivalstva pa bi potrebovali 2,15 otroka.

Je ob teh podatkih treba biti plat zvo-
na? Bomo sedaj, ko smo si po toliko stoletjih
priborili samostojnost, kot narod izumrli?
Strokovnjaki na ta vprašanja reagirajo
različno. Nekateri pravijo, da je pri tem vsak
preplah odveč, zopet drugi pa pravijo, da
bi se ob teh podatkih Slovenci morali zami-
sliti. Matematik dr. Drago Čepar je na
Delovi okrogli mizi letos poleti na to dejal:
"Ali kaže podatke o rodnosti dramatizirati
ali ne, je odvisno od tega, koliko je po-
samezniku do tega, da kot narod, kot
specifična kulturna entiteta obstanemo,
imamo prihodnost." Če nam ni do tega,
potem so tudi vsi strahovi odveč. Ne priza-
deva pa nas le manjša rodnost, v sam ev-
ropski vrh sodimo tudi po številu samo-
morov, po številu prometnih nesreč, po šte-
vilu alkoholikov, vse več naše mladine pa
se udaja mamilom. Po vsem tem sodimo
med samodestruktivne narode, poleg tega
nam pada še rodnost, ki pa je ne bomo mogli
zajeziti le z univerzalnimi otroškimi dodat-
ki ali s pravico do nadomestila v času
porodniške za vse, zaposlene in nezapo-
slene ženske. Temeljiteje se bomo morali
vprašati, zakaj je prišlo do tega in kaj lahko
storimo. Zavedati pa se moramo, da z nobe-
nim ukrepom socialne politike ne bomo
mogli spodbuditi rodnosti čez noč. Družba
se namreč spreminja počasi.

Padec rodnosti že v 19. stoletju

Podatke o gibanju prebivalstva imamo
od srede 18. stoletja dalje. Zgodovinarji
pravijo, da se sredi 19. st. pojavi prvo obdobje
stagnacije kot posledica industrializacije
in urbanizacije. Ker je slovenski prostor
ekonomsko zaostajal za deželami spodnje
in zgornje Avstrije in nemške Štajerske, je
bila rodnost v tem času v Sloveniji visoka.
Temu pa je sledilo veliko izseljevanje Slo-
vencev v Ameriko, saj se je v tem času izse-
lilo okrog 310 tisoč ljudi. Rodnost je padla
tudi takoj po prvi svetovni vojni tudi na
račun še vedno velikega izseljevanja zlasti
z območij, ki so z rapalsko pogodbo pripadla
Italiji. Po nekaterih podatkih naj bi se takrat
s teh območij izselilo 20 do 70 tisoč ljudi,
prav ti ljudje pa predstavljajo jedro emigra-
cije v Argentini. Že v tem času je bil na Slo-
venskem razmeroma velik delež zaposle-
nih žensk, ki je prav gotovo eden od de-
javnikov, ki zmanjšuje rodost. Zanimivo je
tudi, da so meščanske družine že neke od
leta 1870 imele povprečno po štiri člane.
Razlike med podeželjem in mestom pa se
še vedno ohranijo. Kmetje imajo še vedno
največjo rodost in so v bistvu edini, ki še
zagotavljajo obnavljanje svojega stanu. Te
razlike pa vendarle niso zaradi razlike med
socialnimi stanovi, ampak ker imajo ljudje
na podeželju drugačne možnosti za to, da
se ukvarjajo z otroki.

Kdaj bomo vrednotili delo v družini?

Kako spodbuditi večjo rodnost, ko pa v
časopisih in na televiziji iz dneva v dan vi-
dimo slike in vesti o nasilju med ljudmi, o
tem, da je na zemlji preveč ljudi? Tudi
učbeniki, tako v osnovnih kot v srednjih
šolah, govorijo o rasti prebivalstva, ki gre
od leta 1975 v neskončnost. Pri tem, ko
mlade strašimo o grozljivem svetovnem
povprečju, pa ne povemo, da smo iz dneva
v dan starejši narod, ki kmalu ne bo imel
dovolj otrok, da bi nas preživljali. Nekateri
pravijo, da ni dolžnost otrok, da nas

preživljajo, vendar druge možnosti ni, če nas
ne bodo preživljali naši otroci, nas bodo
morali pa tuji. Do sedaj smo bili, kar se
zadeva rodnosti, navajeni, da je otrok
preveč, prav tako, da je tudi ljudi preveč.
Nekateri ob padcu rodnosti niso prav nič

zaskrbljeni, kajti tudi evropskim državam
rodnost pada, pa imajo kljub temu vsak dan
več prebivalstva, seveda na račun tujcev.
Zato pravijo, da bi morali tudi mi imigraci-
ske tokove ustvarjalno izrabiti, kajti čiste-
ga naroda v Evropi ni več. Bomo potem še
obstajali Slovenci kot posebna kulturna
entiteta?

Raziskave Slovenskega javnega mnenja
kažejo, da se naši ljudje ne odločajo za več
otrok, ker jih je strah negotovosti. Kar 59
odst. ljudi je odgovorilo, da je danes težje
preživljati otroke kot pred leti. Takšnemu
razpoloženju pa verjetno ni kriva le gospo-
darska recesija, ampak tudi negotovost, ki
jo prinašajo družbene spremembe. Zato po
vsej verjetnosti direktni ukrepi demograf-
ske politike ne bi kaj dosti zalegli. Kaj stori-
ti?

S toliko in toliko denarja za vsakega
otroka rodnost še ne bo porastla; če bi bile
te stvari tako preproste, bi jih v bogatejših
državah že zdavnaj rešili. Potrebno bo nekaj
več. Na Norveškem so letos na primer uve-
ljali zakon, da paru, ki je ali ni formalno
poročen, odvzamejo otroški dodatek, če
vsaj šest tednov porodniškega dopusta ne
vzame tudi oče. Na ta način bi radi spo-
budili drugačno delitev dela v družini in
vključili v vzgojo tudi očete, ne le matere.
Veliko lažje je zagotoviti materialno po-
moč, težje pa je delovni čas prilagoditi
staršem, da bi npr. imeli možnost krajšega

naš pogovor: dr. lavo morela

Zdravstvo ni samopostrežba

*Slovensko zdravstvo je v resnih škripcih, nekaj zaradi splošne gospo-
darske krize, nekaj zaradi nedorečenih stvari v novi zakonodaji,
nekaj težav je podedovanih, nekaj na novo pridobljenih. V primežu
med ekonomsko logiko in medicinsko etiko išče srednjo pot, ki pa
pomeni za bolnike tudi omejevanje nekaterih pravic.*

Pred letom in pol je Slovenija sprejela
novo zakonodajo za področje zdravstve-
nega varstva in zdravstvenega zavarovanja.
Najpomembnejša novost je bila nedvomno
ta, da se je opustil sistem nacionalnega
zdravstvenega varstva, ko je lahko vsakdo
skoraj neomejeno uveljavljal zahteve do
zdravstvenih storitev in nekaterih drugih
pravic. Ljudem je zlezlo pod kožo, da jim
grede te pravice kar same po sebi, ne glede
na to, ali jih je družba sploh zmožna zago-
toviti. Z uveljavitvijo sistema zdravstvenega
zavarovanja se razmere spreminjajo, saj
poslej lahko uveljavlja zahteve do zdrav-
stvenih storitev le tisti, ki je zdravstveno
zavarovan, potrebno pa je del stroškov
plačati v obliki participacije tudi iz lastnega
žepa ali pa se dodatno prostovoljno zava-
rovati. Zakon določa, da je osnovno zava-
rovanje obvezno, prepušča pa podzakons-
kim predpisom obseg pravic in obveznosti
iz tega zavarovanja. Nosilec izvajanja pravic
iz obveznega zavarovanja je Zavod za
zdravstveno zavarovanje Slovenije
(ZZZS).

Med njim, bolnišnicami in zdravstve-
nimi ustanovami pa je prišlo do napetosti
in nesporazumov, saj se vse bolj jasno izka-
zuje, da bo treba obseg pravic in obvezno-
sti natančneje določiti. Dogaja se, da Za-
vod noče pokriti zdravstvenih stroškov, ki
so nastali pri uveljavljanju pravic iz obveznega
in dodatnega zdravstvenega varstva, če so
bolnišnicah in drugih zavodih prekoračili za-
črtane programe. Programi so, kakor koli jih
že jemljemo, predvsem na papirju, medtem ko
življenje ubira svoja pota. O tem in o ugo-
tovitvah nedavnega posvetovanja, ki je
potekalo na Bledu, smo se pogovarjali z
vodjo kirurškega oddelka novomeške
bolnišnice dr. Lavom Morelom.

**- Novomeška bolnišnica se je podobno
kot mnoge druge slovenske znašla v neza-
vidljivem položaju, ko ne dobi plačanih
vseh stroškov, ki jih ima z zdravljenjem in
oskrbo bolnikov. Kaj se je zgodilo?**

"Z novim sistemom urejanja
zdravstvenega varstva pri nas se je uveljavilo
zdravstveno zavarovanje, to pa pomeni, da
ni več tako kot prej, ko so bili vsi, od upo-

kojenca do kmeta, na nek način zavarova-
ni, stroške pa je krila v celoti družba po
načelih solidarnosti in vzajemnosti. Zdaj
zdravstvena zavarovalnica z bolnišnicami in
drugimi zdravstvenimi ustanovami sklepa
pogodbe. Te pogodbe so sklenjene pod
nekakšnim diktatom, ko ni več pomembno,
koliko si imel storitev, koliko je bilo v
bolnišnici opravljenih oskrbnih dni, marveč
je pomembno, koliko se je izpolnil program,
ki ga je zdravstvena zavarovalnica odkupi-
la. To ni življenjsko. Poglejmo, kaj se je
denimo dogodilo lani zadnje tri mesece! V
javnost je pricurilja vest, da bo treba
zdravstvo v celoti plačevati, in posledica je
bila, da je prišlo do groznega priliva v
bolnišnico, češ opravimo, kar se da, dokler
je še zastoj. Naša bolnišnica je vse pacien-
te sprejela in obdelala. Na koncu, ko smo
potegnili črto, pa smo ugotovili, da 15 odst.
računov ni bilo plačanih. Plačati bi jih
morala zdravstvena zavarovalnica, a jih ni."

- Ni bilo denarja?

"Denarja je bilo kot peska, še preveč,
saj so ga posojali, vendar ga niso hoteli dati,
češ da je zdravstvena zavarovalnica imela
pogodbo samo za toliko in toliko storitev
in stroškov. Ko smo za letošnje leto želeli
program ustrezno izravnati, ZZZS ni
pristala na to. Ob vsem tem pa je ta aparat
razkošno in neracionalno opremljen ter
veliko stane. Po nekaterih podatkih stane
toliko kot celotni letni stroški Onkološkega
inštituta. Prve tri mesece tega leta se je
pokazalo še nekaj. Uvedeno je bilo pristo-
voljno zdravstveno zavarovanje, ki za neka-
tere zavarovance odpravlja plačevanje
neposredne participacije. Ljudje so ga spre-
jeli kot vabilo: Izvolite gospoda, zdravstve-
ne police so odprte, pridite in si postrezite!
In imeli smo 30 odst. pacientov več kot po-
prej, ko je bila še participacija. Kaj bomo
naredili, ko bomo izpolnili program, se
pravi porabili denar, kolikor nam ga po
njem gre? Naj torej, če bomo hoteli eko-
nomsko eksistirati, v takem primeru zdrav-
stvene storitve zaračunavamo bolnikom,
oni pa naj potem prek sodišča iztožijo de-
nar od ZZZS? Ima to sploh kakšen smisel?"

**- Je tako samo v vaši bolnišnici ali se
podobno dogaja tudi drugod po Sloveniji?**

Graf prikazuje padanje števila živorojenih otrok za obdobje od leta 1950 do 1991 in za primerjavo še število umrlih ljudi v tem času. Razlika med rojenimi in umrlimi je naravni prirastek. Iz grafa se lepo vidi, da se nevarno zmanjšuje.

delavnika. Skandinavci so torej pričeli vred-
notiti delo v družini, s tem ko so začeli spo-
buditi delitev dela med starši. Pri nas delo
v družini še vedno ni vrednoteno, kaj šele
moralno podprto. Žena, ki se posveti dru-
žini je tako rekoč sužnja možu in stroj za ro-
jevanje. Delo v družini pri nas ni niti
družbena vrednota, kaj šele da bi bilo ma-
terialno nagrajevano. Tudi Avstrijci, ki
imajo prav tako majhno rodost, poskušajo
spodbuditi rojevanje otrok, npr.: da materi
za vsakega otroka pripišejo štiri leta delovne

dobe. Pri nas smo še daleč od tega, saj na
veliko odmikamo že predlagani univerzal-
ni otroški dodatek, ki s priznanjem dela v
družini nima še nič skupnega.

Na žalost smo vse bolj potrošniška
družba, kjer veliko več kot otrok velja do-
ber avtomobil. Ali, kot je nedolgo tega v eni
izmed sobotnih prilog zapisal Brane Gra-
dišnik: "Otroci, ki so bili nekoč naložba, so
se tako spremenili zgolj še v sekundarni
statusni simbol (primat ima clio)."

JOŽICA DORNIŽ

**In kako kaže letos z uresničevanjem pro-
grama?**

"Tak trend je opazen v vsej Sloveniji. Po
domače povedano, to je nesmotnost, ki
nima meje. Lahko se denimo dogodi, da
bomo letos že v tri četrta leta opravili pro-
gram za vse leto. In kaj naj storimo potem?
Naj nehamo delati? Ali naj ponovno nare-
dimo tako kot za lani, ko smo pokrili 15 odst.
lanskih neplačanih računov in iz lastnega
žepa plačali del oskrbe pacientov in sred-
stva?"

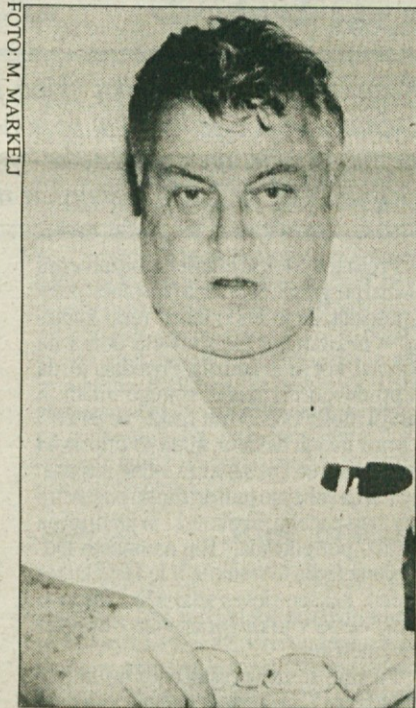
**- So programi torej nerealni ali gre
morda za potravnost in nesmotnost?**

"Lepo je bilo zamišljeno, naj bi novi
sistem zdravstvenega zavarovanja racio-
naliziral službo. Vendar velja ta znaj bi trikrat
podčrtati. Tudi pri izhodišču zdravstvene
zavarovalnice, naj bi 80 odst. patologije
uredil splošni zdravnik, se pravi, naj bi pre-
gledal ljudi, predpisal zdravila, oskrbel in
ozdravil različne bolezni, velja znaj bi trikrat
podčrtati. Za temi stališči sicer stoji
tako ekonomski kot tudi strokovni raz-
logi, a dogaja se drugače. Ljudje so se raz-
vadili, navajeni so k splošnemu zdravniku
priti kar z listkom, češ hočem ta in ta zdravi-
la, ali zahtevajo kar napotnico za ta in ta
specialni pregled. To se mora nehati! Ne
more si vendar kdorkoli lastiti kompetence
splošnega zdravnika. Ta je res revež, saj je
pod pritiskom pacientov, ki so si ga izbrali,
pod pritiskom javnosti in tiska, nahaja se med
težkimi mlinskimi kamni, ob vsem tem pa
naj bo briljanten."

**- Red naj bi naredil novi pravilnik o
pravicah in obveznostih iz obveznega
zdravstvenega zavarovanja in postopkih za
njihovo uresničitev, ki je zdaj v obravnavi.
O njem ste se pogovarjali tudi na nedavnem
posvetu na Bledu. Je bilo nanj veliko
pripomb?**

"Na posvetu smo zdravniki in drugi
strokovnjaki ter predstavniki zainteresi-
ranih iz vse Slovenije govorili predvsem o
pomanjkljivosti osnutka tega pravilnika, ki
ga je pripravila ZZZS. Nanj je bilo ogrom-
no pripomb tako s strani invalidskih organi-
zacij kot zdravnikov in drugih strokovnja-
kov. Gre namreč za razčiščevanje
občutljivih in za ljudi zelo pomembnih
stvari. Pravilnik naj bi postal kodeks pravic
in postopkov iz obveznega zavarovanja in z
njim je povezana tudi vsa problematika, o
kateri je prej tekla pogovori. Posebna komi-
sija bo opravila redakcijo vseh pripomb in
jih uvedla v prečiščen predlog, ki ga bo nato
sprejela skupščina ZZZS.

**- V Sloveniji smo navajeni na visoko
raven zdravstvenega varstva in smo se za-
radi tega pogosto obnašali neracionalno.**

Dr. Lavo Morela

**Bodo dosedanje pravice po novem pravil-
niku bolj omejene?**

"Seveda bo šlo za določeno krčenje
pravic, vendar tako, da bo ob zagotovljenih
minimalnih standardih in pravicah zagoto-
vljeno preprečevanje bolezni oziroma
pravočasno, strokovno ustrezno ter za za-
varovanca in plačnika sprejemljivo zdrav-
ljenje. Pravilnik bo porazdelil pravice in
določil, kaj ima zavarovanec dobiti kot pre-
ventivo in kaj v primeru bolezni, ko je
merodajen njegov splošni zdravnik, ki
odloča kako in kaj. Upoštevala naj bi se tudi
načela racionalnosti v postopkih."

**- Pravilnik bo torej zahteval tudi več
reda pri bolnikih?**

"Ljudje si ne predstavljajo, da je zdaj v
tem pogledu zares drugače. Zdravstveni
administrativci mora dobiti podatke, kdo
išče zdravstveno pomoč, ali je obvezno
zdravstveno zavarovan, ali je prostovoljno
zdravstveno zavarovan, katera zavaroval-
nica v tem primeru plačuje zanj participa-
cijo in podobno. Bolnik mora torej imeti pri
sebi vse ustrezne dokumente, od napotnice,
ki je za nas plačilno sredstvo, do osebne
izkaznice in zdravstvene knjižice, ali pa bo
moral imeti denar za plačilo storitev. Nekaj
je seveda nujna medicinska pomoč, ko se
te zadeve ureja kasneje, vendar vse po-
škodbe niso take. To je treba vedeti. Zdrav-
stvena služba ne more delati zastoj!"

MILAN MARKELJ

Za pod zob, na glavo in na rano

Letos polhov sicer ni veliko, ker je bila jesen predeževna, a polharje je stara strast vseeno zagrabila. Za kaj vse je polh koristen in uporaben, ve povedati eden najstarejših polharjev v Loškem potoku France Benčina.

Polh je prastara žival naših gozdov. Pri nas žive štiri vrste polhov, najbolj poznan pa je seveda navadni polh, ki je cenjen zlasti na Dolenjskem in Notranjskem. Živi predvsem v mešanih gozdovih, tam kjer prevladuje starejše bukovo drevje in kjer rade lesniki in podobni gozdni plodovi. Med naravoslovci je znan pod imenom Glis glis. Je glodalec verjeto največje velikosti. Število polhov je izključno odvisno od letine žira in lesnikov. Če je narava radodarna, pravimo, da je poljsko leto.

Poljsko meso, krzno in mast so cenjeni že stoletja, torej veliko prej, ko je Valvasor v svoji Slavi vojvodine Kranjske napisal, da je polh gozdna podgana, in celo verjel, da polhe varuje in na pašo goni sam vrag. Danes vemo, da polh nima nič skupnega s podgano, nasprotno, polh je izredno radoživa in prijazna živalca. Mnogi jih goje doma v kletkah za zabavo. A gorje, če živali pobegnejo po hiši in se celo razmnože. Potem imamo res vraga v hiši.

Še pred dobrim stoletjem je poljsko meso pomenilo preživetje za prenekatero družino. Da se je meso ohranilo, so ga navadno nasolili ali presušili, nekaj cvenka pa so prinesle tudi lepe kožice. Od srede septembra pa vse do prvih zimskih dni so polharji,

običajno so to bili gozdni delavci, opustili vsa dela in se posvetili lovu. Ti sekači in tesarji so si že med letom ogledali, kje so nastanjene večje družine, tudi ostanki žira pod zreliimi bukvami so bili zanesljiv barometer, kje bo uspešen lov. Kajpak so taka poznavanja ljubosumno čuvali pred nezahvalnimi ušesi. Najbrže vsak ni mogel biti polhar. V ribniškem urbarju iz leta 1570 natančno piše, da mora vsak lovec gosposki oddati osem rejenih polhov, nič pa ne piše, ali mrtve ali žive.

Polharske noči

Starih, prekaljenih polharjev je vse manj. Več je športnih lovcev, ki pa kmalu spoznajo, da brez znanja in izkušenj ni ulova. Predvsem si mora dober polhar sam narediti past, ki jim v Loškem potoku pravijo "semojstern", ki je lahko enojen ali dvojen, z močno vzmetjo, na katero lovec pritrdi trdo hrusko ali kak drug dišeč sadež. Pravijo, da se najbolje lovi, če so pasti premazane z dobro slivovko, ki pa največkrat konča kot notranja maža polharja samega. Polhar natakne past na dolgo leskovo vejo in jo postavi najraje tam, kjer skupaj raste bukev in smreka. Tam, pravijo, so najboljše lovišča, mora pa nastave postaviti še za dne in si dobro zapomniti teren, da jih najde v

temni noči. Stari polharji vedo za "dupla", to so stara in votla bukova drevesa, kjer največkrat gnezdi cela kolonija. Polhar zamaši z mahom zgornje luknje, da polhi ne pobegnejo, v spodnjo pa vtakne tlečo gobo. Dim prežene poljsko družino dobesedno v lovčev malho. Tako je možno ujeti najlepše živali, lovec pa takega načina lova ne prizna javno.

Včasih večje skupine priredijo prave veselice, kjer ne manjka mesnih dobrot in zlahke kapljice, pa še s harmoniko se kdo najde. Ob takih večjih prireditvah so razpisane tudi nagrade. Sicer pa ne gre toliko

France Benčina, zadovoljen s plenom.

FOTO: A. KOŠMERL

za nagrade kot za polharsko čast, kdo bo pred komisijo prinesel največjo žival. Polharska družina, ki včasih šteje več sto pripadnikov obeh spolov, namreč zvečer izvoli ocenjevalno komisijo. Zlasti predsednik mora biti častitljiv, ugleden in sila natančen mož.

Nekako pred polnočjo se začne ocenjevanje z vso možno tehtnično in znanstveno natančnostjo. Vsak prijavi eno živalco. Potem sledi ocenjevanje. Polha najprej do grama natančno stehajo in vpišejo v poseben formular, z metrom ga natančno izmerijo od smrčka do konca repa, izmeri se tudi razpon zadnjih in prednjih nog, za točke pa je pomembna tudi barva dlake. Izmeri se še dolžina levih in desnih brk, nekaj točk pa navrže spol. Vso ceremonijo spremlja horukarsko vzklikanje množice, odobravanja ali negodovanja. Zlasti kočljivo je ocenjevanje velikih živali v slabi letini in velikokrat pade pripomba, češ tale polh je še lanski in je zimo in poletje prespal v zamrzovalniku. Ulovljeni polhi potem končajo na ražnju ali v pekaču, nikomur ne pride na misel, da bi to utegnili biti podgana.

Cez Franceta ga ni

Glavni potoški polhar je Benčinov France. France je zakoračil že v osmo desetletje, pa je še vedno dejaven polhar,

izdelovalec košar, raznih okrasnih koškov in seveda poljskih pasti.

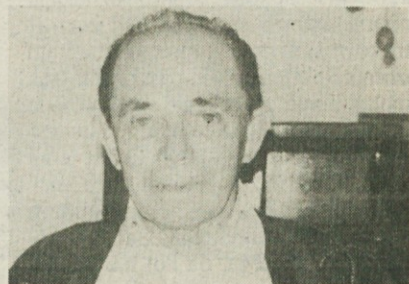
Pravi, da v dobri sezoni nalovi tudi po 1000 živalic različnih velikosti. Najtežji polh, ki ga je kdaj ujel, je tehtal rekordnih 43 dag. Meso zelo ceni, kože, zlasti najlepše, posuši in jih da v strojenje, skrbno pa zbira mast, za katero trdi, da je izredno zdravilna za celjenje ran, pomaga pa tudi pri obolenem želodcu. Že veliko masti je prodaril, nekaj malega tudi prodal, vsi njegovi klienti, tudi tisti, ki imajo razne ekceme, pa mu v zahvalo pišejo pisma in se hvalijo z uspešnim zdravljenjem. Poleg mesa, ki se uporablja za pečenje ali za rižoto, so izredno dragocene kože, čeprav ni več toliko povpraševanja po njih, saj je trg poln raznih imitacij usnja. Ker je sam krojač, točno ve, koliko kož je potrebnih za posamezen izdelek. Za polhovo kapo potrebuje 32 lepih kož, pol sivih in pol rjavih, za ženski muf, ki ni ravno v modi, porabi okrog 60 kož, za ženski plašč, ki je danes velika dragocenost, pa najmanj 650 kož.

France pravi, da letos ni kapitalnih polhov, da ni hrane in da je jesen predeževna. No, njemu to ni dosti mar, masti za zdravlila ima dovolj. Vseeno pa vsako jutro zavije v gozd, prinese košaro jurčkov, štorovk in marel, za katere pravi, da so bolj cenjene kot poljske kože. Prinese še šop viter ali vrbovih vej, saj se bliža zima, ko bo ob topli peči spletal košare, košarice in koške.

ALBIN KOŠMERL

naše korenine

Ko je šlo Francu zares za nohte

Franc Somrak iz Novega mesta

Franc delal vse do februarja enainširidesetega, ko se je pri železnici zaposlil kot progovni delavec. Ravno ko bi moral iti naprej v šole, pa se je pričela vojna in sanj o napredovanju pri železnici je bilo konec.

Franc je najprej delal na terenu kot obveščevalec in je imel svojega zaupnika tudi v italijanski mreži, potem, ko so postala tla pod nogami prevroča, pa se je umaknil v Gubčovo brigado. Pozneje je bil spet poslan na teren kot sekretar mirmopeškega rajona. "Rad sem delal z ljudmi, nikogar, tudi če sem vedel, da imajo svoje na drugi strani, nisem zaničeval ali mu grozil. 'Dobro dan, mamca', sem dejal, 'je vaš sin še v mestu? Naj se kaj javi pri meni, pa se bova dogovorila, kako bo prišel ven k nam. Bom že uredil, da mu ne bo treba nositi puške,' sem dejal in pri svojem delu sem imel uspeh. Vedno sem se zavedal, da je bolje delati s pametjo, ne pa na vsak način izkazovati pogum in moč. Mnogo takih, ki so to med vojno počeli, je po nepotrebnem padlo. A ker je moje politično delo na ta način imelo velik uspeh, je bila na mojo glavo razpisana nagrada."

In prav zaradi tiste nagrade in zaradi informacij, ki so jih od Franca hoteli dobiti, ga takrat domobranci niso počili, ampak so ga hoteli dobiti živega v roke. Pričela se je taktika zavlačevanja, v kateri je vsaka stran hotela pridobiti prednost. Domobranci so ga klicali po imenu, ga zdaj rotili, naj se vda, zdaj preklinjali njega in vso rdečo sodrgo. Tudi Francu je ta taktika ustrezala. Odgovarjal in zmerjal jih je nazaj, pri tem pa skušal pridobiti čas, saj slabše, kot je že bilo, ne bi moglo biti. Razplet je po dolgih minutah prišel. Eden od domobrancev je besedno vojno izkoristil za to, da se je splazil Francu za hrbet, od koder bi lažje planil nanj. Franc je to opazil, premaknil puško in že je počilo. V desni roki je začutil bolečino in še tisti trenutke planil kot ranjena zver proti najbližjemu kritju. Vse se je odvijalo tako hitro, da ostali domobranci niso utegnili dobro meriti, in krogle so svi-gale okoli njega, ne da bi ga zadele. Čeprav je bil dostikrat med vojno v nevarnem položaju, je bila to največja sreča, ki jo je v življenju doživel.

Kolikor toliko dobro so jo odnesli tudi ostali Somrakovi fantje, ki so bili v partizanah ali so drugače sodelovali z njimi, smrt je doletela le Jožeta, ki so ga, ko se je oglašil doma, ujeli in poslali v Mauthausen. Stanko je bil ujet že ob razpadu kraljeve vojske in je vojno preživel v ujetništvu. Delo pri izgradnji nove oblasti je nadaljeval tudi po vojni, a kot pravi, je tako kot med vojno tudi potem miril vročevrtnice, zlasti ko je šlo za obvezno oddajo in druge nepopularne stvari. "Le če boš s človekom prižanjen in se boš z njim pogovoril, te bo ta skušal razumeti," pravi Franc.

TONE JAKŠE

na kraju samem: henčkov dom ponoči

Kako nevarne so ruske »veverice«

"Raziskovalna" novinarska ekipa je šla po sledi klica dežurnemu novinarju in si ogledala, kaj se ponoči dogaja v Henčkovem domu. Prepričala se je, da slovite ruske "veverice", kot pravijo tamkajšnjim slačipuncam, ne bodo dolenjskih možakarjev grob.

Prejšnji četrtek se je našemu dežurnemu novinarju oglašila ogorčena Novomeščanka in potožila, da jo hudo moti "ruski kupleraj" v nekdanjem Henčkovem domu na Dobravi, kot se je izrazila. Povedala je, da tja po deveti uri zvečer romajo mladi in starejši moški občudovat ruske "veverice", se pravi mlada dekleta, ki da so pripravna tudi za kaj več kot samo za vidne naslade. Menda tja zahajajo tudi družinski poglavari in se tam znebijo fičnikov, ki bi jih družina še kako potrebovala. "Kaj nam je na Dolenjskem treba te sramote?! Je Henčku res vseeno, kakšen sloves zdaj uživa njegovo ime?" se je v joku spraševala obupana Novomeščanka.

Pa smo se to vprašali tudi mi in jo v soboto ob 11. uri ponoči mahnil v ta pred dobrih štirinajstimi dnevi ponovno odprt lokal. Malce smo se bali, da bodo prepoznali novinarja Dolenjskega lista in mu morda preprečili obisk najnovejše hiše slasti, zato smo se skrbno pripravili. No, težav ni bilo, bilo pa je zabavno in zanimivo.

Po makadamski poti in skozi teman bukov gozd smo prispeli na Dobravo. Že več sto metrov pred Henčkovim domom smo po velikem številu parkiranih avtomobilov videli, da je naš cilj blizu. Avtov je bilo še več kot v petek dopoldne na novo-meškem Glavnem trgu. Ko smo iskali parkirni prostor, smo na hitro pogledali tudi, kakšni avtomobili so parkirani, da bi dobili prvi vtis o klienteli Henčkovega doma, vendar smo zaman iskali avtomobile dragih znamk; največ je bilo fičkov, stoenk in jugov starejših letnikov. Brez pravega reda so bili postavljeni vse prek, da smo imeli občutek, kot da so vsi obiskovalci naenkrat prišli in da bodo družno tudi odšli. Prihajali pa so še drug za drugim. Takojsmo seveda ugotovili, da je v zgodovini Henčkovega doma, ko so se drug za drugim menjavali najemniki in obupavali zaradi premajhnega obiska, eden le našel pravo formulo, kako ljudi privabiti na lepo razgledno točko. Ni ponudil lepega razgle-da po dolenjski pokrajini s terase, marveč nočne razgledne znotraj lokala.

Slačenje na obroke

Henčkov dom je bil napol v temi, le soj skozi rožnate zaves je dal slutiti, da se znotraj nekaj dogaja. Vstopili smo. Pričakovali smo vstopnino, pa je ni bilo.

Zadimljen prostor, v katerem je tudi točilna miza, je bil do zadnjega kotička zapolnjen s samimi moškimi. Poslovnežev in drugih imovitejših ljudi s kravatami med njimi ni bilo videti. Dobili smo občutek, da za mizami žlevi pivo in kramlja tretja izmena delavcev kakega velikega industrijskega podjetja. Sredi sobe sta ob bobneči glasbi utripala reflektorja, v kotu pa je bil postavljen rdeč odrček, okoli katerega so utripale lučke. Prostora ni bilo niti toliko, da bi pošteno stopil na obe nogi, kljub temu pa je bila sosednja soba, iz katere se na odrček ne vidi, popolnoma prazna. Naša izvidniška četvorka je sedla prav v to sobo. Pri natakarku smo se pozanimali, kdaj je na vrsti "tisto", in dobili odgovor, da smo prvo prikazovanje že zamudili, da pa bo nastopov še dovolj.

Nekaj minut pred polnočjo je glasba začela igrati glasneje. Na odru se je pojavila "veverica". Videti je bila polnoletna. Če ji je morda manjkalo kakšno leto, je pa zato kilogramov imela preveč in še nekaj celulitisa za nameček, predvsem pa je bilo očitno, da razkazovalnega plesa ne obvlada najboljše. Po nekaj minutah, ko je s sebe odvr-gla prozorno haljo, ohranila pa najintimnejše dele zakrite, je odšla z odra. Gledalci se niso hudovali, saj pravzaprav ni bilo zakritega skoraj nič, upali pa so tudi, da bo naslednja "veverica" bolj odločna in bo odvr-gla vsaj modrček.

Ob naslednjem nastopu ob pol enih ponoči smo opazili, da poleg plesalke na odrčku ena od "veveric" pleše tudi na balkonu, kjer je pet miz za posebne goste. V tem nastopu je Rusinja, kot je bilo pričakovati, odvr-gla s sebe tudi modrček. Ni čudno, da možakarjev ni domov cele noči, ko takole kajajo, da se "veverice" do konca razgalijo.

Petnajst minut pred eno ponoči se je končno lahko videlo vse, kar imajo "veverice" pokazati. Ob gromkem ploskanju je plesalka odvr-gla ves tekstil s sebe, nekajkrat pomigala, pobrala cunjice in stekla mimo gledalcev na hodnik v prvem nadstropju.

Posel je posel

Po tem dejanju je nekaj možakarjev že vstalo, da gredo domov, pa jim novi najemnik Henčkovega doma Ferdo Kobe, ki se ga mnogi spominjajo kot šoferja pri Revo-

zu, tega ni dovolil. Ne da bi jih zaklenil ali prisilil k sedenju, ne, le nove slačipunce je poslal na oder in možakarji so hitro posedli. Tako je bilo vedno, kadar je kazalo, da se bodo gostje začeli pobirati domov. Približno ob dveh zjutraj so Rusinje zaplesale z izbranimi gosti, slačenja pa je bilo do treh zjutraj še nekaj.

Gospod Kobe je nekajkrat pristopil tudi k naši mizi. Nismo ga sicer spraševali po podrobnostih, a je odločno povedal, da o kakšnem seksanju za denar ni govora. Punce, ki se slačijo na Dobravi, se menjajo vsak teden. Zaradi prevelikega obiska pa že razmišlja o tem, da bi vpeljal vstopnino. Na koncu lahko zapišemo, da so se dolenjski možakarji ob pogledu na telesna bogastva ruskih "veveric" kar dostojno obnašali, torej povsem drugače kot dolenjsko žensktvo, ki se je zapletalo v skupinsko uživanje ob štrlinah italijanskih slačifantov v Klubu diskoteke na Otočcu.

Henček Burkat je na naše vprašanje, zakaj se je odločil, da da lokal ponovno v najem, povedal, da se s svojimi sinovi posveča le glasbi, gostinstvo pa da ga ne zanima. Vedel je, da bo v lokalno nočni klub, vendar "veverice" in ostalo pač ni njegov problem. "Posel je posel," pravi Henček.

JANEZ PAVLIN

Na skrivoma narejeni posnetki ruskih "veveric" med nastopom.

FOTO: J. PAVLIN

Preteklost v gosteh

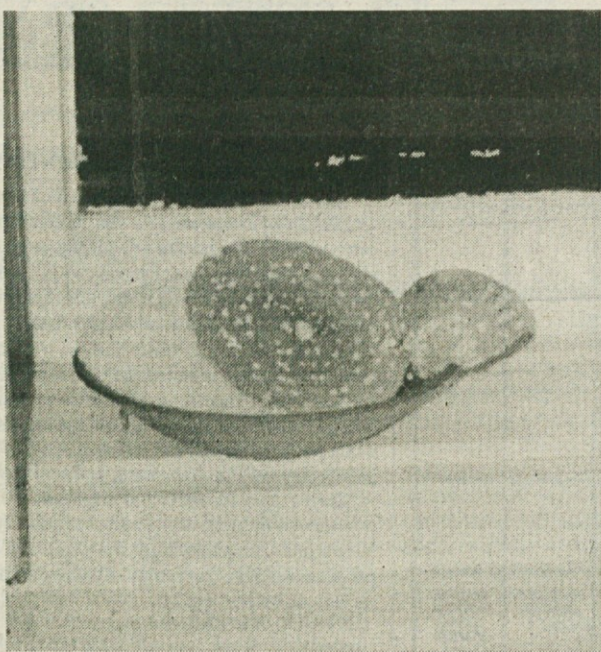

FOTO: I. ROŽMAN

BIO INSEKTICID - Rdeča mušnica ni zgolj okras naših gozdov, saj so včasih s pridom izkoriščali njen strup. V času, ko na kmečkih domovih še niso uporabljali steklenih muholovcev in kasneje isek-ticidov, so se ljudje reševali nadležnih muh s pomočjo strupa rdeče mušnice. Muham so nastavili domači insekticid, ki so ga naredili tako, da so rdečo mušnico poparili z vročim sladkanim mlekom in vabo postavili na okno ali na mizo. Pravijo, da je bil tak bio insek-ticid zelo učinkovit. Muhe, zapeljane od prijetnega vonja sladkega mleka, so šle na mušnico, od tam pa "po gobe". (Pripravlila: et-nologinja Irena Rožman)

Na Tordinovih zapiskih

Železnica v Novo mesto - Prošnja novomest. magistrata do kranj. zbora, da pride železnica na N. Mesto, ne pa ognjviš se ga 1 4/8 milje daleč, na Žužemberk, Sotesko, Toplice, Kot etc. Razlogi: Nm je naj važnejši kraj dolenski, za Ljubljano naj važnejše kranjsko mesto, da je središče občenja in tržbe s plodi. To se vidi od tod, ker se dele tu državne ceste tri in tri okrajne, dve vežoč mesto z železnico, ena držeča v Kočevje = 6 glavnih cest. V zavezo s tem tudi s fabriko v Dvoru in Gradcu, ki slovi po Evropi radi svojih do zdaj neprekošenih projekti-loy, s Toplicami, Sotesko (ki ima pivovar. in velo tržbo z lesom in desk.) Žužemberkom (s papirnico) in Kočevjem (s steklarnico).

Moč Krke - Krka ima vedno obilno vode. Od Toplic do Otočca žene osem mlinov, med njimi sta dva industrialna, ki dobivata žito iz Banata, meljeta za trgovino in pošiljata moko v Trst. Lotljivi bogatini bodo brez dvombe porabili silno moč te reke za pile in druge delavnice.

Napredek - Pri Bučni vasi streljata dva na polju veliko skalo, kakor se dela to čedalje bolj povsod po Dolenjskem. To kaže napredek, ali ona dva streljata tako nepozorno in predrzno, da bi bila kmali ženo ubila, ki je prišla z onstran vode. Ustavila se je sama videvši ju teči "nekaj jej je tako djalo, da ne hodi dalje".

Več se bere - Dokaz, da se čedalje več bere in rado sliši, kar je pisa-no je, da si ljudje pogostoma pripovedujejo kar pišejo Novice in drugi časniki. Izvedeli so z velikim čudom iz Novic da žro prasci kebre raje od koruze in da so nabirali hrošče marljivo v nekaterih krajih na Gorenjskem. Ali vsi niso verjeli taki poželjivosti svinjski.

Čikaška železniška postaja je daleč od predstav, ki jih imamo o železniških postajah pri nas. V prostorni čakalnici z udobnimi fotelji čakajo potniki na svoj vlak, monitor pa jih opozori, kdaj je prišel na peron. Ne sluha ne duha ni o nadležnih klošarjih in brezdomcih, ki bi si izbrali - tako kot je marsikje v navadi pri nas - železniško postajo za prenočevanje ali kar za svoj im-provizirani dom. Vse je čisto, urejeno, povsod vlada red. Pravijo, da pomeni potovanje z železnico za Američane poseben čar, čeprav se zanj odloča tako malo ljudi. Prav zato, ker sta letalska in cestna konkurenca ogrožali potniški promet po železnici, je leta 1970 kongres spre-jel ukrepe za ohranitev osnovnega, prevozu potnikov namenjenega železniškega omrežja. Takrat so tudi u-stanovili družbo z državno podporo Amtrak, ki organi-zira železniški potniški promet.

Četudi za pot od Chicaga do Toronta potrebujeva enajst ur in pol, je potovanje zanimivo, zaradi udobja pa ne čutiva nikakršne utrujenosti. Kmalu zapustiva državi Illinois in Indiano, kar nekaj ur pa se voziva po Michiganu. Dežela je precej močvirnata, pogled z vla-ka pa da slutiti, da se tu ljudje veliko ukvarjajo s kmet-ijsvom. "Toda kakšno kmetijstvo je to?" vrta po naju. Ko pa sredi maja z mnogih njiv, ki merijo hektarje in hektarje, še niso pospravili lanske koruznice. Pozneje zveva, da je vprašanje, če in kdaj bodo tista polja zopet obdelana, saj tam poljedelstvo precej opuščajo.

Kanada, zeleni vrt amerike

Povsem drugačno sliko daje kanadska pokrajina. Tisti, ki bi prespal vožnjo v predoru pod gladino Huron-skega jezera med ameriškim Port Huronom in kanad-sko Sarnio, ter kanadsko obmejno kontrolo, bi, če bi se zbudil šele po nekaj kilometrih vožnje po kanadskih tleh, z lahkoto ugotovil, da je v drugi državi. Rahlo valovita zemlja je skrbno obdelana. Za to skrbijo na farmah, ki jih je tudi v Kanadi sicer vedno manj, a imajo vedno več zemlje. V povprečju po nekaj sto hektarov, nikakršna izjema pa niso tudi takšne s tisoč in več hektarji.

NAŠA ZGODBA

MAJDA

MOJ JUNAK

Spomini mi velikokrat hitijo daleč nazaj v vas pod Gorjanci, kjer sem preživljala srečna otroška leta v skrbnem zavetju staršev in v igri vaških otrok.

Solskih počitnic, ko po končani jutranji paši ne bo treba hiteti v šolo, smo se nadvse veselili. Med šolo pa je bilo drugače. Naše tovarišice pač niso imele nobenega razumevanja za zamujanje pouka zaradi paše. Grdo so pogledale, ko si butnil v razred s cekarčkom pod pazduho, iz katerega so gledala privihana ušesa zvez-ko, v katerih je kdaj pa kdaj manj-kala domača naloga zaradi popol-danske paše. Otroci takrat nismo imeli ročnih ur, kot jih imajo danes že prvošolčki. "Ko bo začelo zvoniti avemarijo pojdite s paše domov," nam je naročila mama. "Potem bo tema. Da vas ne bo strah."

Mislím, da so imele takrat tovarišice veliko lepše in lažje življe-nje kot mi, vaška otročad. Na skrbi so imele samo šolo, mi otroci pa smo morali poleg šole in krav paziti še mlajše bratce ali sestre. Marsika-tera od učiteljic gotovo ni nikoli pas-la krav in sploh ni vedela, kakšne težave so, ko krave pred nadležnimi muhami in obadi zbežajo v bližnje grmovje. Če si se preveč približal pod-jvijani kravi, si lahko dobil udarec z repom ali pa brco z nogo. Če te je dosegla z repom po očeh, si kar nekaj časa s solznimi očmi mežikal v jut-ranje sonce, ki je s prvimi žari kuka-lo izza Miklavža na Gorjancih.

Včasih smo na jutranji paši pred prihodom v šolo prisostvovali krav-jim bojem. Nekega jutra se je naša

krava, nevajena sosedove krave, spo-padla z njo, in to z rogovi. Takih borb me je bilo vedno strah, sosedov Fran-ci pa je prav užival, še spodbujal je svojo Šeko: "Le daj jo!" Nemočna in na smrt preplašena sem jo s paše ucvrla domov in vso pot kričala, kot da sem napadena jaz in ne naša kra-va. Zasopla sem pritekla na domače dvorišče, kjer sem zagledala očeta. V joku sem mu povedala, kaj se doga-ja naši kravi in naj ji gre na pomoč. Oče se je nasmehnil in odhitel na travnik. Jaz se nisem upala vrniti na pašo. Popolnoma mi je odleglo šele, ko sem zagledala očeta, ki je pred seboj vodil našo Lizo. Bilo mi je popolnoma vseeno, če je bolj izgubi-la ali dobila. Samo da je živa, sem pomislila.

Z zamudo sem prišla v razred. Tovarišica Ivica niti slutila ni, koliko strahu sem ta dan že užila zaradi naše krave. Bila sem zadovoljna, da se je tako končalo, in neizmerno po-nosna na svojega očeta, ki je znal ukrotiti kravji boj. Zame je postal in ostal junak za vse življenje.

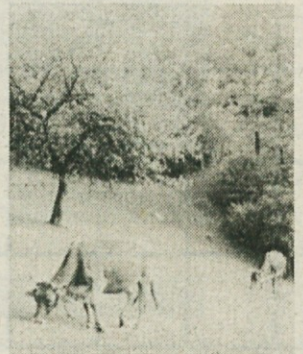

FOTO: M. MARKELJ

MAJDA

SPOZNANJE

Zgodilo se je v enem izmed večjih nemških mest. Ni pomembno v katerem, kajti takšni prizori se danes dogajajo po vsej Evropi.

Pričelo je deževati. Bila sem brez dežnika, morala pa sem na drug konec mesta. Odločila sem se za podzemno železnico. V va-gonu sem sedla v kot in začela opazovati ljudi. Zagledala sem mlado žensko, kako se počasi spreha po vagonu. Oblečena je bila v preveliko jopico in široko krilo, na glavi je nosila veliko ruho, na nogah pa copate. V roki je držala karton, na katerem je pisalo, da prihaja iz Bosne, da je tu sama z otrokom in da po-trebuje denar. Hodila je od ene-

ga do drugega potnika ter prosi-la v upanju, da jo bo kdo ustlišal. Ustavila se je tudi pri meni. Njene rjave oči, ugasle in brez upanja na prihodnost, so stmele vame. Hotela sem jo pozdraviti v nje-nem jeziku, pa nisem mogla. Samo sedela sem. Prešinila me je misel, kakšno srečo imam, da nisem danes na njenem mestu. Prišla sem do svoje postaje in izstopila. Hitro sem stekla ven na dež, kot da bi se bala mlade žene in njenih neizrečenih očitkov. Med mojo domovino in njeno je samo 400 kilometrov razdalje, a ona blodi po svetu brez doma in pravic, jaz pa imam vse to. In to sem spoznala šele tu, v tujem svetu, daleč od svojega doma.

KNJIŽNA POLICA

V valovanju časov

V knjižni zbirki Josipa Vandota, ki jo izdaja Mala Čufarjeva knjižnica, je izšla nova knjiga Ben-jamina Gracerja V VALOVANJU ČASOV. Gre za izbor poezije, pro-ze in aforizmov tega avtorja, ki je po poklicu šolnik, kot literat pa je opozoril nase predvsem s pesmimi. Morebiti se bo komu ob prebiranju knjige porodila misel, da bi bil bolj predstavljen samo s poezijo, ki je dovolj izrazita in prepričljiva. Po mnenju urednika Marka Elsnerja Grošlja pa je moč Gracarjevo lite-rarno sporočilo docela razumeti in obravnavati le tako, da ob pesmi preberemo še, kar je preli v prozo in aforizem, češ da lahko šele ob takšni celoti dojamemo njegovo sledenje klizu k besedi.

Osrednjo pozornost v knjigi le zaslužijo pesmi. Razumljivo, da tudi Gracer zajema v verze tista občutja, ki vro iz osebnih stisk in bolečin. Občutja se porajajo iz dojemanja in razmerij do sveta. Temeljno spoz-nanje je, da je svet vsakomur dan, ker pa navadno ni po meri, prihaja do nesporazumov in zaostrenih si-tuacij. Človek skoraj nagonso re-agira in poskuša neugodna stanja spremeniti sebi v prid. Za upor pa je večkrat deležen poraza kot pa zmage, postane zagrenjen, bolečina gloda po njem s poostrenimi rezili. Vdaje ni, vdaja bi pomenila smrt, in ko si najbolj na tleh, ti je, "da bi zadavil smrt/ to pošastno boginjo". Vdanost v usodo je le navidezna, saj bodo "Sizifu spet naložili/ tisto prekleto skalo/ in nosil jo bo... vse dotlej/ dokler ne bo postal tako močan/ da se bo roko-val s smrtjo". Takšna občutja in spoznanja vejejo iz Gracerjeve po-ezije. Spoznanja, da je glavno vodi-lo človekovega življenja sen, da živ-ljenje plemeniti upor, da se je vred-no bojevati, čeprav kot Sizif, in da je vdanost (ne vdaja) še vedno boljša kot smrt.

IVAN ZORAN

Vrelec mladosti

Je kdo, ki ne bi vsaj z malo po-zornosti prislunil, če bi slišal, da se mu bo končno razkrila skrivnost vrelca mladosti? In če je k temu do-dano še, da gre za skrivnost, ki so jo tisočletja dolgo hranili v daljnem tibetskem samostanu v odmak-njenem predelu Himalaje, potem je gotovo dovolj, da se zbudi zanima-

nje. In vse to že na naslovnici ponu-ja knjižna novost, ki jo je pri nas spravila na svetlo še ena od mnogih novonastalih založb - Založba Vale. Gre za slovenski prevod knji-ge VRELEC MLADOSTI skriv-nostnega pisatelja Petra Keldra.

O Petru Keldru, ki je s to knjigo človeštvu razkril skrivnost utrjeva-nja zdravja, premagovanja starosti in pomlajevanja, se namreč ne ve nič. Založnik se je na koncu knjige bralcem za ta nič sicer opravičil,

vendar pa je ta skrivnost tisto, kar knjigi vtisne nekoliko sumljiv pečat. Iz uvoda sicer zve-mo, da so knjigo v ZDA, Nemčiji, Švici in Franciji prodali v sto-tisočih in stotisočih izvodih, natis-njeni so tudi copyrighti tujih založb, vendar sum ostane, še posebno, ko bralec v začetku knjige bere nape-to napisano zgodbo o tem, kako se je avtor knjige s preprostimi obredi pomlajevanja, ki so dostopni prav vsakomur, tako zelo pomladil, da ga stari znanci niso prepoznali, ko se je vrnil iz neimenovanega skrivno-stnega tibetskenga samostana in razkril prijateljem skrivnost vrelca mladosti. Bralcu ne preostane drugega, kot da knjigi ali verjame ali pa ne, bolj zagnanim pa je na voljo še ena, najbrž tudi najboljša pot - da se poskusijo pomladiti po napotkih Petra Kelderja.

In kaj je za to potrebno? Redno opravljanje petih obredov, ki so še najbolj podobni lahkim jogijskim vajam, z njimi pa se spravi k pravil-nemu delovanju sedem čaker, e-nergijskih točk v človekovem orga-nizmu. Z malo vadbe te vaje vsak-do res lahko obvlada in se jim pos-veti vsak dan. Ob vztrajnosti in trd-ni veri v uspeh naj bi se kmalu poka-zali presenetljivi učinki, počutili naj bi se mladostni in kot prerojeni. Toda - in tu je kleč - sami ti obredi še niso povsem zadosti za popolno pomlajevanje. Na koncu bralec zve še za šesti obred, ta pa je takšen, da od pomlajevanja najbrž odvrne večino ljudi. Zahteva namreč ome-ritev, ki se je je treba držati do kon-ca življenja - popolno spolno vz-držnost. No, tudi z opravljanjem samo petih obredov se da veliko doseči. Če seveda verjamete vanje in jih redno opravljate. Sicer pa, preberite knjigo in se sami od-ločajte, verjeti ali ne, pomlajati se ali ne.

MILAN MARKELJ

Mirjam Bezek - Jakše
Tone Jakše

PRI ROJAKIH ONKRAJ LUŽE

Človeku se ob takšni urejenosti spočijeta oko in duša. Kanadsko kmetijstvo seveda ne pozna drobnjarkstva, brez katerega na primer pri nas še vedno ne moremo. Ljudje na kmetijah - mimogrede, v kmetijstvu so zapos-leni le štirje odstotki vse delovne sile v državi - so se močno specializirali. Eni so se odločili za živinorejo, drugi za poljedelstvo, pa za gojenje jagodičevja, zelen-jave, vinogradništvo, sadjarstvo. Veliko jih v ogromnih rastlinjakih goji sadike rož in zelenjave. Na milijone sadike je v takšnem rastlinjaku in človek ima občutek, da bi z njimi lahko zasadil celo Slovenijo. Precej farm se ukvarja z gojejem trave, ki jo pri nas poznamo kot angleško, v Ameriki kot ameriško in - o tem sicer ne poizvedujeva posebej - v Kanadi morda kot kanadsko. Takšno gojeno travico skupaj s plastjo zemlje s poseb-nim strojem "odrežejo" s tal, jo zvijejo kot preprogo in odpeljejo naročniku. V enem dnevu je tako lahko ne-prijazna okolica hiše zatravljena. Sejanje trave in dolgo čakanje na prijetno zelenico okrog hiše je tu odveč.

Vse te farme dajejo kanadski pokrajini podobo ure-jenosti. Dokaz, da v deželi zares vlada red, je lahko za prišleka, ki šele zbira prve vtise, tudi takšna malenkost kot so table z napisi krajev na železniških postajah. Medtem ko v Ameriki lahko ugotavljava, skozi katere kraje potujeva le s pomočjo zemljevida, nama je tukaj delo zelo olajšano. Zanimivo je, da imajo skoraj vsi večji kanadski kraji, skozi katere potujeva, svoje dvojčke v evropskih državah. Tako kot so se ljudje iz stare celine priseljevali v Kanado, tako so dajali svojim novim bivališčem imena po krajih, ki so jim bili doma blizu ali so imeli zanje poseben pomen. A ne le imena, tem kra-jem so tudi sicer vdihnili evropskega duha. Tako so starejše hiše v kanadskem Londonu pravi posnetek stavb

v istoimenskem mestu v Angliji.

Vse te, morda za koga malenkosti, opazijo najine budne oči, ko želiva, še preden sploh prideva na cilj, zvedeti čim več o Kanadi. O deželi, ki je za skoraj teden dni najina nova domovina in ki je postala druga domov-ina tudi številnim Slovincem. Eden od njih, Ivan Vukšinič, sicer Belokranjec z Božakovega, naju že čaka na železniški postaji v Torontu, da naju odpelje na svoj dom na bližnjem podeželju.

Tudi deženiki dajejo kruh

Tako Slovenci, s katerimi prihajava v stik v Ameriki, kot oni v Kanadi so uspešni. Mnogi med njimi so spoštovani in priznani gospodarstveniki, podjetniki pa tudi kmetje. Seveda ves ta uspeh ni prišel čez noč. Slo-vinci, ki so se naseljevali onkraj luže, so začeli iz nič. Številni so opravljali dela, ki jih morda in Sloveniji niti pogledali ne bi, prepričana pa sva, da bi se tudi danes marsikateri brezposelni v Sloveniji le namrdnili, če bi mu katero od njih ponudili.

Eno od takšnih del, za katero ni bilo potrebno niti znanje jezika niti nikakršna posebna usposobljenost, je nabiranje deževnikov, ki je še danes zelo donosen pos-el, le da se ga tisti, ki so si morda prav s tem delom opomogli, ne lotevajo več. Prihajajo pač vedno novi, ki potrebujejo denar, deževnikov pa tako in tako ne zma-jka nikoli. Ko pade mrak, prilezejo iz zemlje na plano in človek mora biti prav previden, da jih ne pogazi. Na nogi ima privezano kanglico, na glavi svetilko, in če je spreten, lahko en večer zasluži kar precej dolarjev. V začetku ima morda kdo še predsodke, ker mora z golo roko prijemati spolzke deževnike - z rokavicami gre namreč mnogo počasneje - toda Slovenci imajo nasvet tudi za takšne. "Ko primeš v roke deževnika, ne smeš v

njem videti živali, ampak cent, ki ga boš zanj dobil. In če si predstavljaš, da v kanglico mečeš cente in ne deževnike, je predsodkov hitro konec," nama pravi znanec, ki je tudi sam pričel svojo kanadsko kariero z nabiranjem teh šivali.

Slovenski kmetje v Kanadi

Ali so začeli z nabiranjem deževnikov, ki seveda, kot že rečeno, v Kanadi ne velja za podcenjevalen, ampak za donosen posel, tudi pri Govednikovih, sicer ne veva. Zagotovo pa je, da so med uspešnejšimi živinorejci. Gospodar Martin, ki je prišel v Kanado iz Čuril pri Metliki, je kljub kmetovanju zaposlen še v Fordovi to-varni. Zato veliko breme na farmi v bližini Toronta pade na ženo Silvijo. Presenetljivo je, kako je Silvija zaljublje-na v kmetijo. Človek dobi vtis, da je odrasčala na farmi. V resnici pa je rosna leta preživela sredi mestnega vrveža. Rojena je bila v Kanadi, njena starša pa sta Belokranjca. Oče Klemenčičev s Sel pri Jugorju, mati Matjašičeva iz Rosalnic pri Metliki.

Govednikovi, oče Martin, hčerki Andreja in Niki in mati Silvija, na svoji farmi. Andreja, ki rada slika, drži v roki sliko predjamskega gradu, ki ga je naslikala po pripove-dovanju svoje matere.

Presahnil je samoprispevek, "kvas" napredka

Ob negotovi lokalni samoupravi vse čaka in propada

LOŠKI POTOK - Stalni prilivi denarja iz samoprispevka so letos presahnil. Od glavnega projekta, ki naj bi se financiral iz samoprispevka, telefonije, ni ostalo nič. Nihče si ne upa napovedati, kako in s čim izpeljati tudi nekatere manjše naložbe, ki so bile predvidene za tekoče leto. Nujna so nekatera vzdrževalna dela na lokalnih in vaških cestah, ki so izključno v pristojnosti krajevne skupnosti. Asfaltna prevleke ne vzdržijo več vse večjega in težjega tovora, saj so bile zgrajene na stari podlagi nekdanjih kolovozov. Večje poškodbe so zlasti na cesti Hrib - Retje in na vzporedni, ki še vedno nima zaščitnega sloja in urejenih muld in odtokov. Trenutno KS razpolaga z nekaj deset tisočaki, ki jih bodo porabili za nekaj deset metrov asfalta v vasi Hrib in nujno kranje lukenj in udorov.

Poseben problem pomeni regionalna cesta, ki teče po sredini vasi Travnik, promet po njej pa je še povečan, odkar vodi neposredno na mejni prehod Podplanina. Cesta, preozka in ovinkasta, ne ustreza nobenim standardom, je pa izredno nevarna za prebivalce in voznike. Tu pa je krajevna skupnost nemočna. Enako je na cesti Loški potok - Nova vas, ki je še vedno makadamska, slabo in samo občasno vzdrževana, zaradi zaračunosti pa nepregledna in nevarna.

Tudi napovedana ureditev čistilne naprave za vodovod kasni, čemur pa je bilo krivo predvsem vreme, skrajno nedostopen teren in visoke vode, ki niso dovoljevale prenosa klorinacije, ki bo v bodoče vgrajena na razdelilno-čistilni postaji.

Tako vodstvo KS z dvomi gleda v prihodnost, posebej, ker se napoveduje drugačna, negotova lokalna preureditev.

ALBIN KOŠMERL

● Osamljenost v množici, ki se te izogiba, je hujša kakor samotna celica. (Kozak)

● Afere so kot povečana telesna temperatura; kažejo, da se nekaj dogaja. (Bizjak)

● Uničenje utopij v našem stoletju je bilo koristno. Minili so časi ideoloških prisilnih jopičev in zatiranje človeških ter nacionalnih posebnosti. Potrebujemo pragmatično skeps, kakršno je učil že Montaigne, in svobodni pluralizem, kakršnega je imel v mislih že Herder: spoštovanje posebnosti različnih narodov in strpnost do manjšin znotraj posameznih družbenih okolij. (Isaiah Berlin)

Dogodki, ki niso nikjer opisani

Ob mnogih polstoletnih jubilejih naj spomnim še na dogodek, ki smo ga doživeli prebivalci Trstenika in okolice in ki ni opisan niti v Hudalesovi knjigi

Ob mnogih obletnicah dogodkov pred 50 leti naj se spomnimo še prebivalci vasi Trstenik in Straže z njenimi zaselki dogodkov dne 26. oktobra 1943.

Že dopoldne tega dne so se začele zbirati partizanske brigade na Veseli gori in v njeni okolici. Partizani so rekli, da bo prišlo nekaj Nemcev, da pa jih bodo oni nagnali. Slutili smo, da bo nekaj hudega. Partizani so rekli, da jih je za tri brigade, bilo jih je res veliko.

Kmalu popoldne pa smo videli, da se Nemci s tanki peljejo proti Mirni. Skozi to vas so se pripeljali čisto mirno in nadaljevali pot proti Slovenski vasi in Sentrupertu. Ko pripeljejo na pol poti, padejo prvi partizanski streli, potem pa hitro umik. Mi smo pa doživeli sodni dan. Rezultat tega dne: dvainštirideset mrtvih mož, fantov in tudi dekle je bilo vmes, pa požgane tri vasi. Bilo pa bi še več mrtvih, če ne bi bilo za Nemci domobrancev, ki so nas rešili.

Svoje mrtve so pokopavale ženske, brez pogrebnih sprevodov, kakor so vedele in mogle, kakor sedaj v Bosni. Ženi, ki so ji ubili moža in tri sinove, je čez nekaj let umrl še četrti, ki je vse to videl in ga je tako pretreslo, da je bilo za mladoletnega preveč. Tudi materi ni bilo rešitve: tudi njeno srce je odpovedalo kmalu po smrti četrtega sina. Kako težko so živele družine brez vsakega moškega, tega ni vprašal noben partizan. Nekatere

so dobile nekaj podpore po vojski, druge pa nič.

Tudi to ni opisano v knjigi pisatelja Zorana Hudalesa z naslovom "Občina Trebnje v NOB".

1. junija 1943 je prišla manjša nemška ofenziva na Veselo goro. Tudi takrat so bili partizani tam, vendar so se brez strela umaknili kot večkrat prej in po tem dogodku.

Pri nas sta bila dva domačina partizana, ki ju je moja mama postregla z malico in jima dejala: "Pojdita, v Sentrupertu je nemška ofenziva!" Tako je slišala od otrok, ki so šli k verouku. Vendar sta partizana ostala, rekoč saj so naši gori. Oba sta padla pri nas, desetletni brat je bil zelo težko ranjen, mama pa je komaj ostala živa. Tudi to ni nikjer zapisano. Moti me, da sedaj upokojeanci nekdanje JLA negodujejo nad delom Janeza Janše. On je pri ljudeh zelo priljubljen človek in v naših očeh je pravi narodni junak, saj to, kar so naredili on in njegovi fantje, vam,

"GAŠENJE"

POLICIJSKE STAVKE

Predsedstvo Sveta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije izraža začudenje nad predlogom vlade Republike Slovenije, da se zaradi stavke Policijskega sindikata po hitrem postopku sprejmejo spremembe zakonodaje, s katerimi se omejuje pravice delavk in delavcev do stavke. Predsedstvo Sveta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije meni, da bi se morala vlada RS in pristojna ministrstva pravočasno vključevati v razreševanje problemov, ki nastajajo, in ne šele takrat, ko delavke in delavci vidijo edini izhod le še v stavki. Zato Predsedstvo Sveta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije javno poziva vlado Republike Slovenije in pristojna ministrstva, da probleme delavk in delavcev v Policijskem sindikatu kakor tudi v drugih sindikatih pravočasno razrešuje s pogovori na podlagi socialpartnerstva, ne pa z administrativnimi posegi in zakoni, ki se sprejemajo čez noč, čemur odločno nasprotujemo.

mag. DUŠAN SEMOLIČ
predsednik ZSSS

AMZS se ne strinja s predvidenimi novimi davki

Pismo predsedniku državnega zbora

LJUBLJANA - AMZS, ki združuje pomemben del slovenskih avtomobilistov, najodločneje protestira proti predvidenim ukrepom slovenske vlade o dodatni obdavčitvi osebnih avtomobilov prihodnje leto.

Obdavčitev znova uvaja pojmovanje avtomobila kot luksuznega predmeta, ne pa kot nujno potrebnega pripomočka v vsakdanjem življenju. Obdavčitev glede na starost in vrednost avtomobila bo spodbujala uporabo starih in odslužnih avtomobilov, kar bo pripomoglo k še slabši prometni varnosti na naših cestah pa tudi k večjemu onesnaževanju okolja. Obdavčitev bo zavrla prodajo novih, varnih in okolju prijaznejših avtomobilov. Predlagane stopnje obdavčitve so nerazumno visoke, saj bi lastnika v Sloveniji izdelanega Renaultovega clia obdavčitev veljala približno povprečno mesečno slovensko neto plačo, to pa je nesorazmerno z obdavčitvijo v bolj razvitih državah.

Razdelitev avtomobilov za različno obdavčitev je nekonistentna s sedanjo davčno politiko prometnega davka. Z dodatno obdavčitvijo se ne moremo strinjati tudi zato, ker je denar namenjen v integralni proračun in ne vemo, za kaj bo porabljen. Proti novi obdavčitvi smo tudi zato, ker slovenska vlada v preteklosti ni znala ali hotela pobrati velikih sredstev, ki bi se lahko stekla v slovenski proračun (uvoz avtomobilov preko t.i. hrvaške različice, uvoz avtomobilov v prvi polovici letošnjega leta). Zato mora slovenska vlada krivdo za primanjkljaj v proračunu najprej poiskati v svoji neučinkovitosti in počasnosti, ne pa, da se odloči za najbolj enostavno različico - obdavčenje vseh avtomobilov. AMZS je proti sprejemu dodatne obdavčitve lastnikov avtomobilov.

AVTO-MOTO ZVEZA
SLOVENIJE
predsednik
LUDVIK WILLENPART

RTV modrovanje

Predlog, kako poceniti stroške RTV

Te dni smo prejeli po pošti pismo RTV Slovenije, v katerem je nekaj modrovanj, ki se zaključujejo s pripisom: "Minilo je že desetletje, kar nismo preverjali urejenosti naročniških razmerij na terenu. Ne zamerite, če vas bo po 26. oktobru na domu obiskal naš kontrolor..."

Pustimo ob strani dejstvo, da v stanovanje ne sme stopiti niti policist, kaj šele nekakšni kontrolorji, če jim tega ne dovoli lastnik stanovanja oz. nosilec stanovanjske pravice. Ugotovimo lahko, da gre - kot v vseh podobnih primerih - za denar, ki bi ga nekdo upravičeno ali neupravičeno dobil iz naših žepov. In če želi to, naj to stori na najcenejši način.

Sedanji način s pobiranci naročnin (inkasanti) je drag. Izpolniti je treba nešteto računov, delo ima banka, plačati je treba inkasante, voditi nešteto evidenc, plačati kontrolorje itd., kar gotovo veliko stane. Zato bi bilo v primeru RTV veliko cenejše, če bi država na drug način uredila finansiranje RTV. To ne bi šlo na njen račun, ker tako in tako vse plačajo ljudje, ki delajo, ustvarjajo pa tudi upokojeanci, skratka vsi, ki plačujemo davke. Se pravi, naj bi država za potrebe RTV za majhen odstotek povečala davke, saj bi morala od stroškov RTV in drugih odšteti že omenjene stroške, ki jih zdaj ne bi bilo več.

Seveda pa je še druga rešitev. RTV naj bi svoje programe kodirala, kot to počne že nekatere druge RTV hiše po svetu. Vendar v tem primeru obstaja upravičena bojazen, da bi naša RTV dobila tako zelo malo dohodka, ker pač njen program mnogim ni dovolj privlačen. Zato bi bila za našo RTV in naročnike boljša prva rešitev, ki je cenejša pa tudi RTV zagotavlja dohodek. Vendar bi moral neki organ le kontrolirati, da se naša RTV ne bi uspravala in pobirala le denar, hkrati pa dajala slab program.

J. PRIMC

MINISTRU ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT DR. SLAVKU GABRU

Verniki župnije Črnomelj menimo, da je vzgoja naših otrok preveč zahtevna, da bi jo lahko zaupali omenjeni skupini ljudi s samo enim svetovnim nazorom. Zato odločno podpiramo izjavo Slovenske škofovske konference o nacionalnem programu vzgoje in izobraževanja, v kateri se zahteva enakovredno sodelovanje katoliške Cerkve. Belokranjski starši imamo še posebej grenke izkušnje pri lastnem izobraževanju, zato s starševskim čutom odgovornosti zahtevamo, da se naši otroci vzgajajo v duhu krščanskih vrednot. Ko nenehno odkrivamo enkratnost slovenskega naroda znotraj evropske kulture, se še močneje zavemo, da moramo iskati moč za sedanje in prihodnje skupne napore prav v lastnih koreninah krščanske omike. Zato, g. minister, apeliramo na Vas, da pri izdelavi vzgojno-izobraževalnega programa enakovredno vključite strokovnjake katoliške pedagogike.

Verniki župnije Črnomelj
(357 podpisov)

To je revanšizem

Kako je mogoče razumeti dogajanja ob moji domnevno nepravilni upokojitvi

Ob moji domnevno nepravilni upokojitvi želim predvsem in najprej jasno ugotoviti, da sem želel ostati na delu v Državnem zboru Republike Slovenije. Prav tako jasno moram ugotoviti, da so mi tam povedali, da zame dela ni in da moram "iti". Pristojni organi so izvedli postopek, ki se je končal z mojo zakonito upokojitvijo. Moral sem podpirati, da se strinjam s takšno rešitvijo. Doživel sem prisilno politično upokojevanje, da bi me politično utišali. Tega seveda nisem mogel sprejeti, ampak sem veliko truda in dela vložil v projekt organiziranja Slovenske desnice. Uspeh tega projekta je sprožil procese, s katerimi me diskreditirajo in eksistenčno ogrožajo.

Ne glede na ta dejstva pa je mogoče dogajanja ob moji domnevno nepravilni upokojitvi razumeti na več načinov:

- visoke strokovne službe Državnega zbora in SPIZ-a so izvedle zakonit in korekten postopek upokojitve;

- ne glede na takšno stanje skušajo politični revanšisti izvajati politični kadrovski revanšizem na vse mogoče načine;

- ali pa gre preprosto za začetek revizijskih procesov vseh političnih upokojevanj, zlasti tistih 772 za posebne zasluge, in je moja pač prva "na vrsti"...

DANIJEL MALENŠEK
tajnik Slovenske desnice

Otroci sv. Ane

Glas ljudskega izročila

Janez Mihelič, vodja Gozdarske uprave v Ribnici, mi je oni dan pokazal vodnjak pri nekdanji mežnariji cerkvice sv. Ane v ribniški Mali gori in povedal: "V Ribnici ni nikoli nosila otrok škotarka, ampak le sv. Ana. Tole tukaj je vodnjak sv. Ane. Mi smo mu vedno rekli kar štirna. In v tej štirni so bili le pridni otroci, ki jih je sv. Ana raznašala okoli. Žlehtnejši otroci pa so bili zunaj in se pravzaprav niti ni vedelo, od kod so se vzeli.

Kadar smo otroci doma nagažali, so nam starši rekli, naj gremo z njimi k sv. Ani. V tisto štirno je bilo treba namreč žlehtne otroke le vreči in vzeti ven kakšnega pridnega. In če smo nagažali, so nam starši rekli, da nas bodo vrgli v tisto štirno. Zato se je dogajalo, da je marsikateri

SVETA ANA NA MALI GORI - Cerkvica Sv. Ane na ribniški Mali gori je priljubljena izletniška točka. Stoji na nadmorski višini 920 m, se pravi višje kot katerakoli druga cerkva v tej občini. Valvasor je pisal o njej, da je imela tri oltarje, in sicer poleg sv. Ane še sv. Uršule in sv. Neže. Danes ima le še oltar sv. Ane. V starejši železni dobi je bilo tudi gradišče s trojnim nasipom, v 15. stoletju pa je bilo tam kresišče.

otrok šel s starši le do cerkvice sv. Ane, ne pa do štirne, ki je bila pri takratni mežnariji, danes pa je tam koč Planinskega društva Ribnica.

Tu, v Zapužah št. 6, je že pred 170 leti stala hiša kmeta Antona Blatinca, ki je imel kar pretek 20 haveliko kmetijo, 12 glav živine itd., hkrati pa je bila v hiši še mežnarija. Blatinik je imel rad dobro kapljico in je kmetijo zapil v ribniški gostilni "Pri Štanfeljcu", ki je bila nasproti današnje policijske postaje. To naj bi se bilo zgodilo okoli leta 1850. Od nekdanje kmetije je do danes ostala le klet, ki je obokana, njeni oboki pa so iz kamena, in ne opeke. Nad njo so si postavili člani ribniškega Planinskega društva planinsko koč. Mežnarija oz. planinska koč je danes enajsta točka ribniške naravoslovne poti "Skozi gozd do Svete Ane".

J. PRIMC

Sovraštvo ne pozna meja

Odmev na prispevek "Kaj naj si mislim?" (DL 7. okt.)

V dopolnjeni izdaji moje knjige "Rad sem jih imel" ste, poslanski kolega Potočnik, prebrali stavek, ki je tudi v knjigi v narekovajih: "Podobnika sta oba enaka, saj sta vendar brata, kako moreš zaupati Janezu?" Dvignil se Vam je pri tisk, od jeze ste zardeli, zameglilo se vam je pred očmi, da niste mogli brati naprej, izgubili ste razsodnost in začeli kovati maščevanje. Pisarija, ki ste jo v razburjenju spočeli, je skladna s posebnim stanjem, v katerega ste zabredli ob branju enega samega stavka. Ker upam, da ste se medtem že nekoliko pomirili, upam, da boste uspeli razvozlati naslednjih nekaj prav nazornih pojasnil.

Prvič. Stavke "Podobnika sta oba enaka, saj sta vendar brata, kako moreš zaupati Janezu?" ni moja misel. To je pripomba, ki sem jo slišal od strankarskih kolegov zato, ker sem preveč uspešno (!) sodeloval z Janezom Podobnikom. Kdor tega ne opazi, pač ni imel v roki knjige, ki jo kritizira. Sam se z navedeno mislijo ne morem strinjati, Vam pa je očitno tako všeč, da je postala vodilo Vašega maščevanja. Ta se odlično ujema z vpijtem, ki prihaja iz vrst vaše poslanske skupine na zadnjih zasedanjih državnega zbora in dokazuje, da Vaša maščevalnost ne pozna meja.

Drugič. Svoje nestrinjanje s spornim stavkom sem zapisal povsem nedvoumno pa še neposredno in takoj za stavkom v narekovajih. Sprejemat ga je mogoče samo s slabimi nameni. Da ga ne boste, poslanski kolega Potočnik, spre-

gledali še enkrat, Vam ga tokrat napišem z velikimi črkami. Takole se glasi: "LAHKO MU ZAU-PAM, SEM SI MISLIL. KO GOVORI O LOKALNI SAMO-UPRAVI, JE PREDVSEM ŽUPAN IDRJE, NE PA PRIPADNIK STRANKE ALI MAR-JANOV BRAT." Upam, da je dovolj očitno, da govorim o Janezu Podobniku. Torej ste me neupravičeno obtožili, da blatim ime in podobo Janeza Podobnika.

Naj sklenem: podlo je nekaj, s čimer polemiziram, izkoristiti za žalitve na račun mojega očeta in njegovega sina. Če bi vsaj prelistali knjigo, o kateri si upate pisati, bi ugotovili, kaj si mislim o ljudeh, ki sorodstvene vezi izkoriščajo za blatenje svojih političnih tekmecev. Ker pa niste in verjetno tudi ne boste brali knjige, naj Vam zaupam, da mislim o takšnih nizkotnih potezah v politiki vse najslabše. Ne glede na to, iz katere stranke prihajajo tisti, ki jih uporabljajo.

Mene ljudje spoštujejo zaradi pogumnega odpora Miloševčevega centralizmu, pokončnega odhoda s 14. kongresa, prispevka k mirnemu prehodu v pluralizem in konstruktivne vloge pri doseganju sporazuma ob plebiscitu. Ko hočete takšno podobo o meni v javnosti spremeniti, se Vam lahko zgodi, da se bodo Vas, gospod Potočnik, spominjali po takšnih primitivnih in podlih dejavnih, kot je Vaše pismo, za katero Vam svetujem, da ga skrbno skrivate pred svojimi predniki in potomci.

Dr. CIRIL RIBIČIČ

VEČ LJUBEZNI - V Domu upokojencev in oskrbovancev Impolca so tudi letos pripravili srečanje s svojci. Tudi zato, da bi pregnali osamljenost onemoglih. V domskem listu beremo: "Nestrno pričakujem hčerko, da bi prišla pome za nekaj dni. Zmeraj gledam, če se bo od kod pripeljala, pa je ni in ni. Ko smo imeli srečanje svojcev, mi je obljubila, da bo prišla, nazadnje pa je ni bilo. Blizu se božič in novo leto, jaz pa bom čisto sama. Ne bom imela nobenega obiska." Letos je na srečanje prišlo precej svojcev. Tudi invalidi so se na dvorišču veselili z njimi. Ko so zaigrali Brodniki in zaplesale narodne noše, so bili upokojenci hvaležno občinstvo. Ob srečanju so oskrbovanci pripravili zanimivo razstavo ročnih del in dan odprtih vrat. V domski list so zapisali: "Vsak potrebuje več ljubezni, kakor jo zasluži." (Foto: Damjana Krošelj)

LOV NA LISICO - Člani novomeškega radiokluba so v soboto v Šmarjeških Toplicah pripravili državno prvenstvo radioamaterjev v lovu na lisico, kjer morajo tekmovalci v čim krajšem času na področju nekaj kilometrov izslediti skrite radiooddajnike. Tekmovanja so se udeležili tudi gostje iz češkega mesta Karlovy Vary. Dolenjci so se odrezali zelo dobro, saj je Novomeščanka Špela Jenko zmagala med članicami, njen klubski kolega Franc Vide pa je bil med člani šesti. Žužemberčan Jože Stupar je bil med pionirji tretji, med juniorji pa sta bila njegova sokrajana Dušan Mikel in Iztok Stupar četrti oziroma peti. Veteran Dušan Mikec je bil v svoji kategoriji šesti. (MIF)

Za rejo po zgledu prednikov

Živinorejci Velikih Lašč in okolice posnemajo zadružnike iz leta 1913 in dolgoročno načrtujejo

Pred 80 leti je 32 članov iz Velikih Lašč in okolice ustanovilo živinorejsko zadruzo, ki jo je vodil 8-članski odbor. Deželni odbor je na prošnjo zadruge dodelil 1.000 kron podpore k ustanovnim stroškom. Vsak združnik je ob včlanitvi plačal 2 kroni pristopnine in en delež v znesku 10 kron. Zadržnik, ki je imel 6 do 10 krav, je plačal dva deleža in za vsake nadaljnjih 5 krav še en delež.

Že v letu 1913 je zadruza uvozila iz Švice bikke in telice sivo rjave pasme. Prva svetovna vojna je nekoliko zavrla delo zadruge. Po prvi svetovni vojni je zadruza lepo napredovala in tako je velika območja postala pomembno živinorejsko središče.

Ob tem jubileju so se v tem kraju že spomlad priče priprav za razstavo plemenske živine, ki so jo uredili prejšnji mesec. Ta razstava pa je pokazala, da navzlic neugodnim časom za kmetijstvo živinorejci tega območja posvečajo skrb vzreji čim boljše plemenske živine. V skupini starejših krav je bilo razstavljenih 28 živali; 1. mesto je prejel rejec Milan Tekavec z Velikega Osolnika; v skupini prvesnic je bilo razstavljenih 10 živali, 1. mesto pa je osvojil rejec Alojz Stritar z Velike Slevce, ki je imel tudi najboljšo telico.

Prireditve je bila pravi kmečki praznik za kraj. Ob tej priložnosti je bila organizirana okrogla miza z naslovom: "Živinoreja nekdanj, danes in v bodoče". Navzoči predstavniki, med temi je bilo tudi takih, ki krojijo politiko naše države, so menili, da je

potrebno v živinoreji uresničevati dolgoročno politiko in nadaljevati, kar so začeli njihovi predniki leta 1913.

V. DRAGOŠ

OBKOLPSKA POT

KUŽELJ - Po pogodbi naj bi bilo asfaltirane še letos prvih 4.800 m obkolske poti oz. nekdanjega kolovoza od Petrine do Kužlja. Dela pa poleg nekaterih drugih zahtev, razprtij in nagajanj ovira tudi slabo deževno vreme, kar onemogoča uporabo mehanizacije. Potrebna sta namreč najmanj dva suha dneva brez dežja, da lahko delajo tudi z mehanizacijo.

KOMUNALA BO ŠE NAPREJ OGREVALA

ČRNOMELJ - Po precejšnjem uigibanju, kdo bo, če bo sploh kdo, kuril kotlovnico na Čardaku, ki ogreva predvsem blokovo naselje, je sedaj le jasno, da bo to delo še naprej opravljala Komunala. Znana je tudi cena ogrevanja, in sicer je od 1. oktobra 65,02 tolarja za kv. meter stanovanjske površine, s 1. novembrom pa se bo povečala za 2 odst. V Komunali opozarjajo, da bi morala biti cena 96,40 tolarjev za kv. meter, da bi lahko krili stroške enostavne reprodukcije. Vendar je črnomaljska vlada zavrnila pokrivanje izgub Komunale zaradi prenizkih cen ogrevanja. Svetovali so ji, naj ogreva le toliko, kolikor bo prihodkov. Je pa izvršni svet za ogrevanje potrdil 12-mesečno plačilno sezono.

UGODENO VEČINI PROŠENJ

METLIKA, ČRNOMELJ - Na metliškem in črnomaljskem izvršnem svetu so minuli teden pretresali predlog izpostav Republiške uprave za javne prihodke o odpisu plačila dohodnine za lansko leto. V Metliki je bilo 58 prošenj, v Črnomlju pa 100. Že na izpostavih so predlagali, komu bi doplačilo odpisali v celoti, delno ali pa bi mu prošnjo zavrnili. Medtem ko je črnomaljska vlada le potrdila predlog davkarjev, so se v Metliki po posvetovanju s Centrom za socialno delo odločili za nekoliko spremenjen predlog. Večini so sicer priznali odpis, ki so ga predlagali na izpostavi, nekaterim so ga celo povečali, drugim pa zmanjšali ali pa so se odločili, da morajo doplačati celoten znesek.

ČIM VEČ NALOG NA OBČINE

ČRNOMELJ - V Beli krajini se precej govori o novi lokalni organiziranosti. Znano je že, da bo Bela krajina upravni okraj, kar pa se tiče pokrajine, naj bi bila po dveh variantah prav tako samostojna pokrajina. Metličani in Črnomaljši so že dosegli soglasje, da bosta sedeža okraja in pokrajine vsak v enem od belokranjskih mest, medtem ko bi bile v drugem izpostavi. Črnomaljski izvršni svet je na zadnji seji poudaril, da bo morala biti bodoča organiziranost lokalne samouprave funkcionalna in sprejemljiva za večino občanov. Predvsem pa je pomembno, da država čim več nalog prenese na občine ter tako približa storitve občanom.

OBNOVLJENA CERKVIC - Maše in slovesnosti pri obnovljeni cerkvi Marije Pomočnice v Vinji vasi se je udeležilo toliko ljudi, da jih je večina morala ostati pred cerkvijo in okoli cerkve, ki so jo v začetku stoletja na tem prijetnem kraju pod mehovskih hribom zgradili iz kamna, iz katerega je bil pozidan grad Mehovo. (Foto: A. B.)

Obnovljena cerkev pod Mehovim

Vaščani Vinje vasi obnovili cerkev Marije Pomočnice - Prispevali tudi rojaki iz Amerike

VINJA VAS - V cerkvi Marije Pomočnice v Vinji vasi pri Podgradu je bila v nedeljo maša in slovesnost ob dokončanju obnovitvenih del na tej podružnični cerkvi v podgrajski župniji. Cerkvico pod mehovskim hribom so postavili v začetku stoletja, zidana pa je iz kamna, iz katerega je bil zgrajen nekdanj mogočen in trden grad Mehovo.

Cerkev je bila potrebna temeljite obnove. Tako so se v glavnem vaščani Vinje vasi pa tudi drugih vasi v tem koncu letos spomlad lotili dela, ki sta jih vodila cerkvena ključarja Štefan Jenič in Ivan Gazvoda, oba iz Vinje vasi. "Obnovili smo ostrešje, cerkev na novo prekrili, temeljito očistili kamnito zunanjsino in uredili notranjost ter napeljali tudi elektriko, ki je doslej v cerkvi ni bilo," je povedal prizadeveni Jenič. "Od vsake hiše v vasi so za ostrešje prispevali gradbeni les, za elektriko pa po 5.000 tolarjev. Seveda so prispevali tudi sicer, da o delu in o hrani za delavce niti ne govorimo. Tudi marsikateri obrtnik je svoje delo opravil zastoj ali veliko ceneje, kot bi ga sicer. Za obnovo so prispevali tudi naši rojaki iz Amerike in Ka-

nade." Vsa dela pri obnovi cerkve so vredna 1,2 milijona tolarjev. Dela so začeli še pod podgrajskim župnikom Jernejem Nemaničem, ki so ga medtem prestavili v drugo župnijo, sedanji župnik v Podgradu pa je Jože Suštarič. Nedeljsko mašo je vodil novomeški prošt Jože Lap, udeležil pa se je tudi novomeški župan Franci Koncili-ja.

A. B.

CERKVENA KLJUČARJA - Cerkvena ključarja Štefan Jenič in Ivan Gazvoda sta veliko pripomogla, da je bilo delo pri obnovi cerkve v Vinji vasi opravljeno hitro in dobro.

Preostane res le beg pred razgrajči?

Kako menjati stanovanje ali se znebiti nasilneža?

KOČEVJE - Na zadnji seji občinskega izvršnega sveta so razpravljali tudi o morebitni zamenjavi stanovanj, lastniških ali najemnih, za občinska stanovanja. Predlagano je bilo, da bi bila zamenjava pod določenimi pogoji možna in da bi interesent za zamenjavo to plačal, in sicer 5.000 DEM v tolaški protivrednosti za samo zamenjavo in še po 2.000 DEM za vsak pridobljeni kv. meter stanovanja (če bi bilo občinsko stanovanje večje). Razpravljali pa so menili, da je potrebno pri tem upoštevati tudi vzrok za zamenjavo, na primer zdravstvene in druge razloge.

Izkazalo pa se je tudi, da želi nekdo zamenjati stanovanje zato, ker v stanovanju nad njim neprestano razgrajajo, nobene prošnje in pritožbe pa doslej niso pomagale in se razgrajanje nadaljuje. Seveda pa bi bilo edino pravilno takega razgrajalca na drug način ukrotiti ali pa izseliti. Če ni za v stanovanju, naj se preseli v hlev ali v gozd ali pod šotor. Ne bi smelo biti nekomu dovoljeno vse na račun drugih. V takem primeru ni rešitev v izselitvi tistega, ki ga hrup moti, saj bo njegovo stanovanje zasedel drug, ki bo spet deležen hrupa in drugih nevšečnosti. Odstraniti je torej treba težavo samo oz. njen izvor, ne pa tistega, ki zaradi težav trpi. Čudna je naša pravna država, ki tega ne upošteva.

J. PRIMC

● Državi so štete ure, saj se celo poslanci (Oman) ponašajo s tem, da so krivo prisegli. (Nežmah)

● Sovražstvo je maščevanje strahopetcev zavoljo prestanega strahu. (Shaw)

● Ta država je nastala s kršenjem zakonov, nespoštovanje prava pa je postalo celo vrednota. (Truden)

● Živi tako, kakor si boš na smrtni postelji želel, da bi bil živel! (Gellert)

DOBRODELNOST

● GRADNJA KOČEVJSKE KARI-TAS na starem župnijskem dvorišču lepo napreduje. Dograditev pa je odvisna tudi od pomoči darovalcev. Pomoč bo prišla tudi od Slovenske Karitas in drugih Karitas iz tujine, če bodo menili, da so dovolj prispevali domačini.

● BOGLONAJ Mercatorju-Kmetijskemu gospodarstvu Kočevje in nadškofu dr. Suštariju, ki sta za začetek gradnje kočevske stavbe Karitas primaknila primerno vsoto.

● ISKRENA ZAHVALA velja kočevskemu Gozdnemu gospodarstvu, ki je prispevalo les za celotno ostrešje nove hiše Karitas.

● PA ŠE TO - Odločba o preimenovanju dela Trga Zbora odposlancev v Trg sv. Jerneja že velja. Namesto odposlancev slovenskega naroda vas bo odslej v župnišču sprejemal božji odposlanec sv. Jernej.

(Prosto po Oznanih župnijskega urada Kočevje)

Marija Pečavar

V torek, 12. oktobra, smo se poslovili od ene najstarejših krajan krajevnih skupnosti Semič, Marije Pečavar iz Stranske vasi pri Semiču. Umrla je v 92. letu življenja.

Težko in trnovo je bilo njeno življenje. Koliko noči je bilo potrebno bedeti nad zibelko, ko so se prebujali otroci! V tistih časih ni bila medicina tako razvita kot danes, ni bilo organizirane pomoči za otroke niti razkošja, pa je vendar vzgojila devet sinov v zdrave državljane, jih pošiljala v šole, oskrbelo za najnujnejšim ter jim pomagala slovese, ko so odhajali od doma, veselila pa se vsakega snidenja ob obiskih.

Delo na kmetiji, skrb za družino in gospodinjstvo ter nevednosti vojne so pustili posledice na njenem zdravju.

V jeseni življenja so jo zapustile telesne moči, postala je nepokretna, duševno pa čila in sveža. Sinovi z družinami so ji lajšali težave in se ji skušali oddolžiti, vendar je bila potrebna tudi pomoč zdravstva ter zadnja leta tudi domska oskrba.

Sorodniki, znanici, sosede in prijatelji so se dostojno poslovili od nje v lepem oktoberskem dnevu na semškem pokopališču.

NEŽKA BEZEK

S cepivom proti prihajajoči gripi

To akutno virusno obolenje je nevarno zlasti zaradi naglega širjenja - Možen tudi smrtni izid - Najbolj so ogroženi starejši bolniki s kroničnimi boleznimi - Cepivo je na voljo, stane pa 500 tolarjev

Gripa se pojavlja v obliki pandemij, epidemij in v sporadični obliki. V preteklih 90 letih se je v pandemiji obliki pojavljala leta 1889, znana kot pariška gripa, leta 1918 najbolj znana španska gripa, leta 1957 azijska gripa ter leta 1968 hongkoška. Do sedaj je največje število ljudi - okoli 200 milijonov - zbolelo v španski gripi, ki je zaradi gripe umrlo celo 20 milijonov ljudi.

Epidemije influence A se pojavljajo vsake 2 do 3 leta, epidemije influence B pa na 4 do 6 let. V Sloveniji se gripa ponavadi začne proti koncu novembra, na Dolenjskem zbolijo največ ljudi v januarju in februarju. Med prvimi običajno zbolijo otroci in starejše osebe. Kasneje se poveča število zbolelih za pljučnico zlasti med srčnimi in pljučnimi kroničnimi bolniki. Praviloma kasneje zbolijo tudi drugi, dovzetni za bolezen. Razširjenost epidemije je odvisna od števila neimunih prebivalcev na območju, ki ga zajame. Običajno število zbolelih prične v februarju upadati in epidemija v marcu izven. V zadnjih 10 letih je zbolelo v Sloveniji povprečno 55.000 ljudi na leto in med 4.000 in 7.000 ljudi na Dolenjskem.

Povzročitelji gripe se prenašajo s kužnimi kapljicami, ki jih po zraku, zlasti v zaprtih prostorih, razširjajo ljudje s kihanjem, kašljanjem in glasnim govorjenjem. Okužba je možna tudi z neposrednim in posrednim stikom, saj virusi preživijo več ur v posušeni sluzi.

Značilno za gripo je, da se nenadoma pojavijo visoka temperatura, bolečine v mišicah in kosteh, dražč občutek v žrelu in suh kašelj. Bolezen se začne po eno- do tri-

dnevni inkubaciji. Za razliko od drugih prehladnih bolezni lahko utrujenost pri gripi traja nekaj dni. Z izjemo kašlja, ki je lahko intenziven in traja tudi več tednov, ostali klinični znaki v 2 do 7 dneh minejo. Pogosti so resni zapleti zaradi primarne ali sekundarne pljučnice, ki nastanejo po virusni ali bakterijski okužbi. Starejši ljudje in kronični bolniki so v večji nevarnosti ravno zaradi zapletov.

Ker število starejših oseb pri nas narašča in ker gripa lahko usodno poslabša zdravstveno stanje kroničnih bolnikov, lahko pričakujemo v času epidemije večje število zapletov in umrljivosti za gripo, razen če ne bomo posegli z učinkovitimi preventivnimi ukrepi.

Tudi zdravila amantadin in rimantidin uporabljamo za preprečevanje gripe, zlasti v primeru, ko zaradi alergije na jajca, osebe ne smemo cepiti.

Da je cepljenje učinkovito, mora biti načrtovano in množično. Da zagotovimo kolektivno imunost in s tem preprečimo širjenje povzročiteljev in epidemije večjih razsežnosti, ga moramo izvesti v dovolj velikem obsegu. S cepljenjem lahko zavarujemo posameznike, pri katerih so možni zapleti lahko težji. Cepljeni so lahko vsi, ki se želijo zavarovati pred boleznijo in zmanjšati možnost za prenos okužbe svojim bližnjim, zlasti če so to osebe, za katere bi bolezen predstavljala veliko tveganje za zdravje.

Cepimo tudi tiste kategorije prebivalcev, od katerih je odvisno odvijanje normalnih pogojev za življenje v državi. To so zaposleni v prometu, obrambi, policiji, proti-

požarni službi, obmejnih organih, zdravstvu, vzgoji in izobraževanju, pri okencih (banke, pošte itd.) in drugi, kjer bi s cepljenjem preprečili odsotnost z dela zaradi bolezni.

Cepljenje moramo opraviti pred pričetkom sezone, značilne za kroženje virusov. Večina cepljenih razvije visok nivo protiteles, kar omogoča varovanje pred okužbo z virusi, za katere pričakujemo, da bodo v prihajajoči sezoni krožili. Starejše osebe in nekateri bolniki s kroničnimi boleznimi težje razvijejo ustrezno raven protiteles. Toda tudi te s cepljenjem zavarujemo vsaj pred zapleti, če že ne pred okužbo. Tako v domovih za stare lahko zmanjšamo zaplete na polovico in število umrlih za 80%.

Komu torej predvsem priporočamo cepljenje proti gripi? Osebam, starejšim od 60 let; osebam, ki bivajo v domovih za nego in drugih domovih; osebam, ki imajo kronične bolezni pljuč, kardiovaskularne bolezni, presnovne bolezni, bronhialno astmo, ledvične bolezni, živčnomišične bolezni; osebam, ki čakajo na diagnostične preiskave ali zdravljenje v bolnišnici; otrokom, ki se dolgotrajno zdravijo s salicilati.

Z ozirom na možnost okužbe in zato, ker predstavljajo vir okužbe, priporočamo cepljenje: zdravstvenemu osebju; zaposlenim v negovalnih zavodih; osebam, ki opravljajo nego na domu; družinskim članom oseb, ki so rizične glede gripe.

Cepimo tudi določene skupine prebivalcev, kot so: nosečnice, ki imajo zdravstvene težave, ki bi jih gripa še povečala; osebe, okužene s HIV (virusom aidsa), ki so v ve-

liki nevarnosti zaradi zapletov pri gripi; potniki, ki potujejo v kraje, kjer je pričakovati kroženje virusov gripe.

Cepljenje priporočamo tudi za vse druge odrasle in otroke. Ne cepimo pa oseb, pri katerih je znana preobčutljivost za jajca ali sestavine cepiva. Cepljenje odložimo, če oseba prebolela akutno vročinsko bolezen. Ob manjših okužbah brez temperature ali pri alergijskih nahodih lahko cepimo proti gripi.

Če se po cepljenju pojavi respiratorna bolezen (prehlad, nahod itd.), gre za sočasen pojav, ki ni posledica cepljenja proti gripi. Najpogostejši stranski učinek cepljenja

● Cepivo za prihajajočo sezono je že na razpolago. Cepljenje stane 500 tolarjev, cena je enotna za vso državo. Cepljenje izvajajo zdravstveni domovi in Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto (na Dolenjskem).

nja je bolečina na mestu vboda, ki lahko traja do dva dni. Nekaj ur po cepljenju sta možni tudi kratkotrajna povišana temperatura in slabo počutje, kar traja običajno eden do dva dni. Vsi našteti stranski učinki se pojavijo pri manjšemu delu cepljenih in nikakor ne prevagajo koristi cepljenja.

Kljub temu da pri nas cepljenje poteka vrsto let, še nikoli ni bilo cepljenih toliko ljudi, da bi preprečili kroženje virusov in s tem zavarovali tiste, ki zaradi različnih vzrokov ne morejo biti cepljeni oz. najbolj ogrožene. Zato menimo, da priložnosti za cepljenje ne bi smeli zamuditi.

Dr. DUŠAN HARLANDER

**SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI
OO-SKD NOVO MESTO**

VABIMO

vas na pogovor s poslancem SKD v državnem zboru g. **IZIDOR-JEM REJCEM**, ki bo v

ponedeljek, 25. oktobra ob 18. uri

v vijolični dvorani SOB Novo mesto, Novi trg 6.

Tema pogovora:

lastninsko preoblikovanje podjetij
uporaba lastninskih certifikatov

VABLJENI!

Še eno ameriško pismo

CLEVELAND - Iz ameriške Ljubljane, Clevelanda, je te dni prispelo pismo z datumom 26. julij 1993. Dolenjski rojak Emil Milan Černe v njem med drugim piše: **PRIJETNO SEM BIL PRESENEČEN**, ko mi je France Dejak 23. julija prinesel srčkano darilo iz domovine v podobi "Ribničana Urbana". Sva z Lojzko takoj zapela tisto "Sem Ribčan Urban, po cejlsem svejt sem znan..."

S FRANCETOM DEJAKOM ste se novinarji Dolenjskega lista le dobili, čeprav je bil v svojem rojstnem kraju bolj malo in se je bolj potikal po Ljubljani in Dolenjski. On ni bil v jami Pod Krenom, saj pravi, da so bili v tej jami Hrvati in drugi civilisti.

TUKAJ SE NEKAJ SUŠILJA, da so v Mariboru zaplenili kar cel tovornjak najmodernejšega avtomatskega orožja, ki je bilo baje namenjeno na Hrvaško. Hrvati kar nekam ošabno gledajo na Slove-

nijo in Slovence. Podtajno se govori, da nekaj pripravljajo (isto se govori tudi na televiziji), da hočejo Hrvati del našega morja in ne vem še kaj.

V ŽDA IMAMO letos veliko težav s poplavami, v Kaliforniji pa suša in požari. Velika država in se zato tudi veliko dogaja.

FRANCE DEJAK mi je povedal, da je imel s potovanjem iz Slovenije v Ameriko velike težave in neprijetnosti, pa ne od USA in Nemčije, ampak od Slovencev Adrie Airwaysa. Sklenil je, da nikdar več z našimi niti na sonce se greti. Velika nadutost, ošabnost in zafkancija. Se tako povečuje turizem v Sloveniji?

PRILAGAM 20 USA dolarjev, ker Ribčan verjetno ni bil zastoj.

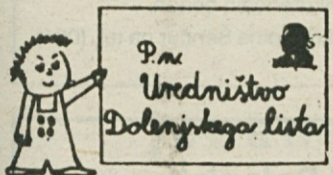
Lepo vse skupaj pozdravljam!

EMIL MILAN ČERNE
iz Clevelanda

ORJAŠKO KORENJE - Kmečka gospodinja Marija Gorše iz Kvasice pri Dragatušu se lahko pohvali, da je imela letos zelo dobro letino rdečega korenčka. Na 25 kv. metrih ga je posejela dva zavitka, zraslo pa ga je kar 180 kg. Poleg tega, da je zelo okusen, je bil tudi izredno težak. Najtežji je tehtal 97 dag, medtem ko so imeli številni 50 do 70 dag, tako da je imela precej težav, da jih je spravila iz zemlje. Pridelek je v glavnem razdala, zase ga je pustila le toliko, kolikor ga potrebuje v gospodinjstvu. (Foto: M.B.-J.)

MLADI DOPISNIK

baterije. Nekateri smo imeli svetilke tudi na čeladi. Videli smo tudi dva nepotirja, ki sta visela na kapnikih. Ko smo si ogledali jamo, smo se zamenjali. Na gradu Snežnik je bilo bolj zanimivo kot v jami, ker smo videli veliko nagačenih živali in čudovito grajsko stanovanje. Na avtobusu smo imeli dobro glasbo.

ANDREJA URBANČIČ
OŠ Dol. Toplice

TRGATEV

Na naši šoli imamo poleg naravoslovnih in športnih dnevnov tudi delovne akcije. Čistimo okolico, zbiramo star papir, letos pa smo imeli tudi trgatve. Dobili smo ponudbo iz Slovina. Ponudbo smo sprejeli. Trgali smo dva dni. Zjutraj smo se zbrali v Curnovcu. Nekateri smo se pripeljali s kolesi, nekatere so pripeljali starši. S sabo smo morali imeti vedro in škarje. Razdelili smo se po razredih. Nekateri smo imeli za brentarja delavce Slovina, tudi brentarji pa so bilinekateri učenci. Delali smo osem ur. Tam smo dobili tudi malico. Za nekater je bilo malce naporno, vendar ni bilo tako hudo.

JANO BARKOVIČ
6. r., OŠ Globoko

ARBORETUM VOLČJI POTOK

V letošnjem šolskem letu smo se že prav na začetku odločili za ekskurzijo v prvi cvetlični vrt, arboretum Volčji Potok. Dobili smo vstopnice in odšli po poti v notranjost. Vse skupaj je bilo še bolj zanimivo, kajti ravno tedaj je bila vsakoletna razstava rož Evrocvet '93. Pod šotori in ob poti so razstavljale svoje prelepe izdelke cvetličarne iz vse Slovenije. Presenečeni smo bili nad našimi vrtnarji. Ustavili smo se tudi v novozgrajeni umetnostni galeriji in si ogledali razstavo kipov iz zlitine aluminija.

BENO MARUŠIČ
6. r., OŠ Boštanj

Z glasbo nasititi lačne

Copa Cobana in Mrtvi pesniki na dobrodelnem koncertu

NOVO MESTO - V petek zvečer je bila telovadnica OŠ Center skoraj nabit polna, kar je presenetilo tudi organizatorja dobrodelnega koncerta, kapiteljsko župnijsko Karitas. Ta se je zaradi vse večjih potreb po hrani in vse manjšega dotoka tovrstne pomoči odločila pripraviti dobrodelni koncert in imela pri nastopajočih precej sreče: brezplačno sta ji namreč prisločili na pomoč ta čas najpopularnejši novomeški glasbeni skupini, Copa Cobana in Društvo mrtvih pesnikov, kar je bilo dovolj za uspeh. Seveda bi uspeha ne bilo brez uradnega sponzorja Krke Kozmetike, Studia D, ki je poskrbel za ozvočenje, ter osnovne šole Center, ki je odstopila prostore, omeniti pa moramo še Študentski servis z ulice talcev, ki je oskrbel plakiranje.

Kapiteljska župnijska karitas je bila ustanovljena pred tremi leti, v tem času pa je šlo skozi v najrazličnejših oblikah prek 150 ton

pomoči, za zbiranje in razpečevanje katere skrbi 25 prostovoljk. V času vojne na Hrvaškem se je delo močno razmahnilo, prav tako ob prihodu beguncev iz Bosne. V zadnjem času pa je pomoč iz tujine precej presahnila. Zato se je Karitas odločila tudi drugače priti do hrane, ki je ne razdeljuje le beguncem, ampak vsem pomoči potrebnim, ki so si pri Centru za socialno pomoč in pri Rdečem križu pridobili ustrezno priporočilo. Pripomniti velja, da omenjene tri organizacije svoje delo dobro usklajujejo, za kar skrbi tajnica občinske Karitas Estera Dvornik.

Koliko moke, sladkorja, soli, olja, riža, makaronov in pralnega praška bo moč nabaviti za 36.400, kolikor so na petkovem koncertu zbrali za naročnino, še nimamo podatkov, a v Karitas pravijo, da je bil to šele prvi koncert in da bodo še poskusili.

T. J.

GLASBA KOT POMOČ - Društvo mrtvih pesnikov (na sliki) in Copa Cobana sta skupini, ki v Novem mestu tudi dobrodelnemu koncertu zagotovita uspeh. (Foto: T. Jakše)

Bodo šolarji imeli vodo?

Osnovna šola na Blanci je pol leta brez vode - Rešitev vidijo v izgradnji rezervoarja

BLANCA - Osnovna šola na Blanci ima težave z oskrbo z vodo, že od kar so jo leta 1976 odpili. Tega leta so s sredstvi izobraževalne skupnosti za novo šolo zgradili tudi deset kilometrov dolg vodovod z Brunka, ki pa že od vsega začetka ob sušnih obdobjih ni dajal zadosti vode, saj nanj ni bila priključena le nova šola. Najtežje je med poletnimi počitnicami, ko vodo potrebujejo za nujna vzdrževalna dela, in septembra ter oktobra, ko veliko vode porabijo sezonski obiralci sadja, nastanjeni v stari šoli, ki je prav tako priključena na vodovod z Brunka. Ob začetku letošnjega šolskega leta so brunski vodovod prek noči zapirali, a so imeli na šoli vodo kljub temu le prvo uro pouka, od začetka junija pa do zadnjega večjega deževja v začetku oktobra pa sploh ne. Stanje se je nekoliko popravilo šele, ko so odkrili in popravili večjo poškodbo na cevovodu, vendar je voda ob vsakem deževju zaradi onesaženosti neuporabna. Dodatne skrbi povzroča vodstvu šole dejstvo, da v sušnih mesecih nimajo niti požarne vode, čeprav je šola montažna.

Osnovna šola na Blanci je popolna

osemletka. Ima osem razredov in en oddelek predšolske vzgoje. Število rojstev na njenem področju kaže, da bodo imeli tudi v prihodnjih letih okoli 200 učencev, zato je težave z oskrbo z vodo nujno rešiti.

Po besedah ravnateljice šole Ane Mešiček vidijo rešitev v sodelovanju z vaščani. Šest gospodinjstev v bližini šole, ki so poleti tudi brez vode, je 200 m od nje izvrtalo vrtino, iz katere bi lahko presežek vode odstopili šoli, ki bo nekoliko višje zgradila rezervoar. Tako bi imeli domačini večji pritisk v svojem vodovodu, šola pa stalno rezervoar in požarno vodo, saj v primeru, če bi na šoli zagorelo, vodovod z Brunka tudi v najbolj ugodnem času ne bi dal dovolj vode za gašenje. Nekaj denarja za rezervoar bo prispevala šola sama, del krajevna skupnost, pomagati pa bo morala tudi sevnjska občina z intervencijskimi sredstvi.

I. V.

STARA LOKOMOTIVA V KOČEVJU

V soboto, 25. septembra, smo praznovali 100. obletnico prihoda prvega vlaka iz Ljubljane v Kočevje. Na železniški postaji v Kočevju je bila slavnostna prireditev. Tu so se zbrali številni prebivalci Kočevja in drugi gostje. Pričakovali smo vlak, ki ga je vlekla zelo stara parna lokomotiva. Ko je vlak prisopihal, smo mahali in pozdravljali goste. Pozdravili so jih tudi kočevski župan in glasbeniki. Zatem smo si ogledali vagonc v lokomotivo. Tudi sedeli smo lahko v njih. Žal pa smo morali kmalu dol, kajti prihajal je drugi muzejski vlak. Takoj ko se je ustavil, smo zlezli še v tega. Železničarji so nosili take obleke kot v starih časih. Na postaji smo si v posebnem vagonu ogledali slike starih lokomotiv. Prireditev se je nato nadaljevala na ploščadi. Želim si, da bi v naše mesto še kdaj pripeljal muzejski vlak.

BLAŽ MIKUŽ
6. r., OŠ Kočevje

DOLENJSKI LIST

SPOMNILI SO SE BORCEV - Odbor za proslavljanje I. kongresa SPŽZ v Dobriču je v torek dopoldan pripravil srečanje in obdaritev 43 članov Zveze borcev v Domu starejših občanov v Šmihelu. Na predlog krajevnih organizacij ZB bodo v kratkem na domovih in bolnišnicah obiskali še vse preostale borce in jim izročili darila, ki so jih kupili s prostovoljnimi prispevki članov te organizacije. Ob tej priložnosti bodo borci dobili tudi spominske prtičke s posvetilom ob 50-letnici SPŽZ na Dobriču, ki so jih izvezle oskrbovanke doma Ida Žitnik, Marija Franko in Minka Čegovnik. (Foto: J. Pavlin)

KAKŠNA MUCA! - Minulo nedeljo je Felinološko društvo Ljubljana v prostorih grmske osnovne šole v Novem mestu pripravilo razstavo pasemskih mačk, ki si jo je ogledalo lepo število obiskovalcev. Na razstavi je sodelovalo 56 lastnikov mačk iz vse Slovenije, na ogled pa so postavili več kot 60 mačjih lepotev. Najlepsi med najlepšimi je bil po oceni obiskovalcev perzijanec Tequila del plumago Roberta Matiča iz Kopra, od dolenjskih mačkonov pa si je 3. nagrado prislužil maček Harry Nine Rostočilove iz Novega mesta. Novomeščan Franc Božič je prejel posebno priznanje za vzorno organizacijo razstave. Na sliki: muce so pritegnile pozornost tudi najmlajših obiskovalcev, ki so se čudili, kje imajo dolgo dlake kepice smrček in kje repek. (Foto: M. Markelj)

SREČANJE PO 41 LETIH - Jeseni pred 41 leti je na ljubljanski železniški postaji, od koder so takrat slovenski fantje odhajali služiti vojaški rok po vsej Jugoslaviji, ostalo 14 mladih fantov, 10 Dolenjcev, 2 Štajerca in 2 Primorca. Šele tam so zvedeli, da bodo svoj vojaški rok služili na Vrhnikih. Tam pa se niso smeli zbirati, kajti v JLA je bilo grupiranje prepovedano. Po dveh letih, kolikor so služili, so se razšli. Nekateri so obdržali stike, vsi se pa niso dobili skupaj do prejšnje sobote. Janez Košak, ki kot upokojenec živi v Šmarjeških Toplicah, je našel vse in organiziral srečanje v Novem mestu. "Vsi smo še živi, vsi upokojeni, zaradi bolezni le eden ni mogel priti," je povedal Košak. Po 41 letih se niso vsi med sabo niti več poznali. Na srečanju v Bučarjevi gostilni v Šmihelu, kjer je nastal tudi posnetek te "desetine", so si imeli po toliko letih veliko povedati. (Foto: A. B.)

KMALU SPET DOMOV - Za vojske 5. generacije slovenske vojske, ki se usposablja v vojašnici v Bršlinju, se iztekajo zadnji dnevi rednega služenja, saj bodo konec tega tedna že vsi doma pri svojih družinah. V soboto zjutraj so morali kar zgodaj iz toplih postelj, kajti alarmni zvonec jih je prebudil že ob petih. Pripravili so potrebno opremo, jo naložili na kamione, sami pa se vkrcali na vlak in se odpeljali do Uršnih sel. Ob deveti uri smo jih, ko so imeli za sabo že dobrih šest kilometrov hoje, srečali blizu cilja na gozdni cesti proti Radohi. Tu jih je čakala nekajednevna vaja na prostem z nalogo ubraniti gorski prelaz pred prodorom sovražnika, ob tem pa seveda še kopica drugih opravil, povezanih z nekajednevnim taborjenjem v naravi. Pešačenje od železniške postaje do Radohe je bilo zanje seveda mačji kašelj, zlasti še, ker je z njimi hodil tudi poveljnik vojašnice podpolkovnik Mitja Teropšič. "Vaja bo koristna tudi za povečanje osebje," sta povedala poročnik 1. stopnje Marjan Santelj in stoptnik Josip Bostič, ki jima je bila zaupana naloga vodenja operacije, "vsi skupaj pa so se strinjali, da je peta generacija fizično in psihično izredno dobro pripravljena, zato ni skrbi, da ne bi bili fantje kos nalogam, med drugim tudi tridesetkilometrskemu maršu, ki jih je čakal na koncu." (Foto: T. Jakše)

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 21. X.

SLOVENIJA 1

10.45 - 0.30 TELETEKST
11.00 VIDEO STRANI
11.10 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
12.00 TEDENSKI IZBOR
12.00 22. SREČANJE LJUBLJANSKIH ZBOROV
12.30 ANALITIČNA MEHANIKA, 37/52
13.00 POROČILA
13.05 PO DOMAČE, ponovitev
15.50 OČI KRITIKE, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 ČETRTEKOVE POSEBNOSTI
21.35 TEDNIK
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
POSLOVNA BORZA
23.00 SOVA
23.00 HIŠA NAPRODAJ, amer. naniz., 2/21
23.30 SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 8/29

SLOVENIJA 2

15.15 - 23.40 Teletekst
15.30 Video strani - 16.00 Tedenski izbor: Vas ob mej; 17.30 Sova (ponovitev): Hal Roach predstavljaja (amer. burleska); 17.55 Severna obzorja (amer. naniz., 7/29) - 18.45 Ze veste? - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Elite bojne enote (amer. dok. serija, 2/8) - 21.00 Dokumentarec meseca: G. A. Kos - 21.35 Umetniški večer: Velika obdobja evropske umetnosti (nemška dok. nadalj., 1/10); 22.35 Ves svet je oder (angl. dok. nadalj., 10/13)

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.40 A shop - 10.55 Pet minut za Film art fest - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 18. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (29. del) - 12.25 Video strani - 16.45 A shop - 17.00 Med dvema ognjema (ponovitev) - 18.00 Luč svetlobe (19. del) - 18.45 Elizije: Nedoumljivi Tao (ponovitev) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.00 Risanke - 20.10 Poročila - 20.30 Luč v temi (amer. film) - 22.05 V mestih: Karlovy Vary (dok. oddaja) - 22.40 Poročila - 23.00 Pred poroto (ponovitev 29. dela) - 23.25 A shop - 23.40 CMT

PETEK, 22. X.

SLOVENIJA 1

9.15 - 1.05 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.40 TEDENSKI IZBOR
9.40 PRIČA, norveška nadalj., 4/4
10.10 DERSU UZALA, japonsko-ruski film
12.25 ZE VESTE?
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 POSLOVNA BORZA
13.15 DOKUMENTAREC MESECA
13.50 UMETNIŠKI VEČER
14.50 VES SVET JE ODER, 10/13
15.00 OSMI DAN, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 FORUM
20.30 ZADETEK V POLNO, amer. film
22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 SOVA
23.20 SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 9/29
23.20 CIKLUS FILMOV B. HLADNIKA: PEŠČENI GRAD, slovenski film

SLOVENIJA 2

15.45 - 2.30 Teletekst
16.00 Video strani - 16.30 Tedenski izbor: Četrteke posebneosti; 17.30 Sova (ponovitev): Hiša naproday (amer. naniz., 2/21); 18.00 Severna obzorja (amer. naniz., 8/29) - 18.45 Znanje za znanje - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Koper: slavnostni koncert ob 350-letnici rojstva skladatelja Antona Tarsije - 21.40 Borštnikovo srečanje (kronika) - 22.00 Homo turisticus - 23.00 Damir Zlatar Frey: Prihajajo (TV priredba predstave Koreodrame Ljubljana) - 0.00 Košarkarski turnir Mc Donalds (posnetek iz Muenchna)

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.40 A shop - 10.55 Pet minut za Film art fest - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 19. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (30. del) - 12.25 Video strani - 16.20 A shop - 16.35 Luč v temi (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (20. del) - 18.45 Gašenje (dok. film) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Teden na borzi - 20.40 Prevara (amer. film) - 22.20 Poročila - 22.40 Pred poroto (ponovitev 30. dela) - 23.05 A shop - 23.15 Za vedno tvoja (amer. film) - 00.40 Erotična uspavanka - 01.10 Razdeven 4. julija (erotični film)

SOBOTA, 23. X.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.00 TELETEKST
7.30 VIDEO STRANI

8.05 TEDENSKI IZBOR:
8.05 RADOVEDNI TAČEK
8.20 LONČEK, KUHAI!
8.30 OTROCI ŠIRNEGA SVETA, amer. dok. naniz., 17/26
8.55 KLUB KLOBUK
9.45 TOK TOK
10.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.25 JATA ZMAJEV, amer. film
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 TEDNIK
13.45 HOMO TURISTICUS
15.00 TEDENSKI IZBOR
BORŠTNIKOVO SREČANJE
15.20 ZADETEK V POLNO, ponovitev amer. filma
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO AFRIKI Z OTROKOM IN KAMERO, nemška dok. serija, 1/4
18.00 RPL
18.45 TV MERNIK
19.00 RISANKA
19.10 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 UTRIP
20.30 ONA + ON
21.30 DOMAČE OBRTI NA SLOVENSKEM: APNARJI IN OGLARJI
22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA:

SLOVENIJA 2

12.45 - 0.40 Teletekst
13.00 Video strani - 13.30 Človek in glasba - 14.25 Sova (ponovitev): Severna obzorja (amer. naniz., 9/29); 15.20 Romance: Iz sence (angl. film) - 17.00 Športna sobota: košarkarski turnir Mc Donalds - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Ljubezen boli (angl. nadalj., 10/10) - 20.55 Veliki zločini in procesi 20. stol. (dok. serija, 4/13) - 21.25 Poglej in zadeni - 22.30 Sobotna noč

KANAL A

9.00 Country Music Television Europe (CMT) - 9.45 A shop - 10.00 Kino, kino, kino (ponovitev oddaje o filmu) - 10.30 Pet minut za Film art fest - 10.35 Prevara (ponovitev filma) - 12.10 Teden na borzi (ponovitev) - 12.20 A shop - 18.00 Naj natakara (reportaža) - 18.40 Dan po jutrišnjem (3. del amer. serije) - 19.10 Devlinova zveza (ponovitev 6. dela) - 20.00 Risanke - 20.10 Modna dedola (oddaja o modi) - 20.45 Devlinova zveza (7. del) - 21.35 Pet minut za Film art fest - 21.40 Padli idol (angl. krimin.) - 23.15 Poročila v angleščini - 23.40 CMT

NEDELJA, 24. X.

SLOVENIJA 1

8.45 - 0.20 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.15 OTROŠKI PROGRAM
9.15 ŽIV ŽAV, ponovitev
10.05 GENERALKA, igrani film 6/6
10.30 SEZAMOVA ULICA, amer. naniz., 6/13
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 IZ LETNEGA NASTOPA UČENCEV
BALETNE ŠOLE V LJUBLJANI
12.25 .....
12.35 DIVJI SVET ŽIVALI, ponovitev (23/25)
13.00 POROČILA
13.40 V DIMU SMODNIKA: DO ZADNJEGA MOŽA, amer. film
15.10 ELITNE BOJNE ENOTE, ponovitev amer. dok. serije, 1/8
16.05 EDVARD VII., angl. nadalj., 4/13
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO DOMAČE
19.00 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ZRCALO TEDNA
20.30 JESENSKI 3 X 3
21.40 PREŽIVETJE V AVSTRALSKI DIVJINI, avstral. dok. serija, 14/15
22.15 DNEVNIK 3, VREME
22.35 SOVA

SLOVENIJA 2

0.45 - 0.25 Teletekst
Opomba: 0.4 F-1, posnetek ob 16.15
12.00 Video strani - 12.20 Tedenski izbor: Poglej in zadeni; 13.25 Hlapčič (avstral. nadalj., 2/4); 14.15 Ona + on - 15.15 Sportna nedelja - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Slovenski magazin - 20.40 Krik svobode (amer. film) - 23.10 Borštnikovo srečanje (kronika) - 23.30 Športni pregled

KANAL A

8.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 8.15 Ris (risanke in spoti) - 9.05 1. del risanege filma za otroke - 9.30 Male živali - 9.50 Pet minut za Film art fest - 9.55 Padli idol (ponovitev filma) - 11.30 Dance session (ponovitev) - 12.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 12.15 Helena - 13.00 Video strani - 18.00 Srebrni jubilej New Swing Quarteta - 19.05 Tropska vročica II (4. del amer. nadalj.) - 20.00 Risanke - 20.10 Marlboro music show - 20.40 Kino, kino, kino (oddaja o filmu) - 21.10 Tropska vročica II (7. del amer. nadalj.) - 22.10 Ljubezenska zgodba (amer. film) - 23.40 CMT

PONEDELJEK, 25. X.

SLOVENIJA 1

10.45 - 0.05 TELETEKST
11.00 VIDEO STRANI
11.15 TEDENSKI IZBOR
11.15 VRNITEV ANTILOPE, angl. nadalj., 3/13
11.45 ZNANJE ZA ZNANJE - UČITE SE Z NAMI
12.15 PO AFRIKI Z OTROKOM IN KAMERO, nemška dok. serija, 1/4

13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 SLOVENSKEI MAGAZIN
13.35 ŠPORTNI PREGLED
14.20 VIDEO STRANI
16.05 BORŠTNIKOVO SREČANJE, kronika
16.25 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ABC - ITD., TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 GOSPODARSKA ODDAJA: 10000 OB-RATOV
20.55 OMIZJE
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA

SLOVENIJA 2

14.15 - 1.00 Teletekst
15.00 Video strani - 15.20 Tedenski izbor: Forum, TV mernik, Utrip, Zrcalo tedna; 16.20 Obzorja duha - 16.50 Sova (ponovitev); Ljubezen dan, ljubezen ne (22. epizoda); 17.15 Mojster in Margareta (poljska nadalj., 3/8); 18.05 Severna obzorja (amer. naniz., 10/29) - 18.50 TV avtomagazin - 19.20 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Sedma steza - 20.25 Mož z dvojnimi obrazom (franc. drama) - 21.55 Zelena ura - 22.30 Studio City - 23.30 Diamanda Galas

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 10.00 CMT - 10.40 A shop - 10.55 Pet minut za Film art fest - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 20. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (31. del) - 12.25 Helena (ponovitev) - 16.10 A shop - 16.25 Ljubezenska zgodba (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (21. del amer. nadalj.) - 18.45 Po sledih heroja avtomobilskih dirk (dok. film) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Frklja (amer. komedija) - 22.05 Ameriških deset (glasbena oddaja) - 22.35 Pet minut za Film art fest - 22.40 Poročila - 23.00 Pred poroto (ponovitev 31. dela) - 23.25 A shop - 23.40 CMT

TOREK, 26. X.

SLOVENIJA 1

8.45 - 0.15 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.15 TEDENSKI IZBOR
9.15 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
9.25 SEZAMOVA ULICA, 6/13
10.25 TV AVTOMAGAZIN
10.55 ZELENA URA
11.30 MOŽ Z DVOJNIMI OBRAZOM, franc. drama
13.00 POROČILA
14.10 TEDENSKI IZBOR
14.10 SOBOTNA NOČ
16.10 SEDMA STEZA
16.30 PORABSKI UTRINKI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
LONČEK, KUHAI!
HOV, angl. naniz., 1/8
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 ABC - ITD., TV igrice
19.10 RISANKA

Labod smelo proti sedemdesetim

Kolekcija za pomlad in poletje ter novoletni program predstavljena novinarjem in trgovcem

NOVO MESTO - Letos se je Labod nemškemu in avstrijskemu tržišču predstavil s srjajami lastne blagovne znamke Peter Bensen in Crocket. Prvo naročilo 3.200 srjaj je spodbudno in za podjetje s šestimi tovarnami in 2.000 zaposlenimi garancija, da so na pravi poti. Izvozu je namenjenih 80 odst. zmogljivosti, domačemu trgu preostalih 20 odst. celotnih proizvodnih kapacitet. Domačim kupcem je na voljo ženski program blagovne znamke Ella Vivaldi in srjajni program Amadeus, prestige, Tip-top, Swan look in Walter Wolf ter vse več izdelkov dopolnilne ponudbe osnovnima kolekcijama.

Čeprav se Labod tako kot vsa druga podjetja v tekstilni panogi srečuje s težavami, se število za-

ŽENSKA SPET ŽENSKA - Manekenke Reklam studia Marka Klinca znajo nositi Labodove modele tako, da vsak po svoje izžareva ženskost in eleganco. (Foto: Majda Luzar)

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 BOBENČEK
21.30 OSMI DAN
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
POSLOVNA BORZA
22.50 SOVA

SLOVENIJA 2

16.15 - 23.35 Teletekst
16.30 Video strani - 16.50 Tedenski izbor: Gospodarska oddaja; 17.30 Sova (ponovitev): Collinsova in Coward (angl. naniz., 8/8); 18.00 Severna obzorja (amer. naniz., 11/29) - 18.45 Iz življenja za življenje: Prislunhimo tišini - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Po vojni (angl. nadalj., 5/10) - 20.55 Intervju - 21.55 Videošpon - 22.50 Svet poroča

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.40 A shop - 10.55 Pet minut za Film art fest - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 21. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (32. del) - 16.15 A shop - 16.25 Frklja (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (22. del) - 18.45 Jazzbina (ponovitev 37. oddaje) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Ciklus slovenskega filma: Zarota - 22.00 Jazzbina (38. oddaja) - 22.30 Pet minut za Film art fest - 22.35 Poročila - 23.00 Pred poroto (ponovitev 32. dela) - 23.25 Marlboro music show - 00.00 A shop - 00.15 CMT

SREDA, 27. X.

SLOVENIJA 1

9.15 - 0.00 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
10.05 TEDENSKI IZBOR
10.05 BISKVITKI, amer. risana serija
10.35 VIDEOŠPON
11.30 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
12.00 VELIKI ZLOČINI IN PROCESI 20. STOL., dok. serija, 4/10
12.30 PREŽIVETJE V AVSTRALSKI DIVJINI, avstral. dok. serija, 14/15
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
14.25 TEDENSKI IZBOR
14.25 INTERVJU
15.25 PO VOJNI, angl. nadalj., 5/10
16.20 SVET POROČA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 KLUB KLOBUK
18.00 RPL
18.45 ABC - ITD., TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 KOKETIRANJE S SIVINO MOŽGAN-SKE SKORJE
21.00 DAN RTV, prenos iz CD
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 SOVA

SLOVENIJA 2

14.45 - 22.50 Teletekst
15.00 Video strani - 15.25 Tedenski izbor: Bobenček; 16.15 Omizje - 17.30 Sova (ponovitev): Medvedja usluga (angl. naniz., 3/6); 18.00 Severna obzorja (amer. naniz., 12/29) - 18.45 Analitična mehanika (38/52) - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Športna sredo - 22.30 Borštnikovo srečanje (kronika) - 22.50 Opus

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 10.00 CMT - 10.40 A shop - 10.55 Pet minut za Film art fest - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 22.

Šport iz Kočevja in Ribnice

Rokometašicam Kočevja je le malo manjkalo, da bi osvojile točko proti Belinki Olimpiji, ekipi državnih prvakinj. 20 sekund pred koncem srečanja so pri izidu 21:20 za Ljubljankanke Kočevke zastreljale sedemmetrovko, kar so domačinke izkoristile in postavile končni izid 22:20. Tako kot v obeh tekmah evropskega pokala so klonile v zadnjih minutah srečanja, saj so v Ljubljani vodile skoraj celo srečanje. Po dveh krogih so Kočevke na drugem mestu lestvice prve rokometne lige.

Rokometaši KVM Ribnica so gostovali v Velenju in zaslužno izgubili z 31:23. Tekmo sta zelo slabo sodila ljubljanska sodnika, ki sta izključna krivca, da se je srečanje sprevrglo v grobo medsebojno obračunavanje med igralci obeh moštev.

Odbojkarice LJK Tilie so s 3:0 izgubile srečanje na domačem igrišču z Gornjim Gradom. K boljši igri - najslabše so bile pri sprejemu servisa - niso pomagale niti številne menjave z mlajšimi igralkami.

V tekmah 2. kegljaške lige so kegljači Kočevja premagali Adrijo iz Pirana s 7:1, Kočevke pa so slavile zmago nad

Proteusom s 6:2.

V ponedeljek zvečer so se na izredni skupščini zbrali člani rokometnega kluba KVM Ribnica. Zaradi razmer v klubu in težav v podjetju KVM je odstopil predsednik društva in direktor podjetja - sponzorja, Bojan Kos. Rokometni klub bo po novem nosil ime RK Ribnica.

AKTIV BREŽIŠKIH TELOVADCEV

CERKLJE OB KRKI - Na rednem strokovnem srečanju učiteljev športne vzgoje občine Brežice v Cerkljah ob Krki je prof. Jože Senica predstavil novosti pri sojenju moške gimnastike v tekočem olimpijskem ciklusu. O sojenju v ženski gimnastiki je govorila prof. Zdenka Senica.

BRUSNICE OPEN

BRUSNICE - Pod pokroviteljstvom zasebnega brusniškega podjetja za ekonomsko - finančni inženiring Dinamic so na teniških igriščih v Brusnicah pripravili že tradicionalni jesenski turnir Brusnice open. Med posamezniki je zmagal znani novomeški podjetnik Aleš Wachter nad Dušanom Illovarjem in direktorjem Dinamica Sandijem Kranjcem. V igri dvojic sta v finalnem obračunu Kralj in Vesel premagala Kranjca in Narata.

"TRIMO" Trebnje, p.o., podjetje z dolgoletno tradicijo na področju razvoja, izdelave in montaže jeklenih konstrukcij, gradbenih plošč in raznih vrst montažnih objektov ter opreme iz nerjaveče pločevine, objavlja na podlagi sklepa poslovnega odbora prosta delovna mesta:

1. Projektant montažnih objektov (jeklene konstrukcije in gradbene plošče)

Kandidat mora imeti visoko izobrazbo gradbene smeri, pet let delovnih izkušenj s področja projektiranja, strokovni izpit, znanje angleškega ali nemškega jezika, AVTOCAD.

2. Razvojni projektant za razvijanje kontejnerskih zložen

Kandidat mora imeti visoko izobrazbo gradbene smeri, pet let delovnih izkušenj s področja projektiranja, strokovni izpit, znanje angleškega ali nemškega jezika, AVTOCAD.

3. Planer za proizvodnjo lahkih gradbenih plošč

Kandidat mora imeti višjo ali srednjo izobrazbo tehnične smeri, najmanj pet let delovnih izkušenj s področja planiranja.

4. Skupinovodja barvarne

Kandidat mora imeti poklicno ličarsko šolo, zaželjene so delovne izkušnje.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite ali prinesite osebno v 8 dneh na naš naslov:

TRIMO TREBNJE, Prijateljstva 12, 68210 TREBNJE.

Informacije lahko dobite osebno ali po telefonu (068) 44-125 int. 229.

Z ustreznim kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, s 3-mesečnim poskusnim delom.

M - KŽK KMETIJSTVO KRANJ, Begunjska c. 5

SEMENSKI KROMPIR

sort DESIRÉE, ULSTER SCEPTRE, JAERLA in KENNEBEC iz uvoza vam priskrbimo po zelo konkurenčnih cenah.

Informacije in naročila v skladišču krompirja Šenčur na tel. (064) 41-017.

»Ljubi Dolenjci!«

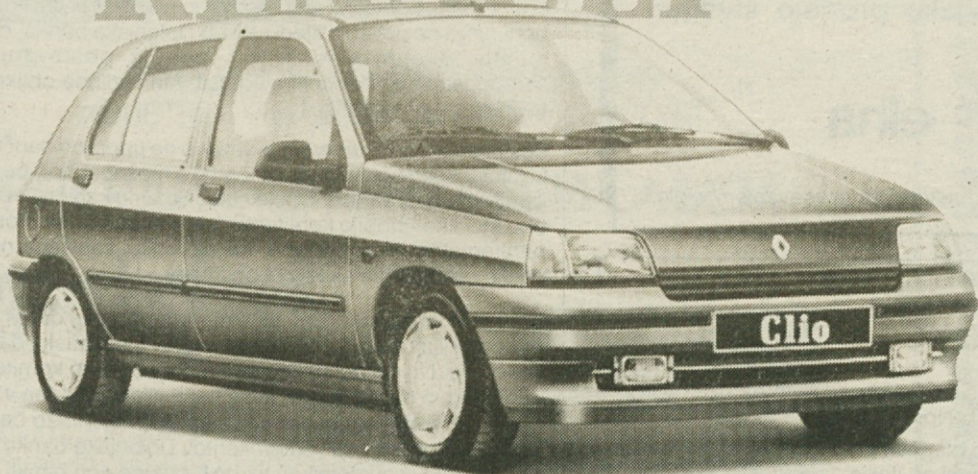
Za vas in za vaše ljube smo na Trdinovem vrhu postavili oddajnik. Po 69. kanalu pridemo tudi k vam domov.

KANAL A — Televizijska postaja

RENAULT

Revoz d.d.

RENAULT priporoča elf

CLIO

Clio se odslej Sloveniji predstavlja v osmih različnih verzijah s tremi ali petimi vrati.

Na voljo so trije bencinski motorji s katalizatorjem (1171 ccm/60 KM, 1390 ccm/80 KM, 1764 ccm/137 KM) in dizelski motor (1870ccm/65 KM).

Izbirate lahko med modeli z osnovno RN opremo, z bogato RT opremo (centralno zaklepanje z daljinskim upravljanjem, električno odpiranje stekel, meglenke, obarvana stekla, po tretjinah deljiva zadnja klop) ali športno opremo pri modelu 16S.

Ponujamo vam tudi veliko izbiro dodatne opreme.

Zagotavljamo takojšno dobavo. Najcenejši Clio je lahko vaš že za

1.248.000 SIT

Clio. Ima vse, kar imajo veliki.

IŠČEMO sposobnega trgovskega potnika za delo na terenu. Prodaja pijač bo po sistemu "housiranja", delo je po pogodbi. Nastop dela možen takoj.

INTERSHOP, d.o.o.
Kolodvorska 56, 68340 ČRNOMELJ

Tel: (068) 52-073, 52-555

Fax: (068) 52-073, 53-173

Če vam kdo reče,
da je v neki trgovini drago, mu boste takoj verjeli,

če pa reče,
da je poceni,

se boste najprej prepričali sami!

Za test pogledajte tole:
čokolada 80 g Kraš - 36,20
olje Helios - 120,70
tekoči detergent PRIL - 163,80
rum 1 liter - 216,00
Coca cola 1,5 litra - 133,60

V Gali Metlika dobi upokojenec še popust, ostali na čeko, nad 3000,00 SIT pa še darilo!!

Obveščamo svojce žrtev komunističnega nasilja, ki so bile umorjene in vržene v jamo "Mihovec" pri Novem mestu v oktobru 1945, da bo spominska maša pri jami v soboto, 23. oktobra, ob 11. uri.

V primeru slabega vremena bo maša ob istem času v kapiteljski cerkvi v Novem mestu.

**REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE
OBMOČNA ENOTA SEVNICA**
Trg svobode 32, Sevnica

**VABI K SODELOVANJU PRAVNE IN FIZIČNE OSEBE
ZA SVETOVANJE BREZPOSELNIH OSEBAM
PRI SAMOZAPOSLITVI**

na področjih:

- strokovne pomoči pri ocenjevanju podjetniških idej,
- izdelave poslovnega načrta,
- računovodskega servisa za podjetnike in obrtnike,
- ekonomsko-marketingškega svetovanja,
- iskanja poslovnih prostorov,
- ustanavljanja novih obratovalnic in podjetij,
- finančnega svetovanja,
- pravnega svetovanja,
- tržnih raziskav in komercialnih storitev itd.

Ponudbi je potrebno priložiti:

- dokazila o strokovni usposobljenosti (diploma itd.)
- o registraciji svetovalne dejavnosti,
- navedbo področij, na katerih lahko ponudite svoje storitve,
- cenik storitev.

Ponudbe pošljite na Republiški zavod za zaposlovanje, Območna enota Sevnica, Trg svobode 32, Sevnica, do 30.10.1993.

Pri izbiri bodo imeli prednost ponudniki, ki lahko ponudijo celovitejšo storitev, so vključeni v svetovalno mrežo za razvoj malega gospodarstva oz. imajo status svetovalca za podjetništvo.

Z izbranimi ponudniki bomo sklenili pogodbo o svetovanju za obdobje enega leta.

**STANOVANJA IN POSLOVNI PROSTORI V
BELI KRAJINI**

ČRNOMELJ

Nudimo ugoden nakup na atraktivnih lokacijah

ČRNOMELJ: enosobna, dvosobna in trosobna stanovanja
METLIKA, SEMIČ: poslovni prostori

Plačilni pogoji po dogovoru.

VSELJIVO TAKOJ.

Vse informacije na sedežu podjetja na Zadružni c. 14, Črnomelj, ali na telefon (068) 52-255, 52-217.

**Ribiška družina
Novo mesto**

Cesta herojev 10

razpisuje prosta dela in naloge

RAČUNOVODJE - ADMINISTRATORJA

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima V. stopnjo šolske izobrazbe ekonomske smeri
- 5 let delovnih izkušenj na področju finančno-računovodskih poslov.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Sprejeti kandidat bo moral opraviti 3-mesečno poskusno delo.

Pismene prijave z dokazilom o izpolnjevanju pogojev, opisom dosedanjih delovnih izkušenj in kratkim življenjepisom pošljite v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

PIONIR

AVTOHIŠA

Servisno prodajni center Novo mesto d.d.

Ločna 48
68000 NOVO MESTO

**pripravlja
jesensko presenečenje**

Vsako soboto od 23.10.1993, od 7. do 13. ure

vas

v prostorih AVTOHIŠE v Ločni 48 vabimo

na naš AVTOSEJEM

Vozilo lahko prodate, kupite, v našem servisu pregledate, pridobite strokovno mnenje, opravite obvezni, preventivni ali delni tehnični pregled in še in še...

Naš avtosejem ponuja največ!

V naši trgovini poleg originalnih rezervnih delov za vozila RENAULT, VOLKSWAGEN in ZASTAVA ponujamo tudi:

- avtoradio BLAUPUNKT - že od 15.950,00 SIT
- avtozvočnike »PIONER« - že od 4.334,48 SIT
- prevleke sedežev »UNIVERZAL« - že od 4.620,00 SIT
- motorno olje »VALVOLINE«, 1 liter 493,00 SIT
- hladilno tekočino (koncentrat), 1 liter 247,00 SIT

Pri nas kupljene avtoplašče in olje zamenjamo brezplačno.

V servisu ponujamo kompletne servisne storitve (tudi kleparske in ličarske) z 10-odst. popustom na delo!

Možnost plačila na več obrokov!

Obrtnikom in drugim pravnim osebam nudimo možnost sklenitve pogodbe za servisiranje vozil in nakup rezervnih delov, z odobrenim popustom in ugodnimi plačilnimi pogoji.

Pridite in prepričajte se!

Tel.: 323-421, 321-243, 322-613, 323-629.

Da likanje in šivanje ne bo odveč

NOVO MESTO - Dve leti bo, odkar je švicarska firma ELNA prisotna tudi na slovenskem tržišču. Njene proizvode, likalne in šivalne aparate, smo si letos lahko ogledali tudi na celjskem sejmu in gospodinje so bile nad njimi navdušene. Kako tudi ne, saj prihranijo mnogo časa in truda. Njihov likalni aparat za gospodinjstvo in profesionalno uporabo za likanje vseh vrst perila in tkanin se ponaša tudi s priznanjem instituta za metalurgijo in kakovost kot varčen, stroške nakupa pa lahko uveljavite kot olajšavo pri dohodnini.

Paleta šivalnih strojev Elna je pestra in široka: od navadnih z rokavnikom za gospodinjstva z nekaj vrst šivi do močnejših, elektronskih in računalniško krmiljenih, ki zmorejo 7 različnih vrst gumbnic in 370 različnih vzorcev ter črk in številk, ki se lahko poljubno kombinirajo v prave umešne vezenine.

Nagrado švicarskih bank za inovacije si je prislužil stroj s slepim napeljevanjem in avtomatskim vdevanjem niti v iglo, ki bo na prodaj že konec leta. Likalnice in šivalne stroje bodo na Dolenjskem predstavili to soboto v Slovenski vasi pri Mokronogu, v novi trgovini Kovino-prodaja.

MAJDA LUZAR

TUDI PRI VAS DOMA

**RADIATORJI
EVROPSKEGA
PROIZVAJALCA**

EVROPSKA KAKOVOST
SLO ATEST
5 LET GARANCIJE
KONKURENČNE CENE
RABATI ZA TRGOVINE

in material za:
**VODOVOD IN
KANALIZACIJO
CENTRALNO KURJAVO
PLINSKO INSTALACIJO
ELEKTRIKO
BARVE — LAKI**

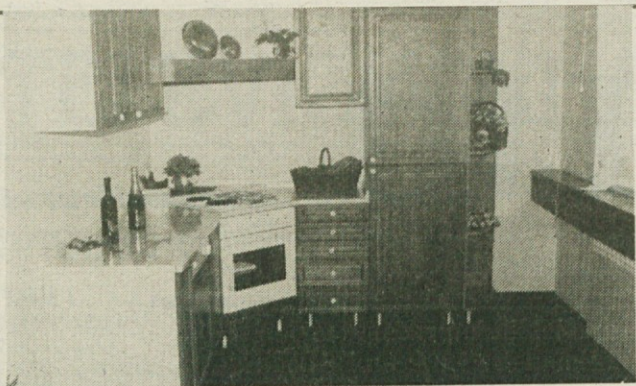
V primeru, da vam izvedemo tudi montažo centralne kurjave, plina ali vodovoda, **PLAČATE SAMO 3% DAVKA.**

TILIA

TEHNIČNA TRGOVINA IN
MONTAŽA INSTALACIJ

Novo mesto, Bršljin 21, tel. 068/27-197, fax. 068/323-209

Trgovina

**SALON KUHINJ
SLOVENSKA VAS 5
ŠENTRUPERT
tel. 068/47-709**

Delovni čas od 10. - 18., sobota od 8. - 13. ure.

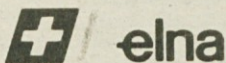
**Kuhinje, ki se jim ne boste mogli upreti.
Kuhinje, ki so v ponos vašemu domu.**

V našem salonu nudimo kuhinje, ki jih ne boste dobili drugje - ekskluzivna prodaja.
Svetovanje, dostava in montaža na domu.
Cene ugodne.
Možnost plačila do 6 obrokov!

**Pridite v soboto, 23. oktobra, od 10. ure dalje, v
Slovensko vas pri Mokronogu v novo trgovino
Kovinoprodaja**

na

**predstavitev in akcijsko prodajo šivalnih
strojev**

tudi najnovejšega aparata z avtomatskim vdevanjem v iglo.

**TOVARNA PRIKOLIC
ADRIA CARAVAN
Novo mesto, d.d.**

Na 75. mestu med 100 največjimi slovenskimi firmami je Tovarna prikolic Adria Caravan, d.d., iz Novega mesta.

Imamo v Evropi uveljavljeno blagovno znamko in proizvode, ki jih že 29. leto preizkušajo kupci od Italije do Švedske in od Portugalske do Ruske federacije.

**Za uspešno prihodnost potrebujemo strokovne, vztrajne in
ambiciozne sodelavke in sodelavce za design, prodajo, na-
bavo in prevajanje.**

Ponujamo vam honorarna in stalna delovna mesta v Novem mes-
tu in Ljubljani, kreativno delo in pot v Evropo.

Če vas naša ponudba zanima, pošljite do 1.11.1993 pisne vloge
na naslov:

**Tovarna prikolic Adria Caravan, d.d.
Kadrovska služba
Skalickega 1
68000 NOVO MESTO**

**SKUPŠČINA OBČINE NOVO MESTO
IZVRŠNI SVET
Komisija za štipendiranje**

RAZPISUJE

za šolsko leto 1993/94

4 kadrovske štipendije za študente s stalnim prebivališčem v
občini Novo mesto, ki so vpisani na VII. stopnji za naslednje štu-
dijske smeri:

- razredni pouk
- matematika in fizika
- slovenski in nemški jezik
- angleški jezik.

Prijavi na razpis je treba priložiti:

- dokazilo o vpisu v tekoči letnik šole
- dokazilo o učenem uspehu zadnjega leta izobraževanja
- življenjepis.

Prijave z zahtevanimi dokumenti bo sprejemal Sekretariat za
družbene dejavnosti občine Novo mesto, Novo mesto, Kettejev
drevored 3, do petka, 30. oktobra 1993.

**Osnovna šola Bršljin, Novo mesto
Kurirska pot 19
Novo mesto**

razpisuje prosto delovno mesto

učitelja razrednega pouka

(lahko je pripravnik) za določen čas - do 31. 8. 1994 - 2 delavca.
Začetek dela takoj.

Bančni avtomat

Sodobni trendi v bančnem poslovanju kažejo, da banka ponuja komitentom vrsto storitev, s katerimi prenaša del svojega poslovanja izven klasičnih bančnih prostorov. Ker banka na ta način svoje storitve približa komitentom tam, kjer jih le-ti najbolj potrebujejo, komitenti radi segajo po njih. Novostim na področju bančnega poslovanja sledi tudi LB Dolenjska banka, d.d., Novo mesto. Svojim komitentom ponuja poslovanje preko samopostrežnih bančnih avtomatov in različne oblike brezgotovinskega poslovanja.

Poslovanje z bankomatom je vezano na uporabo bančne kartice in tajne osebne številke, ki preprečuje možnost zlorabe v primeru izgube bančne kartice. Oboje - tako bančno kartico kot tajno osebno številko - dobijo komitenti v svoji enoti banke. Poslovanje z bankomatom je enostavno, saj navodila, zapisana na ekranu, vodijo uporabnika skozi cel postopek.

Trenutno lahko komitenti LB Dolenjske banke, d.d., Novo mesto uporabljajo več kot 100 bankomatom Ljubljanske banke širom Slovenije. Na območju Dolenjske banke lahko komitenti poslujejo preko 5 bankomatom, ki so postavljeni po eden v Črnomlju, Metliki in Trebnjem in dva v Novem mestu. Mrežo bankomatom uporablja preko 11.700 komitentov Dolenjske banke, kar predstavlja polovico imetnikov tekočih računov pri banki.

Ker spodbuja komitente k uporabi samopostrežnih avtomatov, Dolenjska banka za storitve na bankomatu ne zaračunava nadomestila. Število dvigov gotovine na bančnih avtomatih iz meseca v mesec raste in dosega na bankomatih v Novem mestu povprečno 200 dvigov na dan, na bankomatih v Črnomlju, Metliki in Trebnjem pa povprečno 100 dvigov dnevno.

Do konca leta načrtuje Dolenjska banka razširitev ponudbe storitev, ki jih komitenti lahko uporabljajo preko bančnih avtomatov še na polog gotovine na tekoči račun in na plačilo položnic z gotovino ali v breme sredstev na tekočem računu. Tem storitvam bo Dolenjska banka dodala še izdajo potrdila o dvigu gotovine preko bančnega avtomata.

Veliko število uporabnikov in rast števila dvigov gotovine dokazuje, da je bančni avtomat nepogrešljiv del vsakdanjega urejanja finančnih zadev.

**VZGOJNO-VARSTVENA ORGANIZACIJA
NOVO MESTO
Ragovska 18**

razpisuje

prosto delovno mesto

SVETOVALNEGA DELAVCA

V skladu s 57. členom Statuta VVO vabimo k sodelovanju

- pedagoga,
- pedagoga-psihologa
- ali psihologa.

Svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naš naslov do 29.10.1993.

O rezultatu izbire vas bomo obvestili v 30 dneh po roku prijave.
Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Popravek objave javne dražbe

Pri razpisu za javno dražbo poslovnih prostorov na Zagrebški 13, katerih lastnik je Holding IMV, d.o.o., Novo mesto, ki je bil objavljen v prejšnji številki Dolenjskega lista na str. 21, je prišlo pri točkah 3 in 12 do napake, in sicer:

- **Točka 3 se pravilno glasi: Izključna cena je 18.900 DEM, plačljivo v tolaški protivrednosti na dan plačila po srednjem tečaju BS.**
- **V točki 12 pa je pravilna telefonska številka (068) 323-202.**

PLAČAS

, Z MALO SREČE DOBIŠ

Zagotovili smo vam možnost nakupa omejene količine vozil iz programa

CITROEN (AX, ZX, XANTIA):

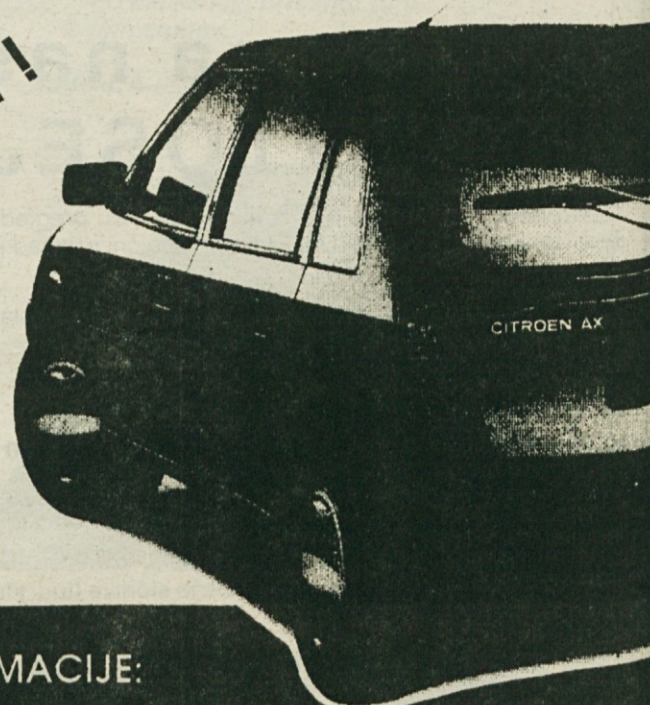
- DOBAVA PO SISTEMU "PLAČAJ - ODPELJI"
- 5 % POPUST

Vsi kupci, ki bodo do 23. decembra kupili enega izmed avtomobilov iz prodajnega programa NOVOTEHNE AVTOMOBILI, bodo sodelovali v **NAGRADNEM ŽREBANJU AVTOMOBILA CITROEN AX.**

Javno žrebanje, katerega bo prenašala TV Novo mesto - VAŠ KANAL, bo v četrtek, 23. decembra 1993.

Srečni dobitnik bo objavljen v letošnji zadnji št. tednika Dolenjski list.

**IZREDNA
PRILOŽNOST!**

NOVOTEHNA

AVTOMOBILI

INFORMACIJE:

AVTOSALON Novo mesto ☎ 068 322 066,
AVTOSALON Krško ☎ 0608 31 485.

NZIRLO d.o.o.

NAROČILA NA
p.p. 45, 61101 LJUBLJANA
ali na telefon:
061/217-690
061/216-766
061/215-476

REVOLUCIONAREN DOSEŽEK KEMIČNE
INDUSTRIJE V BOJU ZA OHRANITEV MLADOSTI

PREPARAT PROTI SIVIM LASEM

gigiricci

Losion, ki v skladu z naravnim ciklusom sivim lasem vrača prvotno naravno barvo in sijaj.

Gigiricci je blaga, brezbarvna raztopina za vtiranje v lasišče. Postopno in neopazno spodbuja vnovično nastajanje pigmenta.

Gigiricci je primeren za vse vrste las. Spodbuja rast, odstranjuje prhljaj in preprečuje odpadanje.

Gigiricci je znanstveno preizkušen.

CENA: 1.599 SIT + PTT stroški

NAROČILA TUDI OB
SOBOTAH IN NEDELJAH

NAROČILA NA
p.p. 45, 61101 LJUBLJANA
ali na telefon:
061/217-690
061/216-766
061/215-476

NAROČILNICA

Ime in priimek

Ulica in št.

Poštna št. in kraj

KOS. GIGIRICCI

NAROČILNICO POŠLJITE NA NASLOV
DŽIRLO d.o.o., p.p. 45, 61101 LJUBLJANA

NZIRLO d.o.o.

NAROČILA NA p.p. 45, 61101 LJUBLJANA

ČANG ŠLANG

ali na telefon: 061 217 690

061 216 766

061 215 476

ČAJ ZA HUJŠANJE

Z zmanjševanjem telesne teže krepite organizem

Vsi dosednji preparati za hujšanje (vitaminske tablete, dietetski preparati) so reševali problem zmanjševanja telesne teže, ne pa tudi ohranjanja idealne telesne teže. Izjema pri tem je ČANG-ŠLANG, čaj za reduciranje telesne teže po kitajski recepturi. Je zdravilen, iz naravnih sestavin in ga lahko uporabljamo za posebno nego telesa, povzroča izgubo teže, plinov, nakopičenih maščob in spodbuja izgubo teka. Z rednim pitjem čaja ČANG-ŠLANG bodo izgorele odvečne telesne maščobe, vaše telo pa bo postalo gladko in gibčno. Čaj ČANG-ŠLANG je sestavljen iz posebnih sestavin in je primeren za ženske in moške, stare in mlade, za vse starosti. (ČANG-ŠLANG so nekoč pili bogati Kitajci. S pitjem tega čaja so obdržali vitkost in gibčnost. Tudi vsak obrok hrane so čutili kot en sam požirek. Škatlica ČANG-ŠLANG vsebuje 40 vrečk čaja, ki so garancija za doseg želene telesne teže. Po pitju čaja ne čutite v želodcu nobene teže niti kakšne druge neprijetnosti, kajti niste pili pivskega kvasa, pač pa ČANG-ŠLANG, čaj s tradicijo več kot 1700 let. Za izgubo teže je dovolj, da vsak dan pred obrokom popijete eno skodelico tega čaja. Zaradi izgube telesne teže ne boste nervozni, nasprotno ohranili boste dobro razpoloženje. Isti učinek boste dosegli, če popijete dve skodelici ČANG-ŠLANGA pred spanjem.

CENA: 799,00 SIT + PTT STROŠKI
PLAČATE PO POVZETJU

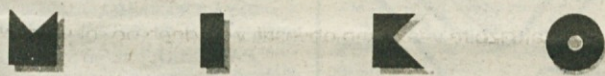

NAROČILA NA p.p. 45, 61101 LJUBLJANA

ali na telefon: 061 217 690

061 216 766

061 215 476

SALONI NUDIJO

- keramiko od 715 SIT/m2 dalje
- jupol 30 kg - 2.150 SIT
- lepilo za keramične ploščice - zunanje 25 kg - 780 SIT
- WC školjka + bide + umivalnik s podstavkom od 16.045 SIT dalje
- WC školjka - 4.631 SIT
- umivalnik - 3.762 SIT
- pohištvo vseh vrst
- keramika domača in italijanska
- barve, laki
- keramično in zidarsko orodje

Popust za gotovinsko plačilo.

Plačilo na 3 čke brez obresti.

Kredit do 9 obrokov.

VABLJENI

- MIKO 1, CKŽ 100, Krško
- MIKO 2, 3, Resljeva 2, Novo mesto
- MIKO 4, N.H.M. 17, Sevnica
- MIKO 5, Boštanj, OBRTNA CONA
- MIKO 6, Milančeva 81, Brežice

OBVESTILO

Podjetja in druge organizacije, stranke in društva ter občane obveščamo, da sta po sklepu Izvršnega sveta Skupščine občine Trebnje, sprejetega 21.9.1993 (sklep objavljen v Uradnem listu RS št. 55/93 z dne 1.10.1993) v

JAVNI RAZGRNITVI:

- osnutek programskih zasnov za spremembe zazidalnega načrta za območje T6-2, obrtna cona Trebnje
- osnutek spremembe zazidalnega načrta T6-2, obrtna cona Trebnje

Osnutka sta javno razgrnjena v prostorih Zavoda za urbanistično načrtovanje Trebnje in Krajevne skupnosti Trebnje.

JAVNA OBRAVNAVA

NAVEDENIH OSNUTKOV BO V TOREK, 26.10.1993, OB 19. URI V SEJNI SOBI OBČINE TREBNJE, GOLIEV TRG 5.

V času javne razgrnitve osnutkov lahko daste pripombe in predloge na kraju razgrnitve, na javni obravnavi ali jih pisмено posredujete Zavodu za urbanistično načrtovanje Trebnje.

Udeležite se javne obravnave, kjer Vam bomo posredovali podrobnejše obrazložitve in pojasnila!

VLJUDNO VABLJENI!

ZAVOD ZA URBANISTIČNO
NAČRTOVANJE TREBNJE

• V bitko se spuščáš le, če meniš, da lahko zmagaš. (Jelcin)

• Čim manj pooblastil ima policija, tem večja je njena strokovnost. (Čelik)

• Kdor ima veliko, se mu daje, kdor ima malo, se mu jemlje. (Fanika Eršte)

• Dober ostaneš le, če pozabljaš. (Nietzsche)

adriatik

Podjetje za trgovino, turizem in promet, d.o.o.
68250 Brežice, Valvazorjeva 37
Tel./fax. (0608) 62-220
mobitel 0609/612-999

NEVERJETNE CENE VOZIL ROVER

111 SL že od 16.100 DEM
216 GSL že od 26.500 DEM

SEAT TOLEDO 1,6 GL od 24.000 DEM naprej.
Homologacija, servis, količina omejena.
Nudimo: leasing, posojilo!

ZAHVALA

V 85. letu starosti je umrla naša draga teta

ALOJZIJA KRALJ

iz Zagrada pri Škocjanu

Od nje smo se poslovili v soboto, 9. oktobra, v Zagradu. Hvala vaščanom Zagrada za nesebično pomoč, posebno družini Povšetovi, g. župniku za opravljen obred, govornici Darinki za ganljive poslovnice besede in pevkam iz Škocjana. Hvala vsem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremljanje pokojnice na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 80. letu starosti se je tiho poslovila od nas in odšla v novo življenje naša ljuba mama, stara mama, teta in tašča

MARTINA KUMELJ

roj. Potočar
iz Ljubljanske 43

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znanec za izrečeno sožalje, podarjene vence, cvetje in sveče, sv. maše ter vsestransko pomoč. Posebna zahvala Novoteksu - Konfekciji, pevcem iz Šmihela, g. Janezu Potočarju za poslovnice besede, g. župniku za lepo opravljen obred ter Nevrološkemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: sin Tone z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je zapustila naša draga mama

ANA VOLČJAK

iz Gabrja 38

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so z nami delili žalost in sočustvovali v trenutku slovesa ter nam na kakršenkoli način priskočili na pomoč, Internemu oddelku bolnice, posebno dr. Gradeckemu za ves trud v času bolezni. Hvala tudi sosedom z Dol. Kamenc in Bučne vasi, Krki Izolacijam, vsem njenim z Gorenjske za izkazano pozornost, pevkam za zapete žalostinke, ge. Anici za ganljive besede slovesa, g. župniku za slovesno opravljen obred in vsem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: sin Jože z družino ter ostalo sorodstvo

tedenski koledar

Četrtek, 21. oktobra - Urška
Petek, 22. oktobra - Berta
Sobota, 23. oktobra - Severin
Nedelja, 24. oktobra - Rafael
Ponedeljek, 25. oktobra - Darko
Torek, 26. oktobra - Lucijan
Sreda, 27. oktobra - Sabina

LUNINE MENE
22. oktobra ob 9.52 - prvi krajec

kino

BREŽICE: 21.10. (ob 20. uri) španska komedija Priveži me. 22.10. (ob 20. uri) ter 23. in 24.10. (ob 18. in 20. uri) ameriški kriminalni film Prosti

kmetijski stroji

ČELNI TRAKTORSKI NAKLADALEC za nakladanje gnoj ali gramoza ugodno prodam. ☎ (062)795-422.

TRAKTOR FERGUSON - MASER, motor Perkins, generalno obnovljen in R 18, letnik 1981, registriran do 24.7.1994, prodam. Martin Grahek, Lokve 57, Črnomelj. 3936

kupim

SUHE smrekove deske (colarice) kupim. ☎ (068)28-287. 3941
STAREJŠO HIŠO v centru Novega mesta kupim. ☎ (068)23-785. 3980

motorna vozila

JETTO 1.6 BENCINAR, 5 prestav, v zelo dobrem stanju, letnik 1987, prodam. ☎ 21-403. 3919
GOLF disel, letnik 87, prodam. ☎ (068)21-043. 3919
JUGO, dobro ohranjen, letnik 1983, motor 1985, ugodno prodam. ☎ 27-841. 3929

PIENIA AVTOHIŠA
Servisno prodajni center
Ločna 48,
68000 Novo mesto

RENAULT

- prodaja celotnega programa vozil RENAULT
- ugodni kreditni pogoji, leasing
- R5, CLIO, dobava takoj
- odkup in prodaja rabljenih vozil

NOVO NOVO NOVO

— krediti za nakup vozil na 4 leta
Tel. (068) 324-533

EMINENT

Dol. Kamence 25a
Novo mesto

- Vsa vozila **HYUNDAI** po ugodnih cenah
- Prodaja novih in rabljenih vozil
- Odkup rabljenih vozil
- Leasing, krediti
- Delovni čas od 7.—12. in od 13.—17. ure.
- Tel. fax (068)23-902
- 28-950
- OBIŠČITE NAS!**

pad, 27.10. (ob 20. uri) ameriška drama Zadnji dobri možje.

ČRNOMELJ: 22.10. (ob 20. uri) erotična melodrama Pršut, pršut. 23.10. (ob 20. uri) in 24.10. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Ubežnik.

KRŠKO: 21.10. (ob 20.) ameriška erotična drama Nespodobna ponudba. 22.10. (ob 20. uri) in 24.10. (ob 18. uri) ameriška kriminalka Nina.

METLIKA: 22.10. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Ubežnik. 24.10. (ob 20. uri) erotična melodrama Pršut, pršut.

NOVO MESTO: Od 21. do 24.10. (ob 16., 18. in 20. uri) ameriški znanstvenofantastični film Jurski park. 25.10. (ob 18. in 20. uri) ameriška glasbena drama Kralji mamba.

R 4, letnik 1991, traktor Univerzal U 335, 150 delovnih ur, dvobrazni plug, dve enosni priklopi, traktorsko in avtomobilsko, tri športna kolesa, Maraton Favorit in Rog (otroško), prodam. ☎ (068)23-503, popoldan. 3939

GOLF D, letnik 1985, in bencinski motor za golf, 1100 ccm prodam. ☎ 86-185. 3942

Z 750, letnik 1982, prodam. ☎ 78-137. 3943

FIAT 126, letnik 1988, prodam. Lutrško selo 14, Otočec. 3944

KOMBI IMV TRAFIC, letnik 1983, registriran do 9/94, prodam. ☎ (068)85-492. 3947

GOLF D, letnik 1986, 5 vrat, prodam. ☎ 53-311. 3960

R 4 GTL, letnik 9/91, prodam. ☎ 28-426. 3970

ESCORT KARAVAN 1.8, 16 V, letnik 8/92, z dodatno opremo prodam. ☎ (068)25-153. 3973

JUGO 45, letnik 1991, prodam. ☎ 28-007. 3975

GOLF D, letnik 1987, temnomoder, lepo ohranjen, vreden ogleda, prodam. ☎ (068)82-226. 3976

KOMBI Z 900 AK, letnik 1987, v zelo dobrem stanju, prtljajnik po celi dolžini, prodam. ☎ (068)21-367 ali ☎ (068)21-463. 3977

VILIČAR 2 t Indos, električni, prodam. ☎ (068)21-367 ali ☎ (068)21-463. 3977

SERVIS AVTOELEKTRIKE NA TERENU

KLEVIŠAR

Novo mesto, mobi. 0609/616-151

- osebna, gradbena, tovarna in kmetijska mehanizacija
- montaža avtoradijev in alarmov
- servis in montaža grelnih naprav WEBASTO
- popravilo tahografov
- prodaja elektromateriala

HYUNDAI PONY 1.5 GLS Sedan, letnik 12/90, prva registracija 3/91, lepo ohranjen, prodam. ☎ 73-459. 3981
JUGO 45, letnik 1989, in 126 P, letnik 1987, prodam. ☎ 27-434. 3983
GOLF D, letnik 1984, in R 5 campus, letnik 1993, prodam. ☎ 85-429. 3984

FIAT GRIL

SERVIS IN PRODAJA VOZIL
Slavko Gril, Dol. Kamence 46 B
NOVO MESTO, tel: 068 28 714

Na zalogi:

FIAT UNO vsi modeli
FIAT TIPO 1,4 — 1,6

Pri nakupu vam nudimo 1-letno brezplačno servisiranje in opremo.

Do 23. oktobra 3% popust.

Ugodni kreditni pogoji!

Se priporočamo!

UNO 45 S, letnik 1987, registriran do 10/94, prodam ali zamenjam za R 4. ☎ (068) 23-585.

Renault 19 TXE chadadé, letnik 1991/8, lepo ohranjen, prodamo. Tel. (068) 22-855.

VW KOMBI 8 in 1, letnik 1977, zelo dobro ohranjen, registriran do 4/94, prodam za 5.300 DEM. ☎ (068)20-557.
GOLF JX D, letnik 1986, prodam. ☎ 65-680. 3988

Nov citroen AX caban, 7% popust, neregistriran, takojšen prevzem, prodamo. Tel. (068) 22-855.

JUGO 55, letnik 1989, prodam. ☎ 23-311, interna 414, dopoldan, 26-090, popoldan. 3989

GOLF JX D, kovinske barve, letnik 1989, prodam. ☎ 27-905. 3993

LADO RIVO, letnik 1989, registriran do 9/94, prodam. ☎ (068)28-335.

AX 11 TRS, letnik 1990, rdeče barve, registracija do avgusta 1994, prodam ali zamenjam za R 4. ☎ 22-721.

Z 101, letnik 1988, november, prevoženih 34.000 km, prvi lastnik, prodam. ☎ 23-309.

obvestila

ŽALUZIJE, ROLETE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ 44-662. 3442

HORTING NOVO MESTO nudi pomoč pri urejanju vrtov in grobov. ☎ 24-433. 3878

ODPRTO JE MLIN na Dol. Podborštu pri Mirni Peči. Delovni čas vsak dan razen ponedeljka od 7. do 18. ure. ☎ (068)78-034. 3923

10 TEDNOV STARE rjave in bele nesnice dobite vsak dan v Šmarjeti. ☎ (068)73-058. 3935

SVEŽINA

servis za čiščenje in vzdrževanje vozil
Ljubljanska c. 8b
Novo mesto
tel.: (068) 22-159

V naš delovni program spada:

- generalno čiščenje avtomobilov s kemičnim globinskim čiščenjem
- poliranje
- avtokozmetika.

Novosti! Po želji prevzamemo avto na domu ali v službi in ga v sodelovanju z avtopralnico AMD Novo mesto očistimo po vaši želji ter pripeljemo nazaj. Tako so vam poleg že naštetih uslug na voljo tudi: zunanje pranje, pranje motorja, talno pranje in notranje sesanje.

Prihranili boste dragocen čas in se izognili neljubemu čakanju!
Obiščete in pokličete nas lahko vsak delavnik od 8. do 18. ure, v soboto pa od 9. do 16. ure.

Radi bomo prisluhnili vašim željam!

SPM TRADE

tel. (068) 42-361
ŠENTJERNEJ

Prodaja in montaža vseh vrst avtoalarmov, mobitela, avtoakustike, cent. zaklepanja, el. pomika stekel, hišnih alarmov in varnostnih sistemov, telefonov...

VAMPIRE GT. PIRANHA, PIONER, SONY, BLAUPUNKT

SPM TRADE PARTNER, KI VAM LAHKO POMAGA!

Vitnica

Cvetličarna, boutique in zlatarna
Grill Sonja
iz Straže, Ob Krki 1
tel. (068) 84-547, 27-691

odslej tudi

na C. herojev 30
v LOČNI
tel. (068) 22-142

SPREJEMAMO NAROČILA
IKEBAN ZA DAN
MRTVIH!

- prodaja cvetličnih aranžmajev, zemlje, lončkov, sveč
- izdelava vencev in poročnih aranžmajev
- brezplačna dostava na dom
- prodaja zlata
- boutique za močnejše postave.

Pričakujemo vas vsak dan od 8. — 18. ure, ob sobotah od 8. — 12. ure in ob nedeljah od 8. — 11. ure!

TRGOVINA Z OTROŠKIMI OBLAČILI vas vabi na nakup po zelo ugodnih in nizkih cenah v Sokolski ul. 3 v Novem mestu. 3946

SVEČARSTVO

Popovič, Hrast

V oktobru prodajamo na novomeški tržnici vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto.

29., 30. in 31. oktobra bomo prodajali na Glavnem trgu.

Ugodne cene in priznana kvaliteta!

S tem oglasom 10% popusta!

IZREDNA PRILOŽNOST!

TAKOJŠEN ODLIČEN ZASLUŽEK!

Iščemo akviziterje-montažerje tržno zanimivega artikla za vsa večja mesta v Sloveniji, ki so vajeni vrtalnega strojčka.

Prijave in informacije po telefonu (061) 1598-584.

gostišče
Loka

Županičovo sprehajališče 2
Novo mesto
tel./fax: (068) 321-685

ob zeleni Koki je loka spel
Loka

odprta vsak dan od 9. do 24. ure,

pripravljeni, da vam postrže z

- malicami
- jedmi po naročilu
- poslovnimi in nedeljskimi kosili

po vaši želji **Loka** pripravi

- cocktail partyje
- sprejeme
- piknike
- poroke

na loki Loka vsak dan!

MINITOUR d.o.o.
Ulica Ivana Roba 30 Novo mesto
tel.: (068)-23-917, 25-506

Organiziramo enodnevnje naku-povalne izlete v BRNO (ČEŠKA) in v PORTOGRUARE (ITALIJA).

Opravljam tudi ostale prevoze doma in v tujini s turističnim avto-busom Neoplan (37+2 sedeža).

RADIATORJI!

Izdelovanje radiatorjev vseh dimenzij po 7.000 SIT za tekoči meter.
Tel.: (068) 65-407

CVETLIČARNA MAGDA pri bolnišnici

Oglasite se pri nas in ponudili vam bomo:

- vse vrste cvetja in aranžmajev za vsako priložnost
- sveče, pesek in zemljo za grobove
- sprejemamo naročila za Ikebano

Za vas se trudi cvetličarna MAGDA pri bolnišnici!

PROTILJNA, PROTIMADEŽNA, VODOODBOJNA ZAŠČITA

za: granit, marmor (nagrobni), klinker, keramiko, cementne izdelke ipd.

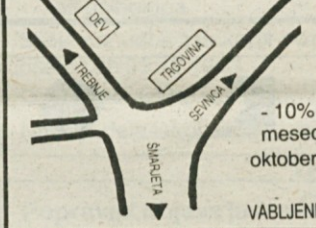
TILIA T49 PROTEKTOR

Prodaja v trgovinah: **GRANIT** Novo mesto, Mirnakomerc Sevnica, Novo mesto, Krško, Brežice, Mavrica Kočevje, Spekter Črnomelj.

Suhomontažna prenova oken po novem sistemu, možno obročno odplačevanje. MONTLES Božičnik, tel. (0608) 82-945.

Trgovina MOKRONOŽEC

Florjanska c. 7, Mokronog
Nudimo vam tekstilne izdelke za otroke in odrasle po ugodnih cenah.

posest

ZA STARIM GRADOM prodam novo grad. ☎ 27-256, zvečer. 3917

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

POSREDUJEMO NEPREMIČNINE

Prodajamo:

— hiše v Novem mestu, na Ra-težu, Otočcu, v Mirni Peči, Trebnjem, na Mirni, v Črnomlju, Vinici, Dolenjih Skopcih, Črmošnjicah, Hrastju pri Orehovici, Prečni in Stopičah

— **gradbene parcele** v Cegelnici, Smolenji vasi, Žužemberku in Semiču

— **vikende** v Zaloki nad Šent-rupertom, na Gačah, v Semiču, Klenoviku pri Šmarjeti in Ždinji vasi pri N. mestu

— **zidanice z vinogradi** v Šmarju, na Osojniku pri Semiču, v Tanči Gori, na Zajčjem vrhu, Skuršovcu nad Laknicami

— **trgovino z mešanim blagom in picerijo** v Novem mestu, poslovni prostor v središču Novega mesta, stanovanja v Novem mestu, Soteski, Metliki in Trebnjem

— **kmetije** na Trsteniku pri Mirni, Raztezu nad Brestanico

— **kmetijska zemljišča in gozdove** okrog Novega mesta, Črnomlja, Šentruperta, Gabrja, Brezja pri Raki in Korit pri Dobrniču.

Tel.: (068) 22-282
(od 8. do 18. ure)

VINOGRAD, 1800 m², z zidnico, na Malkovcu, odlična lega, asfalt, voda in elektrika, prodam. Karel Stšek, Krmelj.

BIVALNO ZIDANICO in vinograd s sadovnjakom, 1800 m², na Hruškovcu pri Raki ugodno prodam. ☎ (061)481-239, zvečer. 3921

1 HA 30 A mešanega listnatega gozda v Padežu ugodno prodam. ☎ 43-889.

Starejšo hišo v bližini Novega mesta, kupim. ☎ 24-191 po 20. uri.

V BRESTANICI ob stari cerkvi prodam starejšo enonadstropno hišo z garažo, telefonom in vrtom, ugodno za obrt. ☎ (061)340-126, po 15. uri. 3958

DVA TRAVNIKA v Metliki, Mestni log, prodam. ☎ (00 385) 47-76-749.

PARCELO, 1 ha, pri Šmarjeških Toplicah, primerno za vinograd ali sadovnjak, prodam. ☎ (068)85-015. 3987

VINOGRAD, (10 a), v Okrogu pri Šentrupertu ugodno prodam. ☎ (068)40-358. 3992

NOVO HIŠO, (320 m²) v Novem mestu, prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 3928

NA LEPEM KRAJU pod Lisco, med Loko in Sevnico, prodam majhno kmetijo s hišo, telefonom in gospodarskim poslopjem ter vinogradom. ☎ (0601)81-230.

ZAHVALA

Komaj dobrih 21 let star naju je zapustil najin edini sin

GREGOR ČEBULAR

V neizmerni žalosti se iskreno zahvaljujemo za sočustvovanje, cvetje in tolažilne besede sorodnikom, prijateljem, sosedom, godbenikom, pevcem ter g. Lapu. Posebno se zahvaljujemo tovarni Labod in vsem, ki ste pokojnega pospremili do preranega groba.

Tone in Metka Čebular

ZAHVALA

Ti si šel - Bog s tabo!
a luč bo ostala,
sveto hrepenenje, ki si mi ga dal,
gori zdaj v meni vse dni in noči,

gori zdaj v meni sredi vseh bridkosti,
iz moje samotne, grenke mladosti
ne svetijo tiho tvoje oči.
(I. Cankar)

Ob nenadni, nepričakovani in boleči izgubi dragega moža, očija, sina, brata, bratranca, nečaka, zeta, svaka in botrčka

FRANCA GAČNIKA

iz Črešnjic pri Otočcu

ki nam ga je v 33. letu kruto sredi dela iztrgala smrt, se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v dneh, ko smo težko dojel, da ga ni več, nesebično stali ob strani in nam pomagali. Iskreno se zahvaljujemo delovnemu kolektivu Cestnega podjetja za vso moralno, finančno in drugo pomoč, delavcem M - Standarda, sosedom, sorodnikom, prijateljem, znancem, sošolcem in vsem dobrim ljudem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njegovi poslednji poti. Hvala ge. Darinki Zohar in g. Francu Goletu za besede slovesa, g. župniku za opravljen obred ter pevcem MPZ Šentpetar za zapete žalostinke. Najlepša hvala vsem za vso izkazano človekoljubno in prijateljsko pomoč.

Njegovi: Anica, Anja, Jure in Boštjan ter ostali

Kozmetika obraza in telesa

Vida Bon

68000 Novo mesto

Pod Trško goro 18

Tel: 068/20-545

preklici

JANEZ ŽUPAN, Brezje 10, Šentjernej, prepovedujem sinu Stanislavu Županu, Brezje 10, sekanje v gozdu in razpolaganje z drugim premoženjem ter ga opozarjam, naj me preneha napadati, drugače ga bom sodno preganjal! 3982

prodam

SIVO KRAVO, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ 25-334 ali 78-321. 3918

VIDIA LIST za cirkular, od 200 - 500 mm, ugodno prodam. ☎ (061)556-808. 3926

PLINSKO PEČ, malo rabljeno, prodam. ☎ (068)23-355. 3931

SADIKE NIZKIH VRTNIC, čajevke, poliante in plezalke v različnih barvah, ki cvetijo skozi vse leto, prodajam, v oddaljene kraje pošiljam tudi po povzetju. Sadike lahko naročite pisмено ali po telefonu na naslov: Jože Novak, Kerenčičeva 1, 69250 Gornja Radgona, ☎ (069)61-924. Cena sadike: 300 SIT in stroški poštne. 3932

BUKOVA DRVA prodam. Vavta vas, ☎ 84-667. 3933

5 TON SENA, mlade pujske za nadaljno rejo ter krmini in jedilni krompir prodam. ☎ 85-017. 3934

BREJO KRAVO ali brejo telico prodam. Marjan Furman, Dol. Karteljevo 8. 3937

OVCE z mladiči prodam. Franc Humek, Gor. Laze, Semic, ☎ 24-496. 3945

DNEVNO SOBO, regal, sedežno garnituro (trosed in dva fotelja) prodam za 80.000 SIT. ☎ 22-293. 3948

PRAŠICE, od 20 do 150 kg, prodam. Stane Jarc, Hrastje 3, Mirna Peč. 3948

KROMPIR ZA SEME dezire, sante in ukama prodam. Dostava na dom. Eržen, Zg. Bitnje 41, Kranj, ☎ (064)312-056. 3949

DVE KRAVI prvesnici in obračalnik SIP prodam. ☎ 25-860. 3952

ZIMSKI PLAŠČ, semiš usnje, podložen z ovčjo, št. 40, poceni prodam. ☎ 25-986. 3956

KRAVO prodam. Jože Kastelec, Dol. Težka Voda 23, Novo mesto. 3961

RAZPRODAJA lepih kombiniranih otroških vozičkov s kombinacijo stolčka k mizici in avtosedeža. ☎ (068)26-331. 3963

MASIVNO OMARO, kavč in fotele, vse rabljeno, prodam. ☎ 28-501. 3966

EKSPRES APARAT za kavo z mlinčkom, odlično ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)25-901, dopoldan, (068)22-748, popoldan. 3967

2750 KOM. nove strešne opeke skupaj s slemenjaki ugodno prodam. Informacije na ☎ (068)84-665. 3969

VEČJE KOLIČINE ZELJA ugodno prodam. ☎ (068)41-016. 3972

TRIDELNO SEDEŽNO GARNITURO Lara prodam za 75.000 SIT. ☎ 28-441, v četrtek in petek, ter 56-375, v soboto in nedeljo. 3974

STREŠNE LEGE in špirovce prodam. ☎ 45-144. 3979

VEČNAMENSKI CIRKULAR Al-ko iz pocinkane pločvine, moč motorja 3,7 KW, na trifazni tok, prodam. ☎ (068)20-557. 3986

AMERIŠKI BILJARD, rabljen, ugodno prodam. ☎ (061)448-036. 3997

ŠKOTSKE OVČARJE Lessije, stare 7 tednov, čistokrvne, brez rodovnika, prodam. Leon Skinder, Gmajna 43, Raka, ☎ (0608)75-114. 3997

Lokal na avtobusni postaji zaposli dekle v strežbi. Tel. (068) 26-089.

razno

ZIMSKI VRTOVI - primerni so za podaljšane bivalne prostore, pokrite terase, restavracije, bazene, poslovne prostore. Sipo, d.o.o., Brezje 1 b, Grosuplje, ☎ (061)773-778. 3925

VEDEŽUJEM na podlagi slike, vaše ali osebe, ki vas zanima. Zadovoljni boste! ☎ (064)714-612, vedeževalka Pika.

MOŠKEGA z aktivnim znanjem angleškega in nemškega jezika v okolici Krškega iščem. ☎ (0608)32-607. 3930

PRAVILJNE POROČNE OBLEKE in moške smokinge sposojamo. ☎ (061)125-31-01, (061)558-166. 3965

stanovanja

DVEINPOLSOBNO STANOVANJE (70 m²) na Šegovi ul. v Novem mestu prodam. ☎ 26-448. 3968

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta in tasta

FRANCA KUŠTRINA

s Studenca 55

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani v najtežjih trenutkih, izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnika pospremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni družini Jesihovi, Cestnemu podjetju Sevnica, Žagi Sevnica, sosedom in sovaščanom, ki so nam pritrvalno pomagali. Hvala g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: žena in hčerka z možem

Sporočamo žalostno vest, da je tragično preminil naš sodelavec

FRANC GAČNIK

strojnik težke gradbene mehanizacije v sektorju Gradnje

Kot dobrega in vestnega sodelavca ga bomo ohranili v lepem spominu

DELAVCI CESTNEGA PODJETJA NOVO MESTO

ZAHVALA

ob prezgodnji smrti

DRAGA IVKOVIČA

z Broda pri Metliki

Ravno po 50.letu starosti in 150 - kratnem darovanju krvi, ko si se želel sestati na Vinomerju s krvodajalci, je nehalo biti tvoje plemenito srce. Zahvaljujemo se Komunalni Metlika, krvodajalcem Metlike in Ljubljane, vsem, ki so te pospremili na zadnji poti, okrasili grob s cvetjem, in za vso pomoč.

Brat Ivo in sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi naše mame, stare mame in prababice

MARIJE PEČAVAR

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in izkazano pozornost ob uri slovesa. Posebno se zahvaljujemo vsem trem govornicam za izbrane besede in pretehtane misli, g. župniku za opravljen obred in pevkam za izbrane pesmi. Zahvalo dolgujemo vsem, ki ste pokojni v življenju, posebno pa v zadnjih letih, nudili pomoč pri zdravljenju in premagovanju težav ter posledic bolezni.

Sinovi: Albin, Tone, Mirko, Ivan, Stanko, Franci, Peter, Pavle in snaha Sonja z družinami

Stranska vas, Semic, Novo mesto, Ljubljana, Grosuplje, San Francisco, 14. oktobra 1993

V SPOMIN

24. oktobra bo minilo 10 let, odkar nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama in svakinja

KRISTINA PRUS

s Krmačine pri Metliki

Hvala vsem, ki se je spominjate!

Vsi njeni

Zapustila nas je naša draga mama, stara mama in prababica

IVANKA KAŠČEK

roj. Kraševac

iz Dolenjskih Toplic

Hvala vsem, ki ste jo v življenju spremljali z dobrimi deli, se od nje zadnjikrat poslovili in razumete naše solze.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob smrti

JOŽETA KURETA

Dobrava 54, Otočec

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v žalostnih dneh poskušali lajšati težavnost bivanja, se poklonili Jožetu, mu podarili cvetje in v srcih dobro mislili. Pokopali smo ga na Otočcu 14. oktobra.

Žalujoci: Nada in sin Tadej, brat Zdravko in sestra Mimica z družinama ter ostali sorodniki

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, brat in stric

JANEZ FRANKO

Šmarje 7

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sovaščanom, ki ste nam kakorkoli pomagali ter izrazili sožalje. Iskrena hvala godbenikom, pevcem, govornikom za poslovilne besede ter g. kaplanu za opravljen obred.

Žalujoci: žena Ana, brat Martin in sestra Mimi z družinama ter sestra Pepca

ZAHVALA

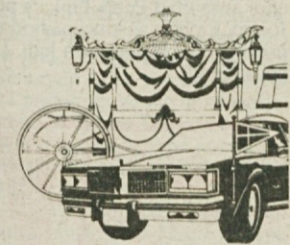
Tiho, kakor je živel, se je v 75. letu starosti poslovil od nas naš ljubi mož, ata, stari ata, stric in tast

VINCENCIJ ŽNIDARŠIČ

Trdnjava 15, Kočevje

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in LD Mala Gora za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, vence in sv. maše ter vsem, ki ste našega ljubelega pokojnika pospremili na zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Jožica, hčerka Mira s Stanetom, sin Dušan s Francko, vnukinja Iris in ostalo sorodstvo

V trenutkih, ko se srečujete z izgubo svojih najbližjih, vam bomo stali ob strani mi.

Pogrebne storitve

Sonja Novak, Stritarjeva 2, Novo mesto

tel. (068) 21-134

ZAHVALA

V 70. letu nas je zapustil mož, oče in ded

FRANC DERGANC

iz Semiča 2 b

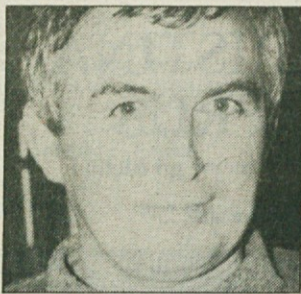
Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje in pomagali v težkih trenutkih. Hvala osebi Nevrološkega oddelka Bolnice Novo mesto, ZD Črnomelj, g. župniku za opravljen obred, govornikom za poslovilne besede, Dušku Plutu za odigrano Tišino, sosedi Nežki za nesebično pomoč v času težke bolezni in vsem, ki so pokojnega pospremili v tako velikem številu na zadnji poti.

Njegovi

portret tega tedna

Franc Kotar

Ko sva z diplomiranim inženirjem agronomije Francem Kotarjem, lastnikom podjetja Siviš Dobova, prvim zasebnim kmetijskim svetovalcem in hkrati izdajateljem tedenske strokovne revije za vinarstvo, vinogradništvo in sadjarstvo, preletela njegovo življenje, sva ugotovila, da je bil vedno delaven in po svoje tudi uspešen, pa vendar še nikoli ni dobil zaradi tega kakšnega priznanja, pohvale ali celo nagrade. In kje so vzroki zato?

Je pač človek, ki vsakomur pove, kar mu gre, ki ne izbira besed, ko gre za kritiko, in ki ni varčen, ko gre za nove ideje, predloge. Na žalost ljudje težko sprejemajo kritično besedo, tudi če so je deležni samo v obliki predlogov za spremembe. Franc Kotar je obiskoval enake šole kot drugi kolegi agronomi, pa vendar se od večine razlikuje po svojem razmišljanju. Osnovno šolo je končal v Dobovi, se vpisal na poklicno vinarsko sadjarsko šolo, končal srednjo kmetijsko šolo in nato še Biotehniško fakulteto v Ljubljani. Zelo hvaležen je mag. Alojzu Mustru, ki mu je bil na začetku mentor in mu je nudil veliko podporo v strokovnem razmišljanju, čeprav ga je hkrati zamen prepričeval, naj ne buta z glavo ob zid.

Trmast kot osel, trden kot buldožer. Tako razmišlja tudi sam o sebi, ko ga vprašam o tem, od kod mu vztrajnost. Vedno se je moral za kaj boriti, tudi zato, ker je bil manjši od drugih. Prisiljen je bil vztrajati, veliko delati in nikoli obupati. Ze

takat, ko je kot šolar še pred poukom moral nesti na Hrvaško mleko, je imel zanimive podjetne ideje, a za tisti čas neprimerne. Lahko si predstavljate, kako se je končal njegov poskus v šolski knjižnici, kjer je razen običajnega čitva na lastno pest začel izposojati tudi stripe. Izbira teh zvezčičev je narasla na čez 1000 primerkov, obisk v knjižnici pa se je bistveno izboljšal. Začasno, seveda.

Služboval je v posavskih kmetijskih kombinatih, a kolektivne pogodbe ni hotel podpisati, saj bi ga preveč omejevala. Šel je svojo pot. Zdaj že 20 mesecev izdaja strokovno revijo, ki jo vsak teden prejema 1200 naročnikov. Je lastnik podjetja Siviš, ki želi s pomočjo dveh sorodnih podjetij v Sloveniji izgraditi sadjarsko-vinogradniški informacijski sistem. Kmetje naj bi z njim kar najhitreje dobili informacije o konkretnem ravnanju z nasadi, o novostih v tehnologiji ter hkrati preko trgovine s čim manj posredniki dobili tudi večje količine škropiv, repromateriala in drugih izdelkov po nižjih cenah.

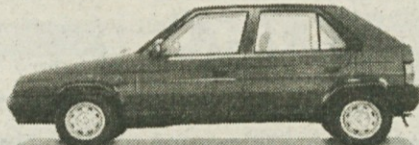
Inž. Kotar ima pogodbe z nekaj največjimi slovenskimi sadjarji, ki jim nudi usluge svetovanja. Jezi se, ker država še vedno podpira samo eno svetovalno službo, za njegov projekt, ki teče zdaj že dve leti, pa noče slišati. "Ne zahtevam, da dajo finančno podporo mojemu delu, zavzemam se za zasebno svetovanje v kmetijstvu. Naj država objavi razpis, na katerega se lahko prijavi-jo vsi, ki so sposobni opravljati tako delo. Tudi znotraj sedanjih državnih služb je mnogo dobrega, a konkurenca ne bi škodila," razmišlja.

V razgovorih z državo je spoznal, da še vedno ostaja pregrada, preko katere naš sistem ne more. Ze davno se je sprijaznil s padci, ki jih prinaša življenje. "Če je človek vztrajen in ima pred sabo jasen cilj, se pobere in gre naprej," meni. Kaže, da je tudi tokrat s svojo idejo nastopil malo prezgodaj. Morda pa tudi ne. Nekdo pač mora biti prvi.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

Velika nagradna igra za naročnike DOLENJSKEGA LISTA

Avto ŠKODA FAVORIT GLX in še veliko drugih nagrad!

Če še niste, postanite naročnik Dolenjskega lista! Vsi člani doslej največje dolenjske družine, s plačano naročnino na Dolenjski list za tekoče trimesečje (stari naročniki) ali za tri mesece vnaprej (novi naročniki) bodo prišli v poštev za žrebanje, ki bo v četrtek, 16. decembra letos, na Loki. Nagradna igra bo trajala do 10. decembra.

Glavna nagrada:

avto ŠKODA FAVORIT GLX s kasko zavarovanjem (Novotehna, zavarovalnica Triglav in Dolenjski list)

Druge nagrade:

- * vrednostni bon v višini 100.000 tolarjev (trgovina talnih oblog PCP Pureber v javnih skladiščih Novo mesto)
- * predoba Alpes
- * vikend paket za dve osebi (turistična agencija Mana iz Novega mesta)
- * kolo (servis in trgovina Smole iz Novega mesta)
- * bon za 20.000 tolarjev (tehnična trgovina Tilia iz Novega mesta)
- * avtoalarm z montažo (SPM trade, d.o.o., Šentjernej)
- * univerzalno centralno zaklepanje avtomobila z montažo (SPM trade, d.o.o., Šentjernej)

Za naštetih lepe nagrade se bodo potegovali vsi naročniki, samo med novimi pa bo izžreban dobitnik

* pečnic za krušno peč ali klasičnega kamina (Pionir Keramika Novo mesto)

Spisek nagrad ni dokončen, do žrebanja je še daleč!

SPMTRADE
068/42-361

Naročniki Dolenjskega lista vedo, zakaj so naročniki:
noben četrtek ne umanjka njihov časopis, zdaj pa še toliko nagrad!

NAROČILNICA

Naročam Dolenjski list na naslov:

Priimek in ime: _____

Ulica in hišna številka: _____

Poštna številka in kraj: _____

Št. osebne izkaznice: _____

Naročilnico pošljite na naslov: DOLENJSKI LIST, 68000 NOVO MESTO, Glavni trg 24

MANA
turistična agencija
Partizanska 7, Novo mesto

PIONIR

keramika NOVO MESTO d.d.

NOVOTEHNA

PCP PUREBER d.o.o.
Novo mesto • FAX 068/23-293
Ljubljanska 27, (Javna skladišča)
Tel.: 068/322-337 int. 220

• Lepo je v naši domovini biti tat.
(Jurčič)

GNEZDO V SKODELICI - Gospodinja Jožefa Osmič z Velikega Riglja je bila nemalo presenečena, ko je letos spomladi opazila, da je dobila nove podstanovce. V skodelici, ki je bila postavljena na omarici v kopalnici, si je par taščic pričel graditi gnezdo. Gostoljubno je počakala, da so ptice znesle jajčka, iz katerih se je izvalilo pet mladičkov. Eden je žal padel iz gnezda in utonil, pet pa jih je zdravih in čilih poletelo v nebo. V dokaz, da je bilo gnezdo res v skodelici, je Jožefin brat Alojz Šenica posnel to fotografijo.

D. R.

DOBRO JE VEDETI...

BOGATA PONUDBA GRANITNIH IN KERAMIČNIH PLOŠČIC

V Novotehninem diskontu na Ljubljanski cesti lahko v novem salonu keramike izbirate med bogato ponudbo granitnih in keramičnih ploščic italijanskih in domačih proizvajalcev:

- CERAMICA BARTOLONI (uvoz)

Bogata paleta talnih in stenskih granitnih ploščic za notranjo in zunanjo uporabo obdelanih s posebno tehnologijo S.R.I., ki jim daje odpornost proti madežem, kislinam in obrabi.

- CISA (uvoz)

Bogata paleta talnih in stenskih keramičnih in granitnih ploščic za notranjo in zunanjo uporabo.

- CEMAR (uvoz)

Bogata paleta stenskih in talnih keramičnih ploščic.

- KERAMIX

Talne keramične ploščice.

- LJUBEČNA

Opečni tlakavec - klinker.

CENE:

KERAMIČNE PLOŠČICE: -(uvoz) od 800 SIT

-(KERAMIX) od 550 SIT

GRANITNE PLOŠČICE: - od 1.700 SIT

INFORMACIJE:

NOVOTEHNA - DISKONT, Ljubljanska c. 26

tel.: (068) 321-434

NOVOTEHNA

Halo, tukaj je bralec Dolenjskega lista!

Slovenci brez služb na račun tujcev - Služba brez dela je v "Gorjancih" - Ni vseeno, kje naročiš pice - Troje vprašanj "civilnega dela" Potočne vasi - Opravičilo Vidi Urbančič iz Šmarjeških Toplic

Pri tokratnih pogovorih med dežurnim novinarjem in bralci "Dolenjskega lista" je bilo v ospredju zvečine delo ali kako do njega priti. Gospa iz Semiča je po poklicu kuharski tehnik, torej je jasno, kaj bi rada delala. A kje, ko pa nima službe? Takoj se je javila na nedavni razpis za kuharsko pomočnico na viniški osnovni šoli. Povabljen je bila na razgovor, kjer je od ravnatelja izvedela, da njena zaposlitev ni sporna, kajti delavki s Hrvaškega, ki naj bi jo nadomestila, je potekla delovna viza, s podaljšanjem pa najbrž ne bo nič. Ni prijetno biti brezposeln in izvedeti, da z obljubljenim delom ne bo nič. Prav to se je zgodilo gospe, saj je dobila obvestilo, da so ugodili pritožbi hrvaške kuharske pomočnice in ji podaljšali delovno vizo.

Nič bolje se ne godi hčerama gospe iz Metlike. Ena, šolanca pletilja, že dve leti ne dobi dela, druga, po poklicu elektronski tehnik, pa je še leto dni več brez službe. Prizadeta mati se sprašuje, kdo kroji zaposlovalno politiko v krajih ob hrvaški meji, kjer je nezaposlenega veliko slovenskega življa, v tovarnah pa so tuji. "Ni res, da naši otroci ne bi hoteli poprijeti za vsako delo, pa jih zato nadomeščajo tuji. Menda se slednjim ni treba bati, da bi bili ob službo, ker je naši oblasti veliko do dobrih sosedskih odnosov.

In kdaj bo taista oblast spoznala, da zanj ni slabšega ob množice nezaposlenih, nezadovoljnih slovenskih volilcev?" je rekla gospa, imenovana pa ne želi biti, ker so bili njej podobni že deležni celo groženj.

Če imaš službo, še ni rečeno, da lahko delaš. To v zadnjem času zelo občutijo šoferji podjetja Gorjanci. Po besedah gospe iz Zbur se njenemu možu (po 19 letih za volanom) in še mnogim v strašnem podjetju ne obeta nič dobrega. V službo prihajajo, a "fur" ni za vse; še ni vedo, ali bodo, in če bodo, kdo bo vozil; še tudi ne vedo, kaj bo s šoferji in njihovo plačo, če voženj ne bo. In če se hoče kdo od šoferjev o svoji in usodi podjetja pogovoriti z direktorjem, šefi ne vedo (!), kje je ta mož. Ali ni potemtakem bolje biti brez dela (vsaj več, pri čem si), kot pa v nenehni, živce parajoči negotovosti.

V Mirni Peči še ne premorejo picerije, zato je Sabina iz družbe štirih, ki so si zaželele slastne dni, poklicala novomeško "Halo-alo pizza! Zaradi vas". Zaradi koga? Reklama v "Dolenjcu" je očito eno, pice speči in jih pripeljati v Mirno Peč pa nekaj povsem drugega, nemogočega, če ne gre najmanj za deset pic. K sreči konkurenca dela čudeže tudi pri picah in tiste štiri, ki so jih iz prav tako novomeškega Caprija dostavili Sabini in njenim, so bile zelo okusne.

V mirnopoški smeri leži Potočna vasa, tamkaj pa so siti nečesa drugega, ne pic. Gospod, ki je klical v imenu "civilnega dela vasi", želi, da objavimo troje vprašanj, ki jim kot kamen ležijo na duši. Občinarji naj odgovorijo, kdaj bodo izpolnili obljubo in predel romskega Žabjaka na papirjih iz Potočne vasi prestavili v kak drugače imenovan kraj. Nikakršno preimenovanje najbrž ne bo utišalo pogostega pokanja v tem romskem naselju, zato naj policisti povedo, ali je z njihove strani res storjeno vse, da bi na "Žabjaški fronti" zavladal mir. Pot do miru bo po mnenju Potočanov neprimerno daljša, če bo še naprej odprt "Cigobar", ki menda deluje na črno (kako je z dovoljenji, naj pojasnijo občinarji) in to vsakokrat dolgo v črno noč (hrupna bosanka muzika moti daleč naokoli, zato policisti ne bi smeli umanjati z odgovorom, kako preprečujejo kaljenje nočnega miru).

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Pristihnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

KOSTANJEVE DOBROTE V DOLENJSKIH TOPLICAH

DOLENJSKE TOPLICE - V soboto, 23. oktobra, zvečer, bo na plesu v Dolenjskih Toplicah v zdraviliški

restavraciji še posebej lepo. Za prijetno glasbo in vzdusje bo poskrbel priznani ansambel Petra Finka s pevko Jožico, topliški gostinci pa bodo pripravili večer kostanjevih jedi. Lepo povabljeni!

Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado VIKTORJU FORŠČKU iz Prapreč. Nagrajencu čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- 1 (2) Nazaj na vas - IGOR IN ZLATI ZVOKI
- 2 (1) Vesel Abraham - ALPSKI KVINTET
- 3 (4) Lepote Slovenije - HMELJARSKI INSTR. KVINTET
- 4 (3) Kolovrat - TRIO FRANCIJA OCVRKA
- 5 (7) Trmasta Urška - JOŽE SKUBIC IN NJEGOVI
- 6 (5) Vinska pesem - FANTJE IZPOD ROGLE
- 7 (6) Dober dan - SALEŠKI FANTJE
- 8 (8) Vrt brez smeha - ANS. TONIJA VERDERBERJA
- 9 (-) Novo življenje - ANS. PETRA FINKA
- 10 (8) Ne hiti na Tahiti - ANS. HENČEK

Predlog za prihodnji teden: Hej, šofer - ANS. VIGRED

KUPON ŠT. 42

Glasujem za: _____

Moj naslov: _____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto